

ST. OLA

KATOLSK KIRKEBLAD NR. 5 - 2013

Å, Emmanuel, vår konge og vår
lovgiver, den folkene venter på

Foto: © Dreamstime.com

- Nasjonal valfart til Roma s. 3
- Slik blir kirken i Trondheim s. 6
- En adventsreise i familien s. 12

- Julemyter s. 27
- Intervju med en heltinne s. 30
- Nye katolske skolebøker s. 34

**Liturgisk
kalender 2014** s. 19

I din velsignelse er all naturen velsignet

Foto: © Dreamstime.com

Ved fylden av din nåde opplever alle som var i dødens vold, sin befrielse, og også de som bor over jorden, fryder seg i sin gjenreisning. For ved Sønnen, den herlige, som fødtes av din

og ved Sønnen er alt blitt skapt. Maria fødte Sønnen, og ved ham er alt blitt frelst. Gud gav liv til Sønnen, uten hvem absolutt intet er til. Maria fødte Sønnen, uten hvem intet er godt.

Han som hadde makt til å skape alt av intet, han ville ikke gjenreise den vanhelligede skapning uten Marias hjelp.

jomfrudom, jubler alle de rettferdige som gikk forut for hans livgivende død, for han har sprengt deres fengsel. Og englene gleder seg over at deres by, den som lå halvt i ruiner, nå er bygget opp på ny.

Ja, Herren er i sannhet med deg, for Herren gav deg en slik gave at hele naturen skylder å takke deg, deg og ham.

Himmel og stjerner, jord, elver, dag og natt – alle ting som ble skapt til menneskenes gagn – lykkeønsker nå hverandre, for ved deg, å Frue, har de gjenfunnet skjønnheten de en gang tapte, og ved deg er en ny og utsigelig nåde skjenket dem.

Du nådefulle! I din nådes overstrømmende fylde kveges og grønnes nå skapningen. Å, over all måte velsignede jomfru! I din velsignelse er all naturen velsignet: Ikke bare signer Skaperen sin skapning, men skapningen velsigner sin Skaper.

Fra en bønn av den hellige Anselm av Canterbury. Teksten leses hvert år i tidebønnene 8. desember.

Da de mistet den verdighet som var deres natur: å være undergitt og tjene dem som lover og ærer Gud, ble de som døde ting, så kuet og vansiret var de av avgudsdyrkere som Gud ikke hadde skapt dem for. Men nå er de oppvekket til sin sanne verdighet, for på ny er de underlagt dem som ærer Gud, og kan atter tjene menneskene.

Gud gav Maria sin Sønn, han som alene er født av Guds hjerte og er ham lik, den Sønn Gud elsket som seg selv. Og i Marias skjød skapte han seg en sønn, ikke en annen, men den samme. Derfor er den ene og samme Jesus ifølge sin natur Guds og Marias felles Sønn.

Men de jubler også over en ny og uforlignelig nåde: For ikke bare føler de at Gud, deres skaper, hersker over dem som en usynlig konge. Nei, de møter ham synlig, midt iblant dem.

Hele naturen er skapt av Gud, og Gud er født av Maria. Gud har skapt alt, og Maria har født Gud. Gud som har skapt alt, skapte seg selv i Marias skjød. Slik gjenskapte han alt det han hadde skapt. Han som hadde makt til å skape alt av intet, han ville ikke gjenreise den vanhelligede skapning uten Marias hjelp.

Han selv tar dem i bruk og helliger dem, og denne store nåde kommer til oss som frukten av ditt skjød, du høyt velsignede jomfru.

Gud er altså far til alt som er skapt, og Maria er mor til alt som er gjenskapt. Gud er Faderen, og alt er blitt til ved ham, Maria er mor til alt som er gjenreist. For Gud gav liv til Sønnen,

St. Olav – katolsk kirkeblad hvori opptatt «Klippen» (Midt-Norge, 1950-78), «Stella Maris» (Nord-Norge, 1950-68) og «Broen» (Landsdekkende, -2009).

Utgis av:
Norsk Katolsk Bisperåd
Nr. 5, 2013, årgang 125 – ISSN 0802-6726
Oslo katolske bispedømme tlf.: 23 21 95 00
Trondheim Stift tlf.: 73 52 77 05
Tromsø Stift tlf.: 77 68 56 04

Adresse:
Akersveien 5, 0177 Oslo
Faks: 23 21 95 01 E-post: kirkeblad@katolsk.no
www.katolsk.no/kirkebladet

Redaktør: Heidi H. Øyma (HHØ)

Redaksjon:
Kristine Dingstad (KD), sr. Anne Bente Hadland OP (ABH)

Nord-Norge-kontakt: Stiftskontoret tlf.: 77 68 42 77

Midt-Norge-kontakt:
Stiftskontoret tlf.: 73 52 77 05, faks: 73 52 87 90

Trykk: Frode Fjellberg AS **Opplag:** 80 100

Redaksjonsslutt: 11.11. Deadline for neste nr: 22.01

Signerte artikler står for forfatterens regning.

Gaver til St. Olav kirkeblad fra utlandet:
Sparebanken Pluss, Postboks 200, 4662 Kristiansand
BIC/SWIFT: PLUSNO22 IBAN: NO43 3000 2275 321

Glimt fra nasjonal valfart til Roma

Av red.

På vei til paveaudiens 16. oktober

Et av de største norske arrangementene i Troens år var en nasjonal valfart til Roma i tilknytning til festen for Olav den helliges omvendelse 16. oktober. Omlag 250 personer fra mange av landets menigheter deltok, med våre to biskoper i spissen.

På programmet stod velkomstmiddag lørdag kveld, messer (på Petersplassen, i Collegio Teutonico del Campo Santo, i Peterskirken og ved Olavsalteret i San Carlo al Corso), paveaudiens på Petersplassen, byvandring (med kunsthistoriker og forsker Kristin Bliksrud Aavitsland, dominikanersøster Anne Bente Hadland og diakon Egil Mogstad), foredrag («Tro i en brytningstid» ved biskop Bernt Eidsvig) samt botsandakt og avslutningsmiddag i Angelicum-universitetet, der mange av de norske prestene har sin utdannelse. Ungdomskoret fra St. Olav menighet i Oslo beriket liturgien i Peterskirken mandag morgen og i San Carlo på onsdag. Noen grupper hadde eget opplegg, og man kunne velge hvor mye av fellesprogrammet man ville være med på. Dette ga en fleksibilitet deltagere, og ikke minst arrangør-

teamet (sr. Anne Bente Hadland, p. Pål Bratbak, Paul Marić og Heidi H. Øyma), satte pris på.

I paveaudiensen onsdag 16. oktober var gruppen fra Norge ekstra stor fordi også elever og lærere fra St. Franciskus skole i Arendal var med, og i festmessen samme ettermiddag, arrangert av foreningen *Olavsalterets venner*, var hovedskipet i kirken San Carlo al Corso nesten fullt.

Bilder og videoer fra dagene finnes på www.katolsk.no.

Vi har spurt et knippe deltagere hva de sitter igjen med etter valfarten og om det var noe bestemt som gjorde ekstra inntrykk.

Jeg sitter igjen med mange sterke inntrykk, gode minner og en lykkefølelse fordi Roma er så flott! Jeg har begynt å lære meg italiensk og drar tilbake til Roma neste år.

Det var en *stor ære* å bli bedt om å lese teksten under messen i Peterskirken. Det var spennende å få følge sr. Anne Bente i Katarina av Sienas fotspor, få

besøke gravhagen ved Collegio Teutonico, høre biskop Bernts foredrag, være med på botsandakten og messen i St. Carlo al Corso – og å oppleve pave Frans i levende live.

Det som dog var mest gripende, var å være oppe så grytidlig en morgen at jeg opplevde morgendemring over Petersplassen.

Hæge Hestnes, Trondheim

Jeg synes opplegget var helt fantastisk og beriket pilegrimsturen veldig.

Vi er et lite mindretall i Norge, derfor er det så godt at vi kan samles og bli mer kjent med de andre menighetene i Norge. I tillegg var vi samlet i Roma, hvor katolikkene er i flertall og man virkelig kjenner at man tilhører en verdenskirke. Det styrker og beriker vår tro og vårt fellesskap.

Ellen Wergeland, Porsgrunn

En av de første dagene da jeg gikk alene fra mitt hotellrom mot Petersplassen, ble menneskemengden stadig tettere, og til slutt befant jeg meg omringet

Foto: Alan Bondi

Fra messen i Peterskirken.

av folk og tungemål fra alle mulige kulturer og nasjoner. Det var bråkete og masete, og jeg følte meg faktisk litt fremmed. Da ble det enda mer virkelig for meg at Kirken ikke bare tilhører meg og retter seg etter min vestlige kultur og væremåte, men at jeg er del av en stor, verdensvid og universell kirke.

Jeg var på Petersplassen noen minutter før den pavelige messe skulle begynne. Plutselig hørte jeg begeistrede rop, og folk begynte å klappe og strekke frem kameraene sine. Jeg tenkte det måtte være paven som hadde entret arenaen litt før tiden, eller i det minste en eller annen kjendis, kanskje borgermesteren eller statsministeren. Så fikk jeg øye på det som var grunnen for alt oppstyret – en mariastatue som ble paradert rundt plassen. Det gjorde stort inntrykk.

Erik Andvik, Bergen

Jeg syntes det var en vitamininnsprøytning med rikelig påfyll disse dagene i Roma. Så mange felles troende i alle aldre samlet for å feire messen på norsk alle dager, var et høydepunkt. Og selvfølgelig var audiensen på Petersplassen personlig helt unik. Vi var 11 katolikker, hovedsakelig fra St. Svithun menighet i Stavanger, som bodde hos Birgittasøstrene på Piazza Farnese. Det var positivt å være sammen om opplevelsene av troen. Det var en fin avslutning å være alle sammen på onsdagskvelden. Litt dumt

at vi ikke var alle samlet lørdagskvelden også, det var en unik mulighet til å bli kjent med andre katolikker!

Kitt K. Greve, Stavanger

Dette var en stor opplevelse. Det var også min første Roma-tur.

Det som gjorde mest inntrykk, var da jeg første gang kom til Petersplassen søndag. Ellers var det veldig interessant det Kristin hadde å fortelle om Romas tidlige middelalder.

Liv Renstrøm, Kristiansand

Det jeg sitter igjen med, er at jeg var veldig heldig som fikk mitt første møte med Roma gjennom akkurat denne valfarten. Det var en fin fordeling av messer, byvandring, foredrag og felles middager.

Det som gjorde størst inntrykk, var nok messen på Petersplassen. Først hilste folkemengden statuen av Jomfru Maria fra Fatima ved å vifte med hvite tørklær. Det var jo nok til å gjøre en sindig nordmann rørt. Og etter messen den jublende folkemengden da paven ble kjørt rundt i sin bil.

Men også biskop Eidsvigs foredrag «Tro i en brytningstid» ble en vakker preken for meg.

Gurli Blomberg, Tromsø

Etter valfarten sitter jeg igjen med en hel del glede. Opplegget til koret var annerledes enn resten av den norske gruppens mesteparten av tiden, men jeg husker at jeg tenkte over hvor heldig og velsignet jeg er. Valfarten førte meg nærmere Gud, og jeg følte virkelig hans nærvær.

Det å synge i Peterkirken var helt spesielt, og ettersom det var første gangen i Roma, var alt fullt av inntrykk. Det å se så mange flotte kirker var ekstremt fascinerende, og det å få se paven var helt spesielt.

Lise Veronica Huynh, St. Olav ungdomskor, Oslo

Foto: Alan Bondi

Musikalske helter: St. Olav ungdomskor i Peterskirken.

Foto: Mats Torde

Festmesse, San Carlo al Corso.

Foto: Kårlina Lundberg

Foran olavsalteret i San Carlo al Corso.

Foto: Mats Torde

Fra avslutningsmiddagen.

Foto: Jan Erik Kleveland

På kirkegården Campo Santo Teutonico, hvor blant annet Oslos biskop Smit er begravet.

Foto: Erik Kleveland

Vår Frue av Fatima ankommer Petersplassen før messen den 13. oktober.

Trondheim:

Slik blir nye St. Olav domkirke

St. Olav kirkeblad har her gleden av å presentere mer utfyllende informasjon om kirkeprosjektet i Trondheim, noe flere har etterlyst. Vi bringer arkitektens prosjektbeskrivelse, rykende ferske tegninger, kostnadsoversikt og skisse til fremdriftsplan. Dessuten svarer diakon Egil Mogstad på hvorfor dette prosjektet angår katolikker i hele Norge.

Prosjektbeskrivelse

Foreliggende prosjekt for nye St. Olav domkirke er en videreutvikling av Eggen arkitekter i Trondheims vinnerutkast fra en arkitektkonkurranse i 2010.

St. Olav kirke har en prominent og vakker beliggenhet i Trondheim, helt på sørenden av middelalderbyen, der eiendommen strekker seg fra byplatået og nedover mot Nidelva som omkranser sentrum. Dette landskapet med Nidarosdomen og gamle Erkebispesgården langs Nidelva er selve kjernen i byens identitet.

Anlegget skal være i pakt med vår tid og samtidig bygge på det gamle forholdet mellom kirke og menighet. Kirken og menighetsdelen knyttes sammen materialmessig og utgjør en arkitektonisk helhet.

Selve kirkerommet framtrer som en markant basilika, med et høyreist midtskip som avrundes med en buet

korvegg mot sør. Inngangen til kirken og menighetsdelen er fra Schirmers gate i nord. Selve menighetsdelen er stramt organisert og føyer seg til retningene i byplanen, slik tilliggende bebyggelse på Kalvskinnet gjør. Kirkeskipet er dreiet svakt mot nord-øst, slik at den fremstår selvstendig og i tillegg henvender seg sterkere til adkomsten og byens sentrum, med Ytre kongsgård og Nidarosdomen like ved.

Plassen foran St. Olav domkirke innlemmes i Schirmers gate og får karakter som offentlig plass i byen. Den høyreiste kirkefronten, den lavere menighetsdelen og det selvstendige klokketårnet bidrar til å markere kirkens betydning i bylandskapet. Prosjektet er gitt en ytre enkelhet i utforming og materialbruk, med murte teglfasader som knytter delene sammen. Både kirkeskipet og menighetsdelen får skråtak som tekkes med sink, og med utvendige taknedløp.

Den nye kirken vil bli planlagt etter de nye byggereglene, som innbærer gode

energiøkonomiske løsninger og – ikke minst – universell utforming, som gjør alle kirkens lokaler tilgjengelig for alle.

Kirken

Kirkerommet er utformet som en treskipet basilika, med et høyt midtskip og to lavere sideskip. De to arkadene – med søylerader som bærer midtskipet – symboliserer de tolv apostler. Søylene markerer også forskjellen mellom sognekirke og domkirke, dvs. daglig bruk og store anledninger. Kirken er utformet for at prosesjoner kan foregå både i sideskip og midtskip. Kirkeskipets tak utføres som en trekonstruksjon. I midtskipets øvre del er det et triforium med vinduer som kaster lys ned i kirkerommet og koret.

Koret skal romme det tenkelige antall konselebranter ved store anledninger og plassering av bispestol, tabernakel og sedilia. Koret er et sirkulært opphøyet parti to trinn over menigheten. En kopi av Mosvik-krusifikset tenkes

brukt som korkrusifiks over alteret. Sentrisk i koret er et 5x5 meter opphøydt alterparti. Rundt alterpartiet gis det rom for prosesjoner.

I enden av hvert sideskip gis det rom for kirkens to hovedhellige, Maria og St. Olav på hver sin side av koret. Dåpskapellet ligger nærmere inngangen i østre sideskip, der stolrader omkranser døpefonten.

En forhall danner overgangen mellom kirkeskipet og forplassen. Over denne ligger orgelgalleriet.

Et eget barnerom er lagt til galleri over dåpskapellet, slik at foreldre og barn kan følge med under gudstjenester.

Sakristiet er lagt i tilknytning til koret og vestre sideskip. Sakristiene omfatter både liturgisk sakristi, grovsakristi og lager/forberedelsesrom. Prestene skal kunne gå i prosesjon fra liturgisk sakristi via atriet til kirkeskipet.

Menighetsdelen

I likhet med kirkesalen har menighetsdelen inngang fra kirkeplassen. Den daglige inngangen til kirkerommet vil også være fra menighetens vindfang.

Sentralt i menighetsdelen ligger et atrium, et åpent rom over to etasjer med overlys, som omkranses av menighetens lokaler. Det skal være en ramme for store og små anledninger og binder sammen kirkens mange ulike virksomheter.

I 1. etasje, rundt atriet, ligger resepsjon med bokhandel og menighetsrom/møterom og kjøkken. Møterommene skal kunne underdeles og åpnes opp mot atriet i forbindelse med større arrangement. I 2. etasje ligger administrasjon med kontorer og møterom for biskop og prester.

I revidert program er det lagt inn tre leiligheter for prester, samt et gjesterom med eget bad/toalett. De tre leilighetene ligger henvendt mot elva i sør og skjermet fra hovedinngangene.

I dag ligger en fløy med menighetslokaler i en egen sokkel ned mot elva. I prosjektet har vi valgt å beholde disse. For framtidig bruk kreves imidlertid en bygningsmessig opprusting (drene-

ring, tilleggsisolering av grunnmur og tak mm.).

Kjeller/underetasje

I underetasjen legges nødvendige tekniske rom, vaskerom for altertekstiler, lagerrom og arkiv. Byggeøkonomi vil avgjøre i hvilket omfang man kan utnytte en kjeller til også å omfatte andre behov i forbindelse med møterom/ klasserom og krypt.

Arkeologiske utgravinger

Det er et vilkår for bygging at det utføres arkeologiske prøvegravinger. Dette ble gjort høsten 2013. Utgravingene avdekket en grav som sannsynligvis kan dateres tilbake til tiden omkring Kristi fødsel og er det eldste kulturminnet som er registrert i denne del av byen. Det er også avdekket et dyrkingslag fra samme tidsepoke.

En forutsetning for bygging er at det søkes om dispensasjon fra kulturminneloven for automatisk fredede kulturminner og gjennomføres arkeologiske utgravinger av byggetomta sommeren 2014.

Reguleringsplan og offentlig behandling

Vinteren 2013 ble det utarbeidet en kulturminnefaglig dokumentasjon av dagens kirke, som er sendt Riksantikvaren for godkjenning. Videre er

Forbildet: Santa Sabina i Roma.

det utarbeidet en rapport om den bygningstekniske tilstanden ved kirken. Ettersom begge rapportene påpeker at kirkens tekniske tilstand er svært dårlig og at en ikke kan bevare den uten omfattende endringer, har antikvariske myndigheter konkludert med at de ikke vil stille vilkår om bevaring.

Kirkens fremtredende plass i bybildet gjør at planmyndighetene stiller strenge krav til utformingen av det nye kirkeanlegget. Signalene til den utformingen kirken nå har fått, er allikevel svært positive. Det er ventet at reguleringsplanen og byggesøknaden for ny kirke vil kunne ferdigbehandles slik at byggingen av ny kirke kan starte etter at arkeologiske utgravinger er gjennomført sommeren 2014.

*Jon Morten Breidablik
Eggen Arkitekter AS, november 2013*

Vi trenger ny kirke i Trondheim

Vi trenger ny kirke i Trondheim, som vi gjør det så mange andre steder i landet. Fordi den nåværende kirken er for liten, fordi den er for dyr å vedlikeholde, fordi den ikke lenger er tjenlig.

Allikevel våger vi å si at det er noe helt spesielt ved å bygge ny kirke i Trondheim. *Cor Norvegiae* – Norges Hjerter – sa våre forfedre, for her hvilte han som kalles *Rex Perpetuus Norvegiae*: Norges evige konge.

Denne bevisstheten bar også de første katolske kristne som igjen kunne samles til messe i vårt land i nyere tid – Olavs navn ble gitt menigheten i Christiania i 1843. Trondhjems første katolske sogneprest, Claude Dumahut, startet sin gjerning med å gå til fots til Stiklestad. Sigrund Undset ga midler til å reise det kapellet som står på høyden over slagstedet på Stiklestad.

Derfor ber vi om hjelp til ny kirke. Ikke bare fordi vi, som alle andre, trenger nye og tjenlige lokaler, men også fordi vi med ydmykhet og stolthet, på vegne av hele Kirken, bærer et spesielt ansvar: Vi gjør Kirken synlig i Olavs by og synliggjør for de troende av alle folkeslag at Kirken var her før oss og tar imot oss som sine barn også her i Norden.

I 2014 feirer vi tusenårsjubiléet for Olavs omvendelse og dåp. La oss i denne tiden fordype oss i den unge Olavs undring og modning som ender i liturgiens entusiastiske utbrudd: Straks Olav hadde fattet troens sannhet, løp han til dåpens bad!

La oss som Kirke våge å smittes av denne begeistringen! La oss med Olav bygge Kirkens fremtid i Norge og Norden!

Egil Mogstad

Interiøret sett fra orgelgalleriet. Tegningen viser treinteriør, men det er senere endret til tegl.

Prosjektkostnader Usikkerhetsmargin ± 20%	
1 Felleskostnader	2 500 000
Riving	1 000 000
2 Bygning	29 000 000
3 VVS-installasjoner	5 202 200
4 EL-installasjoner	3 720 000
5 Tele- og automatisering	0
6 Andre installasjoner- Heis	650 000
(1-6) HUSKOSTNADER	42 072 200
7 Utomhusanlegg	3 300 000
(1-7) ENTREPRISEKOSTNADER	45 372 200
8 Generelle kostnader 18%	8 166 996
(1-8) BYGGEKOSTNADER	53 539 196
9 Spesielle kostnader inventar	
mva 25 %	13 384 799
0 Uforutsatt/prisstigning - 10%	6 692 400
Finanskostnader	1 700 000
(0-9) PROSJEKTKOSTNADER	75 316 395
Prosjektkostnader pr. m2 (PK/BTA)	32 436

Fremdriftsskisse

Under de foreskrevne arkeologiske stikkgravinger ble det på kirketomten funnet en gravrøys og dyrket mark, begge deler antagelig fra før Kristi fødsel. Riksantikvaren bestemmer hva som skal skje med graven – det mest sannsynlige er at den blir tildekket og slik bevart, under jorden, ved siden av den nye kirken.

I et slikt område som St. Olav kirke ligger i, må vi regne med arkeologisk interesse ved graving. Det mest sannsynlige er at feltet graves ut i sommer.

Vi håper å få parallelle løp for rive- og byggetillatelse, slik at vi i løpet av første kvartal 2014 kan begynne å rive, mens bygging starter i tredje kvartal, dvs. i august. Arkitektene antyder 15–16 måneders byggeperiode.

Det første som rives, blir nok prestegården, som må spesialbehandles fordi den er full av asbest. Det er også fornuftig å fjerne den først for å gi «mer armslag» for Vitenskapsmuséet når de skal ta ned Håkon Blekens mosaikk, fondveggen i kirken. Denne skal sammen med en del andre elementer inn i den nye kirkeutstillingen i muséet, som det foreløpig eneste bidrag fra det 20. århundre.

Det er viktig å ha fjernet hele anlegget for arkeologene begynner sitt arbeid til sommeren.

Egil Mogstad

Støtt nye St. Olav domkirke

Bidrag kan settes inn på byggekontoen: 4200 36 09736. Alle gaver er svært velkomne. For mer informasjon om prosjektet kan man henvende seg til Unn Madsø: unn.lindgard.madso@katolsk.no eller Egil Mogstad: Egil.Mogstad@katolsk.no.

Flere tegninger finnes på <http://trondheim.katolsk.no>.

Feiringen av tusenårsminnet for Olav den Helliges omvendelse

2014 marker 1000-årsjubileet for Olav den Helliges omvendelse og dåp i den franske byen Rouen. Vi presenterer et foreløpig program for neste års jubileumsfeiring.

Onsdag 15.10: Olavs-oratoriet 2014, Olav den Helliges dåp, premiere i Rouen-katedralen med nærmere 200 franske og norske sangere og musikere.

Torsdag 16.10: Festdagen for Olav den Helliges omvendelse.

Fredag 17.10: Økumenisk gudstjeneste med deltakelse fra norsk og fransk, katolsk og protestantisk kirke. Tidspunkt ennå ikke kjent. Det planlegges å utarbeide en minneplate på fransk og norsk, som i denne anledning avdukes i katedralens krypt.

Lørdag 18.10: Kulturelle arrangementer i regi av Rouen og Trondheim kommune.

Søndag 19.10: Fransk-norsk katolsk messe klokken 18.00 i katedralen i Rouen. Katedralen mottar en relikvie av Olav den Hellige.

Mer informasjon kommer.

OBS: Den årlige valfarten til Roma gjennomføres som vanlig. Biskop Eidsvig feirer messe i kirken San Carlo al Corso den 16. oktober.

Olavsoratoriet 2014

Fremføringsdatoene for oratoriet *Olav den Helliges dåp*:

Stavanger konserthus: 17. september. 2014.

Førpremiere i Stavanger konserthus. Avslutningskonsert for Norsk orgelfestival.

Katedralen Notre Dame de Rouen: 15. oktober.

Première

Basilikaen Sainte Clotilde, Paris: 17. oktober.

www.olav-2014.no

Regnskap for 2012 Midt-Norge

Trondheim katolske stift

Trondheim stifts årsregnskap for 2012 viser et driftsoverskudd på kr 8 462 739.

Driftsinntekter. Som regnskapet viser, er den gode økonomien i stor grad et resultat av betydelige tilskudd fra stat og kommuner: kr 3 873 956 i statlig tilskudd og kr 4 711 315 i tilskudd fra kommunene, til sammen kr 8 585 271. Fra dette beløpet refunderes kr 110 280 til OKB og Tromsø stift. En stor takk til alle som kontinuerlig registrer nye medlemmer!

Pr. 31.12.2012 hadde Midt-Norge 11 529 medlemmer, en økning på 1 686 fra 2011.

Når vi nå er i gang med å bygge ny domkirke i Trondheim, er det gledelig at økonomien er bedre enn noen gang tidligere. Av inntektene er 1 725 939 gaver øremerket ny kirke. Disse midlene skal ikke inngå i den ordinære driften, men brukes til kirkebyggingen. Dette beløpet inkluderer en gave på kr 946 897, som ble gitt for flere år siden til bygging av ny domkirke. Vi regner nå med at rivingen av nåværende domkirke vil skje i løpet av 1. kvartal i 2014. Prosjektet er et stort økonomisk løft for stiftet, men vi gleder oss over at vi vil få en fin og funksjonell ny domkirke.

«Gaver og andre inntekter», kr 1 158 808, er støtte fra Bonifatiuswerk og Diaspora Kommissariat i Tyskland til kjøp av presteleilighet i Ålesund og tre biler for stiftets prester.

«Andre formålsbestemte gaver», kr 386 228, er også støtte fra Paderborn (kr 185 150) og kollekt (som videresendes til Det hellige land), m.m.

Driftskostnader. «Kostnader bisepeembetet» står oppført med kr 0. Dette skyldes at stiftets kostnader nå er delt opp i flere poster enn i tidligere år, da den fungerte som en sekkepost for mange typer utgifter. Dette gir en bedre synliggjøring av stiftets kostnader.

«Drift eiendommer»: Husleie, kommunale avgifter, olje, strøm for St. Eysteins hus i Levanger er ført her.

«Utgifter vedr Olsok», i alt kr 204 141, gjelder Den katolske kirkes nasjonale olsokfeiring. Dette dekker bl.a. kostnader ved trykking av pilegrimsboken «Be for oss hellig Olav», produksjon av olavskors og olavsmerker i sølv, m.m., samt div. utgifter vedr. gjester fra inn- og utland. «Inntekter vedr. olsok» utgjorde kr 70 982. Bøker og annet olsokmateriale selges i St. Eystein bokhandel (leder: Per Albert Vold). Vi gleder oss over at så mange katolikker kommer til Trøndelag ved olsoktider for å feire Olav den Hellige, vårt folks vernehelgen og *Rex Perpetuus Norvegiae*, Norges evige konge!

Investeringer. Trondheim stift har i 2012 kjøpt leilighet i Ålesund for kr 2 371 405. Også innkjøp av møbler og utstyr til leiligheten i Ålesund er ført under investeringer. Investeringer i ny domkirke i Trondheim er på kr 1 820 173, hovedsakelig arkitekthonorar. Investeringene er ikke ført i resultatet, men aktivert som eiendeler i balansen, i regnskapsposten «Eiendommer». I tillegg ble det kjøpt tre biler (kr 862 042). Disse er også aktivert i balansen og avskrives over fem år.

Trondheim, 23. oktober 2013

Unn Lindgard Madsø
Økonom i Trondheim stift

	2012	2011
Driftsinntekter		
3010 - Tilskudd fra staten	3873956	3284876
3015 - Tilskudd fra kommuner	4711316	3510048
3016 - Ref av tilskudd fra stat/ komm til OKB / Tromsø	-110281	0
3020 - Andre tilskudd og refusjoner	1825218	513807
3026 - Inntekter vedr Olsok	70983	25435
3027 - Inntekter vedr konfirmanthelg / ungdomsarr	19796	0
3030 - Gaver og andre inntekter	1158808	170831
3090 - Mottatt andre formålsbestemte gaver	386229	370507
3091 - Støtte til ny kirke	1725939	57818
Sum Driftsinntekter	13661963	7933321
Driftskostnader		
4015 - Driftstilskudd til menighetene	-1494481	-1111926
4090 - Overførte formålsbestemte gaver	-123567	-114423
5000 - Lønn til ansatte	-1278605	-1268567
5092 - Utbet feriepengar	-131003	-127544
5400 - Arbeidsgiveravgift	-185756	-190008
5800 - Refusjon sykepenger	107450	62496
5920 - Yrskeskadeforsikring	-6853	0
5925 - Innskuddspensjon	-14419	-13958
6010 - Avskrivninger bil	-145776	-121705
6100 - Kostnader bisepeembetet	0	-747646
6101 - NUK, barne og ungdomarb / konfirmasjon	-130491	0
6102 - Husholdsutgifter	-18395	0
6103 - Representasjon / off møter	-35379	0
6200 - Prestemøter / ordenslivets dag	-43463	0
6300 - Drift eiendommer	-250654	-400703
6305 - Fri losji trukket fra ansatte	84630	0
6340 - Strøm	-9922	0
6350 - Utgifter vedr Olsok	-204141	-46236
6510 - Liturgisk utstyr og div inventar	-4272	0
6550 - Andre driftskostnader	-110754	-185026
6600 - Bygningsmessige investeringer og vedlikehold	-14363	-444350
6610 - Utgifter vedr ny kirke	0	-17927
6710 - Regnskapshonorar	-64146	0
6720 - Revisjonshonorar	-25000	0
6800 - Kontorrekvisita	-47788	-13095
6900 - Telefon / internett / tvlisens	-60268	-1740
7100 - Reiseutgifter	-266076	-212115
7200 - Bilutgifter	-126540	-107294
7600 - Tilskudd kloster, menigheter og preste støtte	-227160	-216170
7610 - presteutdanning / norskopplæring	-22734	0
7770 - Bank og kortgebyrer	-1530	-3001
7790 - Andre utgifter	-347769	0
Sum Driftskostnader	-5199224	-5280935
Driftsresultat	8462739	2652386
Finansielle poster		
8050 - Annen finansinntekt, plasseringer	294272	137921
ÅRSRESULTAT	8757012	2790307
Overføringer		
8960 - Overført til egenkapital		-2790307

En av stiftets investeringer er ny presteleilighet i Ålesund.

Frivillig *i Kristen-Norge?*

Nå kan du tegne dine privatforsikringer hos oss!

Knif Trygghet tilbyr gode forsikringer til konkurransedyktige priser.
Vi er 100 % eid av kristen-Norge. Overskuddet forblir i fellesskapet.

Bestill forsikringene dine
på www.kniftrygghet.no
eller ring oss på 23 68 39 00.

knif Trygghet
Kristen-Norges eget forsikringselskap

Jesstreet

En adventsreise for familien

Av Emma Ulrikke Weiglin Eriksen

Jeg tror egentlig ikke det er enda en adventsidé man behøver akkurat i disse dager. Enda et artig og kreativt prosjekt som ser pent ut i et blad og sikkert er veldig fint og meningsfullt for dem som av en aller annen grunn ikke har noe annet å foreta seg i desember.

Jeg tror egentlig de fleste har andre ting de kunne tenke seg å bruke tiden på enn å lese bibelhistorier og klippe ut ting av papp for barn. Sitte helt stille i en stol, for eksempel. Hvis det er noe tid igjen å bruke, da.

Bibelsk adventskalender

Kan jeg få lov å fortelle litt om Jesstreet likevel, og hvilken gave det er å få gjøre det sammen med barn nettopp i disse travle dagene før jul – hvis jeg lover at det ikke innebærer filt eller vattkuler? Man trenger bare noen minutter i sofaen sammen med barnet sitt hver kveld, sånn i halvmørket, rett før tannpussen. Disse fem minuttene hver kveld inneholder alt det advent egentlig er: forberedelse på å få møte ham.

Jesstreet er oppkalt etter Jesse, eller Isai som vi kaller ham, faren til kong David. De er Jesu stamtre. Tradisjonelt har det vært vanlig å fremstille Jesstreet i kunsten, i glassmalerier så vel som i kunstferdig broderi og maleri. I våre dager bruker mange kristne over hele verden en lignende rekke med vakre bibelfortellinger fra skapelsesberetningen til Jesus fødsel, som en adventskalender, en historie hver dag. Noen lager nydelige illustrasjoner til Jesstree-lesningene med tegninger eller symboler til å fargelegge og henge opp. Man kan til og med få kjøpt de vakreste ornamentene for å visualisere historiene, men det er slett ikke nødvendig. Jeg lovet jo at det ikke skulle klippes og limes. Det eneste man

behøver er en bibel eller en bok med bibelhistoriene for barn.

Verden utenfor, og særlig verden utenfor i desember, er full av masse spennende ting og opplevelser man kan få være med på. Det blinker og piper og snurrer rundt, det er så mye å tenke på og så mye å gjøre at jeg nesten ikke tror vi har tid til å la være. Vi har ikke tid til å la være å fortelle barna våre om hvem Bibelen sier at Jesus er, fortelle dem om løftene Gud har gitt om lyset som skal tennes i mørket, og om dem som kom før ham. For barna våre blir så fort store og skal ut i verden utenfor, de trenger all den lærdommen de kan få med seg.

Ikke for sent

Selvfølgerlig skulle man ha begynt før. Det skulle man alltid – særlig i desember, men det er ikke for sent. Hvis man har store barn, kan man bytte på

Vi har ikke tid til å la være å fortelle barna våre om hvem Bibelen sier at Jesus er, fortelle dem om løftene Gud har gitt om lyset som skal tennes i mørket, og om dem som kom før ham.

å lese for hverandre eller gjenfortelle historiene i stedet, se hvor mye man husker. Har man små barn, ikke tenk at de er for små. Det gjør ikke noe om de ikke forstår alt, det gjør jo ikke vi heller. Det er i orden at vi ikke kan hele bakgrunnshistorien eller uttalen på alle navnene. Vi leser likevel, eller ser på bildene, og er sammen.

De aller fleste små og store liker å bli lest for. Det er hyggelig å sitte der i tussmørket en liten stund, kanskje med en kopp kakao eller varm solbær-saft og høre en kjent – eller ny – historie om Jesu forfedre.

Vi starter med Adam og Eva i Det gamle testamentet, og så vandrer vi sammen gjennom Bibelen og leser om Noa og arken, Abraham og stjernene, Jacob og himmelstigen, Moses i sivet, Daniel i løvehulen, Jonas i hvalfiskens buk og døperen Johannes. Det er spennende og vidunderlige historier å undre seg over og bære med seg i hjertet lenge etter at julen er over. En historie hver kveld – helt frem til vi står sammen med englene rundt den

lille krybben der ute på Betelhems-markene julenatt.

Ikke alltid idyll

Det kommer ikke til å være idyllisk hver kveld, det blir helt sikkert kjøling om hvem som skal sitte hvor og hvem som skal bli i barnebibelen. En gidder plutselig ikke å høre på, noen kommer til å velte noe eller tråkke i sofaen. Noen dager glemmer vi å lese, eller det blir for sent og vi må lese fire historier en annen kveld. Det gjør ikke noe, bare fortsett. Styr etter Julestjernen over kaoset og be vår hellige Mor om å be for oss, at vi må ha tålmodighet med hverandre og aller mest med oss selv. Hvis vi gjør Jesstreet om igjen neste år, skjer det fantastiske at gjentagelsen og minnene hjelper oss til å gi denne tradisjonen plass i familien: «Ja, den leser vi alltid før jul, Mamma!»; «Jeg skal sitte der, sånn som i fjor»; «Å, den husker jeg!»

Vit at du gir barna dine det aller fineste du kan gi dem til jul: tid sammen med deg og beretningene om Guds kjærlighet til oss.

Emma Ulrikke Weiglin Eriksen

er forfatter av boken «De gyldne dagene – kirkeåret og katolske festdager med barn», St. Olav forlag. Der finner du mer om jessetreet og andre adventsskikker for familien.

Jesstreeet: *lesninger*

Lesninger og symboler for dagene i advent. Begynn gjerne lesningene første søndag i advent. Siden denne datoen varierer fra år til år, kan det være nødvendig å tilpasse lesningene noe år for år – uansett er det fint å begynne med skapelsen og ende opp med Jesu fødsel jule natt.

27. november: Skapelsen

Lesning: 1 Mos 1,1-31; 2,1-4

28. november: Adam og Eva

Lesning: 1 Mos 2,7-9,18-24

29. november: Syndefallet

Lesning: 1 Mos 3,1-7,23-24

30. november: Noas ark

Lesning: 1 Mos 6,5-8,13-22; 7,17,23,24; 8,1,6-22

1. desember: Abraham

Lesning: 1 Mos 12,1-3

2. desember: Isak

Lesning: 1 Mos 22,1-14

3. desember: Jakobs stige

Lesning: 1 Mos 25,1-34; 28,10-15

4. desember: Josef

Lesning: 1 Mos 37,23-28; 45,3-15

5. desember: Moses

Lesning: 2 Mos 2, 1-10

6. desember: De ti bud

Lesning: 2 Mos 2,1-10

7. desember: Josva

Lesning: Jos 1,3,6-11; 6,2-5

8. desember: Rut

Lesning: Rut 2,15-17

9. desember: Samuel

Lesning: Sam 3,1-18

10. desember: Isai

Lesning: 1 Sam 16,1-13

11. desember: David

Lesning: 1 Sam 17,12-51

12. desember: Salomo

Lesning: 1 Kong 3,5-14,16-28

13. desember: Elia

Lesning: 1 Kong 17,2-4,6; 18,17-18,21-39

14. desember: Jona

Lesning: Jona 2,1-2,11

15. desember: Jesaja og Jeremia

Lesning: Jes 7,14; Jer 30,21-22

16. desember: Rafael

Lesning: Tob 11,7-8

17. desember: Judit

Lesning: Judit 13,7-10

18. desember: Daniel

Lesning: Dan 6,1-29

19. desember: Engelen Gabriel

Lesning: Luk 1,26-38

20. desember: Sakarja og Elisabet

Lesning: Luk 1,11-13

21. desember: Døperen Johannes

Lesning: Mark 1,1-8

22. desember: Josef

Lesning: Matt 1,18-25

23. desember: Maria

Lesning: Matt 1,18-25; Luk 1,26-38

24. desember: Jesu fødsel

Lesning: Joh 1,1-14

Pavens bønneintensjoner

2013–2014

November 2013

Generell intensjon:

At prester som opplever vanskeligheter, må finne trøst for sine lidelser, støtte gjennom sine tvil og bekreftelse av sin troskap.

Misjonsintensjon:

At de latinamerikanske kirker, som frukt av den kontinentale misjon, må sende misjonærer til andre kirker.

Desember 2013

Generell intensjon:

At barn som er forlatte eller ofre for vold, må finne den kjærlighet og beskyttelse de trenger.

Misjonsintensjon:

At kristne, opplyst av det inkarnerte Ord, må forberede menneskeheten for Frelserens komme.

Januar 2014

Generell intensjon:

At alle må fremme en autentisk økonomisk utvikling som respekterer alle folkeslags verdighet.

Misjonsintensjon:

At kristne i de forskjellige trossamfunn må vandre mot enheten som er villet av Kristus.

Februar 2014

Generell intensjon:

At Kirken og samfunnet må respektere eldre menneskers visdom og erfaring.

Misjonsintensjon:

At prester, ordensfolk og lekfolk sjenerøst må samarbeide om å evangelisere.

NKKF

Norges Katolske kvinneforbund

Temadag

25. januar kl. 15.00

St. Olavs gamle menighetssal,
Akersveien 5, Oslo.

Hovedinnlegg
«De som defineres ut»
ved Nina Karin Monsen

Deretter
«En leges tanker rundt abort»

Det blir anledning til
kommentarer og spørsmål ved
kaffen etterpå.

Klerikalisering og kirkelig reform

Av sr. Anne Bente Hadland OP, dominikanerinene ved Katarinahjemmet i Oslo og medlem av St. Olavs redaksjon

Er pave Frans vår første antiklerikale pave? Spørsmålet stilles av Russel Shaw, amerikansk journalist og tidligere pressetalsmann for den nordamerikanske bispekonferansen. Han svarer: «Teknisk sett er han ikke det. Også hans to forgjengere var mer eller mindre kritiske til klerikalisme, men Frans er definitivt den mest frittalende.»

Hva går kritikken ut på? Og hva mener vi egentlig når vi snakker om klerikalisme?

Fristelsen

I et intervju fra 2011 sa daværende erkebiskop Jorge Mario Bergoglio av Buenos Aires: «Som nevnt har vi et problem: fristelsen til klerikalisme. Vi prester har en tendens til å ville klerikaliserer legfolket. Vi innsier det ikke helt, men det er som om vi infiserer dem med våre egne ting. Og legfolket – ikke alle, riktignok, men mange – ber oss på sine knær om å bli klerikaliseret, for det er adskillig mer behagelig å tjene ved alteret enn å engasjere seg i legfolkets kall. Legmannen og -kvinnen skal leve som nettopp legfolk, styrket av dåpen skal de gjennomsyre samfunnet med Guds kjærlighet ... og da ikke fra prekestolen, men i det daglige, hverdagslige liv. Og presten – la ham bære prestens kors siden Gud ga ham sterke nok skuldre til å gjøre nettopp det.»

Bergoglio er langt fra den eneste kirkeleder som har tematisert begre-

pet klerikalisme. Som rektor ved det nordamerikanske presteseminaret i Roma, sa nåværende erkebiskop Dolan av New York følgende: «'Klerikalisme' henspiller på privilegier, særlige rettigheter, spesialbehandling for prester, prester som er opptatt av å bli tjent heller enn å tjene, som foretrekker sakristiene fremfor gatene, og som er mer opptatt av mansjettknapper og sutaner enn sjelens frelse ... Jeg kaller dere til prestelig liv, ikke til klerikalisme.»

Karikatur av Kirken

Klerikalisme er et gjennomgangstema i pave Frans' prekener og taler. Han kaller den en «sykdom» i Kirken, og senest ved morgenmessen 29. oktober sa han: «Vi må befri oss fra denne komfortable klerikalismen.» Åpenbaringen gir håp, den fornyer alt, men det er også risikabelt å gi seg i kast med den. Vil vi imitere Kristus, må vi åpne oss for alt. Det tvinger oss ut – ut av sakristiene, ut av oss selv.

Men er vi ikke i ferd med å få en stadig mer klerikal kirke? Det påstås i alle fall, og ikke sjelden brukes især yngre presters «hang» til sutaner og røkelse som argument. Pave Frans fikk også

Spørsmålet er ikke om du bærer sutan eller ei, men om du bretter opp ermene og gjør det som trengs!

spørsmål om hva han syntes om prester i sutan, og han svarte: «Spørsmålet er ikke om du bærer sutan eller ei, men om du bretter opp ermene og gjør det som trengs!» Et typisk svar fra denne paven, upretensios, enkel og direkte som han er – hele tiden med Kirkens mål og mening klart for øye: misjon. Bringe Gud til menneskene. Rydde vei for Jesus Kristus – forberede mennesker til et møte med ham.

Klerikalismen pave Frans går ut mot, er først og fremst en holdning som hører hjemme i et lukket rom hvor prestens kall og livsvalg både regnes for å være overordnet andre kristne kall og dessuten som normativt for dem. Herav følger at prestene er de egentlige aktørene i Kirken, de tar beslutninger og utøver myndighet mens legfolket lytter og gjør som de blir bedt om.

Dette er en karikatur av Kirken. En takknemlig karikatur for dem som tar avstand fra den, og en idé som bryter totalt med det faktum at Kirken er et samfunn av mennesker som i det universelle kall til hellighet stiller fundamentalt likt, men hvor gaver og oppgaver varierer. Dessuten er den stikk i strid med det «med-ansvar» pave emeritus Benedikt XVI tok til orde for ved flere anledninger, for eksempel da han slo fast at: «Med-ansvar krever en endring i tankesett især når det gjelder legfolkets rolle i Kirken. De burde ikke først og fremst ses på som prestenes 'medarbeidere', men mennesker som virkelig er medansvarlige for Kirken.»

Refleksjon rundt legfolket

Refleksjonen omkring legfolkets rolle er av nyere dato Kirkens historie. Først ved Det annet vatikankonsil defineres legfolket som en positiv kategori. Lenge var definisjonen av legfolk en negasjon – de var verken prester eller ordensfolk. P. Yves Congar OP, en av det 20. århundres største teologer, spesialist på ekklesiologi (læren om Kirken) og toneangivende ved Vatikan II, sier at det har vært enklere å definere klerikerens rolle enn legfolkets fordi

klerikeren kan defineres gjennom en funksjon – den som gjør tjeneste ved alteret – og munken/nonnen ved sin livsstil, mens legfolkets rolle stort sett har dreid seg om den kristnes plass i verden. Nytt er at vi også må se legfolket i kraft av deres funksjoner og deres kompetanse i Kirken, sier han (Congar: «Lay People in the Church»).

En av dem som bidro til å løfte frem «det jordiske liv» som et eget kall og den vei til helliggjørelse de fleste skal følge, var pave Pius XII. «Dere tilhører ikke Kirken», sa han i en tale ved en legmannskongress i Roma i 1951, «dere er Kirken». Det tyvende århundre ser fremveksten av flere store legmannsbevegelser (Focolare, Comunione e Liberazione, personalprelaturet Opus Dei osv.). Deres formål er å bringe Kristus tilbake til det daglige liv og fremheve troen som noe som angår hele livet,

transformerer hele mennesket og veker sosialt og politisk engasjement.

I *Lumen Gentium* (LG), Det annets vaticankonsils dokument om hva Kirken er, heter det at legfolkets apostolat eksisterer i sin egen rett. Legfolk er ikke bare presteskapets hjelpere eller medhjelpere, eller virker ved mandat. De har en selvstendig funksjon i Guds frelsesplan i kraft av sin dåp og sin konfirmasjon (jfr. LG 33). Enheten i Guds folk understrekes, en enhet som går forut for enhver hierarkisk inndeling, og som verken ser en motsetning mellom den åndelige og den verdslige sfære eller mellom presteskap og legfolk.

Å trekke konsekvensene

At man ikke har trukket de fulle konsekvenser av dette synet, bør være kilde til samvittighetsransakelse, mener pave Frans. Under Verdensungdomsdagene i sommer ga han latinamerikanske biskoper en rekke spørsmål til ettertanke: «Lar vi i praksis de troende få del i Kirkens misjon? Gir vi dem Guds ord og sakramentene i klar forvisning om at Den Hellige Ånd manifesterer seg i dem? Er vi som biskoper og prester overbevist om legfolkets misjon og oppgaver, og gir vi dem frihet til å utforske den misjonen som Herren selv har betrodd dem? Støtter vi dem og ledsager vi dem, eller faller vi for fristelsen til å manipulere og infantiliserer dem?»

Skal Kirken nå ut med sitt budskap, er legfolkets delaktighet ikke bare nødvendig, men avgjørende. Legfolket er i front når det gjelder å formidle evangeliet. Og en sterk, solid og vedvarende formasjon av legfolk og prester, ja, av hele Guds folk, er like nødvendig.

Kardinal Rodriguez Maradiaga, lederen for rådet av åtte kardinaler som bistår pave Frans i arbeidet bl.a. med reformen av kurien, påpeker i et intervju det påfallende i at det i Vatikanet fins én kongregasjon for biskoper, én for prester, én for ordensfolk, men ingen for legfolk, som utgjør godt og vel 99 % av alle katolikker. Han antyder en omorganisering av kurien som reflekterer dette. En annen av de åtte, den chilenske kardinalen Errázuriz, sier at reformen vil være dyptpløyende og ha som hovedformål å gjøre kurien til et mer fleksibelt og hensiktsmessig red-

skap til tjeneste for paven og bispedømmene. Han fremhever også viktigheten av å la kvinner spille en større rolle i beslutningsfattende prosesser.

Reform

Enhver kirkelig reform, for eksempel den store reformen etter konsilet i Trent, har hatt reformen av presteskapet som sitt utgangspunkt. I katolsk sammenheng er presten ikke først og fremst menighetsleder, det er ikke engang primært i forståelsen av embetet. Det vesentlige er at presten i gitte øyeblikk handler «in persona Christi», «i Kristi person», for eksempel når han tilgir synder i skriftemålet og konsekrerer brød og vin under messen. Det er katolsk tro at presten, når han blir ordinert, «konfigureres» til Kristus – ikke bare rent symbolsk – men virkelig og gjennomgripende. Den respekt og ærbødighet som derfor blir presteskapet til del, er forståelig og også helt på sin plass.

Men det er dessverre ikke til å komme bort fra at skandaler av ulik karakter har rammet Kirken og prestenes troverdighet hardt, i sær i land hvor Kirken har lange og sterke tradisjoner. Gjennom sine år som erkebiskop i Argentina, var Bergoglio genuint opptatt av prestenes situasjon. Var de på feil plass, ledsaget han dem frem til en moden avgjørelse, og han arbeidet for at prestene skulle leve i overensstemmelse med sitt kall, sky dobbeltliv og privilegier og leve enkelt med integritet og troverdighet.

Det er ingen tvil: Vi trenger prester som er villige til å gi sitt liv for fårene, og la det også være sagt: Vi er velsignet med mange slike. Det vi ikke trenger er legfolk som klerikaliseres for å få innpass i høyere sirkler. Pave Frans ser klerikalismen som en sykdom i Kirken. Derfor blir det absurd hvis lege menn og kvinner skal «klerikaliseres» for å bli oppvurdert. Konsekvensen av en kirkelig reform må være en oppvurdering av legfolket qua legfolk og legfolkets innpass i beslutningsfattende organer i Kirken.

Sterke identiteter

Er da motstykket til klerikalisme en anti-klerikalisme med redusert respekt for preste-embetet? Jeg mener nei.

Klerikalismen, slik jeg ser den, springer ikke ut av en sterk prestelig identitet, men snarere av det motsatte. En sterk prestelig identitet er heller ingen trussel mot legfolks delaktighet. Den burde i hvert fall ikke være det, for da vet både presten og andre hva som er hans særlige bidrag – hva han kan som ingen andre kan. «Botemiddelet» må være han som kom «ikke for å la seg tjene, men for selv å tjene og som ga sitt liv som løsepenge for mange» (Matt 20,28).

Vi trenger virkelig prester som ser det som sitt kall og sin oppgave å gi sitt liv for oss, og som i likhet med den unge presten Joseph Ratzinger da han ble feiret i hjembyen etter ordinasjonen, hvisker til seg selv: «Det er ikke for deg, Joseph, det er ikke for deg.»

KATOLSK AKADEMI

Lørdag 8. februar 11–15

*Den jødiske kunstneren
Marc Chagall (1887–1985)
og hans magiske verden*

Foreleser: professor i
kunsthistorie Gunnar
Danbolt

VELKOMMEN!

Påmelding til
akademi@katolsk.no

Pris: 50,-

Sted: Mariagården,
Akersveien 16, underetasjen

Besøk St. Olav bokhandels
nye nettbutikk:

www.stolavbok.no

ADVENTSAKSJONEN 2013

Gi oss i dag v rt daglige brød

Fattigdomsbekjempelse og rett til mat i DR Kongo

Befolkningen i DR Kongo har i flere tiår levd i et samfunn preget av krig og konflikt. Selv om det nå er relativt fredelig i store deler av landet, er det store flertallet av befolkningen s rt fattige. Mange har ikke tilstrekkelig tilgang til mat. Gjennom  rets adventsaksjonsprosjekt vil Caritas distribuere fr  og landbruksutstyr, og spre kunnskap om effektivt og b  rekraftig jordbruk til husholdninger på landsbygda. Slik vil befolkningen få hjelp til selv å sikre sin egen tilgang til mat.

Ditt bidrag kan gi mange i DR Kongo bedre tilgang til mat! St tt  rets adventsaksjon ved å gi et bidrag til konto-nummer 8200.01.93433. Du kan også gi et bidrag online og lese mer om adventsaksjonen på www.caritas.no eller på www.adventsaksjonen.no.

 Caritas
Norge

Tautra Mariakloster: Kom og se! hva klosterliv handler om

13.– 16. februar 2014

- Torsdag ettermiddag til søndag ettermiddag
- Kom og se, vår hos oss i flere dager . . .
- Det betyr ikke at du kommer til å bli nonne!
- For enslige kvinner 20–40 år

- Du vil ha muligheten til å:
- be med oss
 - oppleve fellesskap
 - arbeide med oss
 - lære mer om Salmene, Bibelen og bønn
 - gå på tur og glede deg over Tautras vakre natur
 - snakke med oss om deg selv, de drømmer og håp du har for ditt liv
 - og mye mer . . .

Kontakt: klosterkall@tautra.no innen 13. januar

VELKOMMEN!

Tautra Mariakloster

Hyklerne kommer

Av Gerhard Helskog – journalist

Mange av dem som syntes det var greit å nekte militærtjeneste, synes ikke det er greit at leger nekter å bidra til abort.

Under den kalde krigen var Norge på nippet til å bli knust under et stadig mer paranoid Sovjetunionen. Når angrepet likevel ikke kom, var det fordi vi hadde gode allierte i NATO og et tilsynelatende massivt totalforsvar. Vårt frie samfunn var altså avhengig av at alle norske menn ble innrullert i militæret. Den som ville leve i et fritt land, fikk forsvare det. Denne samfunnskontrakten kalte vi verneplikten. Da jeg møtte opp på rekruttskolen i 1982, merket jeg meg at flere av mine jevnaldrende hadde blitt igjen hjemme. De var totalnektet. De overlot altså til oss andre å forsvare friheten. Det var irriterende, men ved ettertanke greit. Hele poenget med forsvaret var å verne om et samfunn der mennesker kunne følge sin samvittighet. Satt på spissen var vi villige til å drepe og dø for at Norge skulle forbli et fritt og liberalt samfunn. Et samfunn der folk kunne følge sin samvittighet.

Sivilarbeiderne. Flere av militærnektetne hadde en dyp pasifistisk overbevisning som står vår kirke nær. For all del. Men når sant skal sies, gjaldt det ikke alle. Jeg husker spesielt en middag på denne tiden, hvor jeg kom i diskusjon med to militærnektetne. De fremsto moralsk veldig edle, intellektuelt fryktelig dype, men først og fremst var de sivilarbeidere i NRK Fjernsynet. Jeg er ikke noe godt menneske, så jeg slet med å vise dem re-

spekt. Mitt liv med studier og jobb var satt på vent i 15 måneder. Jeg tenkte den gangen at jeg var vitne til toppen av hykleri. Men der tok jeg feil. Toppen av hykleri ser vi nå.

De sosiale mediene er i disse dager tjukke av gamle militærnektetne som er rasende over at det finnes fastleger som nekter å henvise til abort. Disse militærnektetne har gjerne verv i et parti jeg ikke skal nevne navnet på. De mener at fastlegenes samvittighet må underordnes samfunnets krav. De vil altså ha et «yrkesforbud» der de kan sparke fastleger som nekter å bidra til abort.

Da jeg var soldat, var min oppgave å drepe fienden dersom den kom for å drepe oss. Jeg hadde egentlig ingen moralske problemer med det kravet. Jeg var soldat. En lege er noe annet.

Det er ikke for mange som bruker samvittighet som argument i den politiske debatten i Norge. Det er for få.

Legen har til samfunnsoppgave å redde liv. Legen har avlagt en legeed med løfte om ikke å gjøre skade. Å da be en lege gjøre det motsatte, nemlig å ta liv, er ganske sterkt. Å tvinge en uvillig fastlege er helt uhørt.

Grenser. De som er for tvang, trekker frem at fastlegene bare skal henvise til abort, ikke utføre aborten selv. Men om du selv fysisk avslutter et liv med et instrument, eller om du signerer et papir med samme resultat, er moralsk underordnet. Det har historien lært oss på verste vis.

Skal så alle yrkesgrupper begynne å reservere seg mot alt de ikke liker? Skal en lærer få slippe å undervise i ting hun ikke liker? blir det spurt. Nei, kanskje ikke det. Et sted må grensen gå. Men det må være et minimum at mennesker kan nekte å ta et annet liv. Jeg er journalist, og vårt etiske regelverk gir mye større rom. «Vær Varsomplakaten» gir meg rett til å reservere meg mot å drive journalistikk som strider mot min overbevisning (2.5).

Jeg er mot abort, men støtter dagens abortlov. Først og fremst fordi tallene viser meg at en strengere abortlov ikke får ned antallet aborter i verden. Tvert

om fører forbud til farlige inngrep som tar liv av kvinner. Vi har altså bare dårlige alternativer. Da trenger vi en kontinuerlig diskusjon. Det er ikke for mange som bruker samvittighet som argument i den politiske debatten i Norge. Det er for få.

Et åpent liberalt samfunn. Jeg ble pålagt å patruljerte med ladd våpen for å beskytte friheten vår mens visse andre stakk for å finne på noe morsommere. Nå kommer altså noen av disse gamle militærnektetne tilbake, og heller ikke denne gangen vil de forsvare et åpent liberalt samfunn. Tvert om kommer de drassende med udemokratisk, autoritært tankegods. Jeg fatter ikke at de har mage til det.

At de har samvittighet?

KARL GERVIN
DVERGER PÅ KJEMPERS SKULDRE
Fra kristendommens idéhistorie

Mange store spørsmål har fulgt troen gjennom hele dens historie. Også i dag utfordres kristendommen fra mange kanter. Dette er en reisefører til kirkens store arv og de mange svarene som finnes der.

Innb. | 300 sider | kr. 369,-

Nyheter fra St. Olav forlag

Andrea Tornielli:
FRANS
Paven fra den nye verden

192 sider | heftet

259.-

Jeanne Prego
VÅR VENN JORGE
Lær om pave Frans

48 sider | innbundet

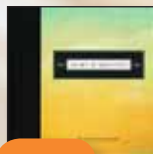
198.-

P. Anselm Grün:
VINEN
En gave fra himmelen og jorden

136 sider | innbundet

389.-

Ny serie – klassikere:
EN SKY AV IKKEVITEN

222 sider | innbundet

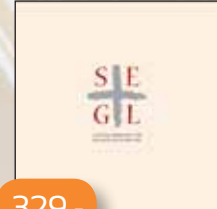
289.-

Sr. Sheryl Frances Chen OCSO:
**MITT KLOSTER-
KJØKKEN**

217 sider | spiralheftet

289.-

Staale J. Kristiansen & Peder K. Solberg (red.):
SEGL 2014
Katolsk års skrift for religion og samfunn

282 sider | heftet

329.-

Aage Hauken:
**MED PAULUS
I TYRKIA**
Reiser i en gresk-romersk verden

248 sider | heftet

289.-

Lars Roar Langslet:
TANKER OM TRO

115 sider | heftet

198.-

P. Olav Müller SS.CC.:
**PATEREN KVESSER
PENNEN**

472 sider | heftet

298.-

YOUCAT
Ungdomskatekisme

303 sider | heftet

198.-

P. Fredrik Hansen (red.):
**DET ANNET
VATIKANKONSIL**

612 sider | heftet

329.-

Msgr. Karl Kjelstrup:
**NORVEGIA
CATHOLICA**

432 sider | heftet

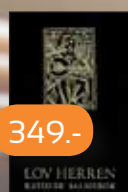
280.-

**KATOLSK ALMANAKK
2014**

192 sider

149.-

LOV HERREN
Katolsk salmebok

960 sider | innbundet

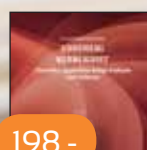
349.-

**EN LITEN KATOLSK
BØNNEBOK**

248 sider | skinn

149.-

Sr. Anne Elizabeth Sweet OCSO:
UENDELIG KJÆRLIGHET

183 sider | heftet

198.-

Sr. Ane-Elisabet Rør OP:
FREDDY EDDERKOPP

49 sider | Innbundet

198.-

Tromsø Stift (red.):
**VATIKANET OG
SVALBARD**

151 sider | innbundet

298.-

www.stolavforlag.no

Liturgisk kalender 2014

Søndagtekster år A, hverdagslesninger år II

I denne liturgiske kalenderen oppgis alle bibeltekstene som brukes under liturgien. Betydningene av forkortelsene finner du foran i din norske bibel.

Tekstene på en vanlig søndag står i denne rekkefølge:
Lesning fra Det gamle testamente; fra Det nye testamente;

JANUAR

- Ons 1 Søndagtekster år A, hverdagslesninger år II, tidebønn for uke 1 vol. I
 GUDS HELLIGE MOR MARIA $\text{\textcircled{H}}$
 Oktavdag for julen. Verdensdagen for fred
 ① 4 Mos 6,22-27 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 67(66) 2-3.5.6+8 $\text{\textcircled{C}}$ Gal 4,4-7
 ② Luk 2,16-21
- Tor 2 De hellige Basilius og Gregorius $\text{\textcircled{M}}$
 ① 1 Joh 2,22-28 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 98(97) 1.2-3ab.3cd-4 $\text{\textcircled{E}}$ Joh 1,19-28
- Fre 3 (Jesu hellige navn) $\text{\textcircled{L}}$ ① Fil 2,1-11 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 8,4-5.6-7-8-9
 ② Luk 2,21-24 $\text{\textcircled{V}}$
 ① 1 Joh 2,29-3,6 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 98(97) 1.3cd-4.5-6 $\text{\textcircled{E}}$ Joh 1,29-34
- Lør 4 ① 1 Joh 3,7-10 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 98(97) 1.7-8.9 $\text{\textcircled{E}}$ Joh 1,35-42
 Tidebønn for uke 2, vol. I
- SØN 5** ② 2. søndag etter jul
 ① Sir 24,1-2.2a.2b.12-16 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 147,12-13.14-15.19-20
 ② Ef 1,3-6.15-18 $\text{\textcircled{E}}$ Joh 1,1-18 (kortere: 1-5.9-14)
 Kollekt til barne-missio
- Man 6 **HERRENS ÅPENBARING** $\text{\textcircled{H}}$
 ① Jes 60,1-6 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 72(71) 2.7-8.10.11.12-13 $\text{\textcircled{C}}$ Ef 3,2-3a.5-6
 ② Matt 2,1-12
- Tir 7 (Den hellige Raimund av Peñafor) $\text{\textcircled{V}}$
 ① 1 Joh 3,22-4,6 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 2,7-8.10-11 $\text{\textcircled{E}}$ Matt 4,12-17.23-25
- Ons 8 (Den hellige Torfinn) $\text{\textcircled{V}}$
 ① 1 Joh 4,7-10 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 72(71) 2.3-4ab.7-8 $\text{\textcircled{E}}$ Mark 6,34-44
- Tor 9 ① 1 Joh 4,11-18 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 72(71) 2.10-11.12-13 $\text{\textcircled{E}}$ Mark 6,45-52
- Fre 10 ① 1 Joh 4,19-5,4 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 72(71) 2.14+15bc.17 $\text{\textcircled{E}}$ Luk 4,14-22a
- Lør 11 ① 1 Joh 5,5-13 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 147,12-13.14-15.19-20 $\text{\textcircled{E}}$ Luk 5,12-16
 Tidebønn for uke 3, vol. I
- SØN 12** **HERRENS DÅP** $\text{\textcircled{F}}$
 ① Jes 42,1-4.6-7 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 29(28) 1a+2.3ac.4.3b+9b-10
 ② Apg 10,34-38 $\text{\textcircled{E}}$ Matt 3,13-17
 Tidebønn for uke 1, vol. IV
- Man 13 (Den hellige Hilarius) $\text{\textcircled{V}}$
 ① 1 Sam 1,1-8 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 116(115) 12-13.14-17.18-19
 ② Mark 1,14-20
- Tir 14 ① 1 Sam 1,9-20 $\text{\textcircled{S}}$ 1 Sam 2,1,4-5.6-7,8abcd
 ② Mark 1,21-28
- Ons 15 ① 1 Sam 3,1-10.19-20 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 40(39) 2+5.7-8a.8b-9.10
 ② Mark 1,29-39
- Tor 16 ① 1 Sam 4,1-11 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 44(43) 10-11.14-15.24-25
 ② Mark 1,40-45
- Fre 17 Den hellige Antonius $\text{\textcircled{M}}$
 ① 1 Sam 8,4-7.10-22a $\text{\textcircled{S}}$ Sal 89(88) 16-17.18-19 $\text{\textcircled{E}}$ Mark 2,1-12
- Lør 18 ① 1 Sam 9,1-4.17-19,10,1a $\text{\textcircled{S}}$ Sal 21(20) 2-3.4-5.6-7
 ② Mark 2,13-17
 Bonneuken for kristen enhet
 Tidebønn for uke 2, vol. IV
- SØN 19** ② 2. søndag i det alminnelige kirkeår
 ① Jes 49,3-5.6 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 40(39) ② 1 Kor 1,1-3 $\text{\textcircled{E}}$ Joh 1,29-34
- Man 20 (Den hellige Fabian) $\text{\textcircled{V}}$
 (Den hellige Sebastian) $\text{\textcircled{V}}$
 ① 1 Sam 15,16-23 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 50(49) 8-9.16bc.17-21+23
 ② Mark 2,18-22
- Tir 21 Den hellige Agnes $\text{\textcircled{M}}$
 ① 1 Sam 16,1-13 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 89(88) 20.21-22.27-28
 ② Mark 2,23-28
- Ons 22 (Den hellige Vincent) $\text{\textcircled{V}}$
 ① 1 Sam 17,32-33.37.40-51 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 144(143) 1.2.9-10
 ② Mark 3,1-6
- Tor 23 ① 1 Sam 18,6-9;19,1-7 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 57(56) 2.3-4.6+11
 ② Mark 3,7-12
- Fre 24 Den hellige Frans av Sales $\text{\textcircled{M}}$
 ① 1 Sam 24,3-21 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 57(56) 2.3-4.6+11 $\text{\textcircled{E}}$ Mark 3,13-19
- Lør 25 **APOSTELEN PAULUS' OMVENDELSE** $\text{\textcircled{F}}$
 ① Apg 22,3-16 eller Apg 9,1-22 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 117(116),1.2
 ② Mark 16,15-18
 Tidebønn for uke 3, vol. IV
- SØN 26** ③ 3. søndag i det alminnelige kirkeår
 ① Jes 9,1b-4 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 27(26) ② 1 Kor 1,10-13.17 $\text{\textcircled{E}}$ Matt 4,12-23 (kortere: Matt 4,12-17)
- Man 27 (Den hellige Angela Merici) $\text{\textcircled{V}}$
 (De hellige Timoteus og Titus) $\text{\textcircled{L}}$ ① 2 Tim 1,1-8
 eller Tit 1,1-5 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 96,1-2a.2b-3.7-8a.10 $\text{\textcircled{E}}$ Luk 10,1-9 $\text{\textcircled{V}}$
 ① 2 Sam 5,1-7.10 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 89(88) 20. 21-22. 25-26
 ② Mark 3,22-30
- Tir 28 Den hellige Thomas Aquinas $\text{\textcircled{M}}$
 ① 2 Sam 6,12b-15.17-19 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 24(23) 7.8.9.10
 ② Mark 3,31-35
- Ons 29 ① 2 Sam 7,4-17 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 89(88) 4-5.27-28.29-30 $\text{\textcircled{E}}$ Mark 4,1-20
- Tor 30 ① 2 Sam 7,18-19,24-29 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 132(131) 1-2.3-5.11.12.13-14
 ② Mark 4,21-25
- Fre 31 Den hellige Johannes Bosco $\text{\textcircled{M}}$
 ① 2 Sam 11,1-4a.5-10a.13-17 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 51(50) 3-4.5-6a.6bc-7
 ② Mark 4,26-34

FEBRUAR

- Lør 1 ① 2 Sam 12,1-7a,10-17 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 51(50) 12-13.14-15.16-17
 ② Mark 4,35-41
 Tidebønn for uke 4, vol. IV
- SØN 2** ④ 4. søndag i det alminnelige kirkeår
 ① Sef 2,3,12-13 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 146(145) ② 1 Kor 1,26-31
 ③ Matt 5,1-12a
 Ordenslivets dag
- Man 3 Den hellige Ansgar $\text{\textcircled{M}}$
 ① 2 Sam 15,13-14.30;16.5.13a $\text{\textcircled{S}}$ Sal 3,2-3.4-5.6-7
 ② Mark 5,1-20
 I Tromsø stift (utenom domkirken) feires på en hverdag i perioden 3-9. februar:
 VIGSELSFEST FOR VÅR FRUES DOMKIRKE I TROMSØ $\text{\textcircled{F}}$
 ① Esek 37,1-2.8-9.12 $\text{\textcircled{S}}$ 1 Kor 3,9b-11.16-17 $\text{\textcircled{E}}$ Joh 2,13-22
- Tir 4 ① 2 Sam 18,9-10.14b.24-25a.30-19,3 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 86(85),1-2. 3-4. 5-6 $\text{\textcircled{E}}$ Mark 5,21-43
- Ons 5 Den hellige Agathe $\text{\textcircled{M}}$
 ① 2 Sam 24,2.9-17 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 32(31) 1-2.5.6.7 $\text{\textcircled{E}}$ Mark 6,1-6
- Tor 6 Den hellige Paul Miki og hans ledsagere $\text{\textcircled{M}}$
 ① 1 Kong 2,1-4.10-12 $\text{\textcircled{S}}$ 1 Kron 29,10.11ab.11d-12a
 ② Mark 6,7-13
- Fre 7 ① Sir 47,2-11 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 18(17) 31.47+50.51 $\text{\textcircled{E}}$ Mark 6,14-29
- Lør 8 (Den hellige Hieronymus Emiliani) $\text{\textcircled{V}}$
 (Den hellige Josefina Bakhita) $\text{\textcircled{V}}$
 ① 1 Kong 3,4-13 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 119(118) 9.10.11.12.13.14 $\text{\textcircled{E}}$ Mark 6,30-34
 Tidebønn for uke 1, vol. IV
- SØN 9** ⑤ 5. søndag i det alminnelige kirkeår
 ① Jes 58,7-10 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 112(111) ② 1 Kor 2,1-5 $\text{\textcircled{E}}$ Matt 5,13-16
 I Tromsø (domkirken):
 VIGSELSFEST FOR VÅR FRUES DOMKIRKE I TROMSØ $\text{\textcircled{F}}$
 ① Esek 37,1-2.8-9.12 $\text{\textcircled{S}}$ 1 Kor 3,9b-11.16-17 $\text{\textcircled{E}}$ Joh 2,13-22
 ② Mark 7,14-23
- Man 10 Den hellige Scholastica $\text{\textcircled{M}}$
 ① 1 Kong 8,1-7.9-13 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 132(131) 6-7.8-10 $\text{\textcircled{E}}$ Mark 6,53-56
- Tir 11 (Vår Frue av Lourdes) $\text{\textcircled{V}}$
 ① 1 Kong 8,22-23.27-30 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 84(83) 3.4.5+10.11
 ② Mark 7,1-13
- Ons 12 ① 1 Kong 10,1-10 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 37(36) 5-6.30-31.39-40
 ② Mark 7,14-23
- Tor 13 ① 1 Kong 11,4-13 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 106(105) 3-4.35-36.37+40
 ② Mark 7,24-30
- Fre 14 **DE HELLIGE KYRILLOS OG METHODIOS - VERNEHELGENER FOR EUROPA** $\text{\textcircled{F}}$
 ① Apg 13,46-49 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 116,1 ② Luk 10,1-9
- Lør 15 ① 1 Kong 12,26-32;13,33-34 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 106(105) 6-7a.19-20.21-22 $\text{\textcircled{E}}$ Mark 8,1-10
 Tidebønn for uke 2, vol. IV
- SØN 16** ⑥ 6. søndag i det alminnelige kirkeår
 ① Sir 15,15-20 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 119(118) ② 1 Kor 2,6-10
 ③ Matt 5,17-37 (kortere: Matt 5,20-22a.27-28.33-34a.37)
- Man 17 (De syv stiftene av servitterordenen) $\text{\textcircled{V}}$
 ① Jak 1,1-11 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 119(118) 67.68.71.72.75.76
 ② Mark 8,11-13
- Tir 18 ① Jak 1,12-18 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 94(93) 12-13a.14-15.18-19
 ② Mark 8,14-21
- Ons 19 ① Jak 1,19-27 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 15(14),2-3. 3-4. 5 $\text{\textcircled{E}}$ Mark 8,22-26
- Tor 20 ① Jak 2,1-9 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 34(33),2-3. 4.5. 6-7 $\text{\textcircled{E}}$ Mark 8,27-33
- Fre 21 (Den hellige Peter Damian) $\text{\textcircled{V}}$
 ① Jak 2,14-24.26 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 112(111),1-2. 3-4. 5-6
 ② Mark 8,34-9,1
- Lør 22 **APOSTELEN PETERS STOL** $\text{\textcircled{F}}$
 ① 1 Pet 5,1-4 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 23(22),1-3a.3b-4.5.6 $\text{\textcircled{E}}$ Matt 16,13-19
 Tidebønn for uke 3, vol. IV
- SØN 23** ⑦ 7. søndag i det alminnelige kirkeår
 ① 3 Mos 19,1-2.17-18 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 103(102) ② 1 Kor 3,16-23
 ③ Matt 5,38-48
- Man 24 ① Jak 3,13-18 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 19(18),8. 9. 10. 15 $\text{\textcircled{E}}$ Mark 9,14-29
- Tir 25 ① Jak 4,1-10 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 55(54),7-8. 9-10. 10-11. 23
 ② Mark 9,30-37
- Ons 26 ① Jak 4,13-17 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 49(48) $\text{\textcircled{E}}$ Mark 9,38-40
- Tor 27 ① Jak 5,1-6 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 49(48) $\text{\textcircled{E}}$ Mark 9,41-50
- Fre 28 ① Jak 5,9-12 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 103(102) $\text{\textcircled{E}}$ Mark 10,1-12

MARS

- Lør 1 ① Jak 5,13-20 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 141(140) $\text{\textcircled{E}}$ Mark 10,13-16
 Tidebønn for uke 4, vol. IV
- SØN 2** ⑧ 8. søndag i det alminnelige kirkeår
 ① Jes 49,14-15 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 62(61) ② 1 Kor 4,1-5 $\text{\textcircled{E}}$ Matt 6,24-34
- Man 3 ① 1 Pet 1,3-9 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 111(110) 1.2-5.6-9+10c $\text{\textcircled{E}}$ Mark 10,17-27
- Tir 4 (Den hellige Kasimir) $\text{\textcircled{V}}$
 ① 1 Pet 1,10-16 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 98(97) 1.2-3ab.3c-4 $\text{\textcircled{E}}$ Mark 10,28-31
 Tidebønn for uke 4, vol. II
- Ons 5 **Askeonsdag - faste- og abstinens** $\text{\textcircled{A}}$
 ① Joel 2,12-18 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 51(50) 3-4.5-6a.12-13.14+17
 ② 2 Kor 5,20-6,2 $\text{\textcircled{E}}$ Matt 6,1-6.16-18
- Tor 6 ① 5 Mos 30,15-20 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 1,1-2.3-4+6 $\text{\textcircled{E}}$ Luk 9,22-25
- Fre 7 ① Jes 58,1-9a $\text{\textcircled{S}}$ Sal 51(50) 3-4.5-6a.18-19 $\text{\textcircled{E}}$ Matt 9,14-15
 Kvinnens verdensbønnedag
- Lør 8 ① Jes 58,9b-14 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 86(85) 1-2.3-4.5-6 $\text{\textcircled{E}}$ Luk 5,27-32
 Tidebønn for uke 1, vol. II
- SØN 9** ① 1. søndag i fasten
 ① 1 Mos 2,7-9.19a;3,1-7 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 51(50) ② Rom 5,12-19 (kortere: Rom 5,12.17-19) $\text{\textcircled{E}}$ Matt 4,1-11
 ③ 3 Mos 19,1-2.11-18 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 19(18),8. 9. 10. 15
 ④ Matt 25,31-46
- Man 10 ① Jes 55,10-11 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 34(33) 4-5.6-7.16-17.18-19
 ② Matt 6,7-15
- Tir 11 ① Jona 3,1-10 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 51(50) 3-4.12-13.18-19 $\text{\textcircled{E}}$ Luk 11,29-32
 ② Est C, 12.14-16.23-25 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 138(137) 1-2a.2bc.3-7c-8
 ③ Matt 7,7-12
 Årsdagen for pavevalget
- Fre 14 ① Esek 18,21-28 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 130(129) 1-2.3-4ab.4c.6-7-8
 ② Matt 5,20-26
- Lør 15 ① 5 Mos 26,16-19 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 119(118) 1-2.4-5.7-8 $\text{\textcircled{E}}$ Matt 5,43-48
 Tidebønn for uke 2, vol. II
- SØN 16** ② 2. søndag i fasten
 ① 1 Mos 12,1-4a $\text{\textcircled{S}}$ Sal 33(32) ② 2 Tim 1,8b-10
 ③ Matt 17,1-9
- Man 17 ① Dan 9,4b-10 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 79(78) 8.9.11+13 $\text{\textcircled{E}}$ Luk 6,36-38
- Tir 18 ① Jes 1,10.16-20 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 50(49) 8-9.16bc.17.21+23
 ③ Matt 23,1-12
- Ons 19 **DEN HELLIGE JOSEF, JOMFRU MARIAS BRUDGOM** $\text{\textcircled{H}}$
 ① 2 Sam 7,4-5a.12-14a.16 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 89(88),2-3-4.5.27+29 $\text{\textcircled{E}}$ Rom 4,13.16-18.22 $\text{\textcircled{E}}$ Matt 1,16.18-21.24a eller Luk 2,41-51a
- Tor 20 ① Jer 17,5-10 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 1,1-2.3-4+6 $\text{\textcircled{E}}$ Luk 16,19-31
- Fre 21 ① 1 Mos 37,3-4.12-13a.17b-28 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 105(104) 16-17.18-19.20-21 $\text{\textcircled{E}}$ Matt 21,33-43.45-46
- Lør 22 ① Mi 7,14-15.18-20 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 103(102) 1-3.3-4.9-10.11-12
 ② Luk 15,1-3.11-32
 Tidebønn for uke 3, vol. II
- SØN 23** ③ 3. søndag i fasten
 ① 2 Mos 17,3-7 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 95(94),1-2. 6-7. 8-9 $\text{\textcircled{E}}$ Rom 5,1-2.5-8
 ② Joh 4,5-42 (kortere: Joh 4,5-15.19b-26.39a.40-42)
- Man 24 ① 2 Kong 5,1-15a $\text{\textcircled{S}}$ Sal 42(41) 2.3; 43(42) 3.4
 ③ Luk 4,24-30
- Tir 25 **HERRENS BEBUDELSE** $\text{\textcircled{H}}$
 ① Jes 7,10-14.8,10 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 40(39),7-8a.8b-9.10.11 $\text{\textcircled{E}}$ Hebr 10,4-10
 ② Luk 1,26-38
- Ons 26 ① 5 Mos 4,1-5.9 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 147,12-13.15-16.19-20 $\text{\textcircled{E}}$ Matt 5,17-19
- Tor 27 ① Jer 7,23-28 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 95(94) 1-2.6-7.8-9 $\text{\textcircled{E}}$ Luk 11,14-23
- Fre 28 ① Hos 14,2-10 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 81(80) 6c-8a.8bc-9.10-11ab.14+17
 ③ Luk 12,28b-34
 I Tromsø stift:
 Årsdag for bispeviseselen
- Lør 29 ① Hos 6,1-6 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 51(50) 3-4.18-19.20-21ab $\text{\textcircled{E}}$ Luk 18,9-14
 Tidebønn for uke 4, vol. II
- SØN 30** ④ 4. søndag i fasten
 ① 1 Sam 16,1b.6-7.10-13a $\text{\textcircled{S}}$ Sal 23(22),1-3a. 3b-4. 5. 6
 ② Ef 5,8-14 $\text{\textcircled{E}}$ Joh 9,1-41 (kortere: Joh 9,1.6-9.13-17.34-38)
- Man 31 ① Jes 65,17-21 $\text{\textcircled{S}}$ Sal 30(29) 2+4-5.6.11-12a+13b
 ③ Joh 4,43-54

Tir 1 ■ ① Esek 47,1-9,12 ② Sal 46(45) 2-3-5-6-8-9 ③ Joh 5,1-16
 Ons 2 ■ ① Jes 49,8-15 ② Sal 145(144) 8-9.13cd.14.17-18
 ③ Joh 5,17-30
 Tor 3 ■ ① 2 Mos 32,7-14 ② Sal 106(105) 19-20.21-22.23
 ③ Joh 5,31-47
 Fre 4 ■ ① Visd 2,1a.12-22 ② Sal 34(33) 17-18. 19-20. 21. 23
 ③ Joh 7,1-2.10.25-30
 Lør 5 ■ ① Jer 11,18-20 ② Sal 7,2-3.9bc.10.11-12 ③ Joh 7,40-53
 Tidebønn for uke 1, vol. II

SØN 6 ■ 5. søndag i fasten
 ① Esek 37,12b-14 ② Sal 130 (129) 1-2.3-4ab.4c.6-7-8 ③ Rom 8,8-11 ④ Joh 11,1-45 (kortere: Joh 11,3-7.17-20-27.33b-45)
 Man 7 ■ ① Dan 13,1-9.15-17.19-30.33-62 (kortere: Dan 13,41c-62) ② Sal 23(22) 1-3a.3b-4.5.6 ③ Joh 8,1-11
 Tir 8 ■ ① 4 Mos 21,4-9 ② Sal 102(101) 2-3.16-18.19-21
 ③ Joh 8,21-30
 Ons 9 ■ ① Dan 3,14-20.49.50.91-92.95 ② Dan 3,52.53.54.55.56 ③ Joh 8,31-42
 Tor 10 ■ ① 1 Mos 17,3-9 ② Sal 105(104) 4,5. 6-7. 8-9 ③ Joh 8,51-59
 Fre 11 ■ ① Jer 20,10-13 ② Sal 18(17) 2-3a.3bc.4-5-6-7 ③ Joh 10,31-42
 Lør 12 ■ ① Esek 37,21-28 ② Jer 31,10.11-12ab.13 ③ Joh 11,45-56
 Tidebønn for uke 2, vol. II

SØN 13 ■ PALMESØNDAG ①
 ② Matt 21,1-11 ③ Jes 50,4-7 ④ Sal 22(21) 8-9. 17-18a. 19-20. 23-24 ⑤ Fil 2,6-11 ⑥ Matt 26,14-27.66 (kortere: 27,11-54)
 Man 14 ■ ① Jes 42,1-7 ② Sal 27(26) 1. 2. 3. 13-14 ③ Joh 12,1-11
 Tir 15 ■ ① Jes 49,1-6 ② Sal 71(70) 1,2. 3-4. 5-6. 15. 17 ③ Joh 13,21-33.36-38
 Ons 16 ■ ① Jes 50,4-9a ② Sal 69(68) 8,10. 21-22. 31. 33-34 ③ Matt 26,14-25
 Tor 17 ■ SKJÆRTORS DAG ①
 OLJEVIGSELSMESSEN: ①
 ② Jes 61,1-3a.6a.8b-9 ③ Sal 89(88) 21-22. 25+27
 ④ Ap 1,5-8 ⑤ Luk 4,16-21
 Påskens hellige triduum begynner
 AFTENMESSEN TIL MINNE OM HERRENS HELLIGE NATTVERD: ①
 ② 1 Mos 12,1-8.11-14 ③ Sal 115,12-13.15-16bc.17-18
 ④ 1 Kor 11,23-26 ⑤ Joh 13,1-15
 Fre 18 ■ Langfredag ①
 ② Jes 52,13-53,12 ③ Sal 31(30) 2+6. 12-13. 15-16. 17+25
 ④ Hebr 4,14-16.5,7-9 ⑤ Joh 18,1-19,42
 Kollekt til Det hellige land

Lør 19 Ingen messe om dagen: påskennattsmessen kan begynne for midnatt.
 Påskemesseplakten oppfylles påskennatt eller -dag.
 ■ PÅSKEVIGILIE ①
 ② 1 Mos 1,1-2,2 (kortere: 1 Mos 1,1.26-31a) ③ Sal 104(103) 1-2a.5-6.10-12.13-14.24+35c ④ Jer 33(32) 4-5.6-7.12-13.20+22 ⑤ 1 Mos 22,1-18 (kortere: 1 Mos 22,1-2.9a.10-13.15-18) ⑥ Sal 16(15) 5+8-9.10.11 ⑦ 2 Mos 14,5-15,1a ⑧ 2 Mos 15,1-2.3-4.5-6.17-18 ⑨ Jes 54,5-14 ⑩ Sal 30(29) 2+4-5-6.11+12a+13b ⑪ Jes 55,1-11 ⑫ Jes 12,2-3.4bcd.5-6 ⑬ Bar 3,9-15.32-4.4 ⑭ Sal 19(18) 8,9.10.11 ⑮ Esek 36,16-17a.18-28 ⑯ Sal 42(41) 3,5bcd.43(42) 3,4 ⑰ eller (om det er dåp) Jes 12, 2-3.4bcd.5-6 eller Sal 51(50) 12-13.14-15.18-19 ⑱ Rom 6,3-11 ⑲ Sal 118(117) 1,2. 16ab-17. 22-23 ⑳ Matt 28,1-10
 ■ PÅSKEDAG ①
 ② App 10,34a.37-43 ③ Sal 118(117) 1,2. 16ab-17. 22-23 ④ Kol 3,1-4 eller 1 Kor 5,6b-8 ⑤ Joh 20,1-9 eller Luk 24,1-12 eller (om kvelden) Luk 24,13-35
 Tidebønn for uke 1, vol. III

Man 21 ■ Mandag i påskeoktaven
 ① App 2,14.22-33 ② Sal 15(16) 1-2a+5-7.8-9.10.11 ③ Matt 28,8-15
 Tir 22 ■ Tirsdag i påskeoktaven
 ① App 2,36-41 ② Sal 33(32) 4,5. 18-19. 20. 22 ③ Joh 20,11-18
 Ons 23 ■ Onsdag i påskeoktaven
 ① App 3,1-10 ② Sal 105(104) 1-2.3-4.6-7.8-9 ③ Luk 24,13-35
 Tor 24 ■ Torsdag i påskeoktaven
 ① App 3,11-26 ② Sal 8,2a+5-6-7.8-9 ③ Luk 24,35-48
 Fre 25 ■ Fredag i påskeoktaven
 ① App 4,1-12 ② Sal 118(117) 1-2+4.22-24.25-27a ③ Joh 21,1-14
 Lør 26 ■ Lørdag i påskeoktaven
 ① App 4,13-21 ② Sal 118(117) 1+14-15.16ab-18.19-21 ③ Mark 16,9-15
 Tidebønn for uke 2, vol. III

SØN 27 Miskunns-søndagen, Ungdomsdag.
 ■ 2. søndag i påsketiden
 ① App 2,42-47 ② Sal 118(117) 2,4. 13-15. 22-24 ③ 1 Pet 1,3-9 ④ Joh 20,19-31
 Man 28 ■ (Den hellige Peter Chanel) ①
 (Den hellige Louis M. Grignon de Montfort) ②
 ③ App 4,23-31 ④ Sal 2,1-3.4.6-7-9 ⑤ Joh 3,1-8
 Tir 29 ■ DEN HELLIGE KATARINA AV SIENA - VERNEHELGEN FOR EUROPA ①
 ② 1 Joh 1,5-2,2 ③ Sal 103,1-2.3-4.8-9.13-14.17-18a ④ Matt 11,25-30
 Ons 30 ■ (Den hellige Pius V) ①
 ② App 5,17-26 ③ Sal 34(33) 2-3.4-5.6-7-8-9 ④ Joh 3,16-21

Tor 1 ■ (Den hellige Josef håndverkeren) ① ② 1 Mos 1,26-2,3 eller Kol 3,14-15.17.23-24 ③ Sal 90,2.3-4.12-13.14.16 ④ Matt 13,54-58 ⑤
 ⑥ App 5,27-33 ⑦ Sal 34(33) 2+9.17-18.19-20 ⑧ Joh 3,31-36
 Fre 2 ■ (Den hellige Athanasius) ①
 ② App 5,34-42 ③ Sal 27(26) 1.4.13-14 ④ Joh 6,1-15
 Lør 3 ■ DE HELLIGE APOSTLER FILIP OG JAKOB ①
 ② 1 Kor 15,1-8 ③ Sal 19(18) 2,3-4.5 ④ Joh 14,6-14
 Tidebønn for uke 3, vol. III

SØN 4 ■ 3. søndag i påsketiden
 ① App 2,14.22-33 ② Sal 16(15) ③ 1 Pet 1,17-21 ④ Luk 24,13-35
 Man 5 ■ ① App 6,8-15 ② Sal 119(118) 23-24.26-27.29-30 ③ Joh 6,22-29
 Tir 6 ■ ① App 7,51-8,1a ② Sal 31(30) 3cd.4.6ab+7b+8a.17+21ab ③ Joh 6,30-35
 Ons 7 ■ ① App 8,1b-8 ② Sal 66(65) 1-3a.4-5.6-7a ③ Joh 6,35-40
 Tor 8 ■ ① App 8,26-40 ② Sal 66(65) 8-9.16-17.20 ③ Joh 6,44-51
 Fre 9 ■ ① App 9,1-20 ② Sal 117(116) 1.2 ③ Joh 6,52-59
 Lør 10 ■ ① App 9,31-42 ② Sal 116(115) 12-13.14-15.16-17 ③ Joh 6,60-69

SØN 11 ■ 4. søndag i påsketiden
 ① App 2,14a.36-41 ② Sal 23 (22) 1-3a. 3b-4. 5. 6 ③ 1 Pet 2,20b-25 ④ Joh 10,1-10
 Kallsøndag
 Man 12 ■ (De hellige Nereus og Achilleus) ①
 (Den hellige Pancratius) ②
 ③ App 11,1-18 ④ Sal 42(41) 2-3; 43(42) 3.4 ⑤ Joh 10,11-18
 Tir 13 ■ (Vår Frue av Fátima) ①
 ② App 11,19-26 ③ Sal 87(86) 1-3-4.5-6-7 ④ Joh 10,22-30
 Ons 14 ■ APOSTELEN MATTIAS ①
 ② App 1,15-17.20-26 ③ Sal 113(112) 1-2.3-4-5-6-7-8 ④ Joh 15,9-17
 Tor 15 ■ (Den hellige Hallvard) ①
 ② App 13,13-25 ③ Sal 89(88) 2-3.21-22.25+27 ④ Joh 13,16-20
 Fre 16 ■ ① App 13,26-33 ② Sal 2,6-7.8-9.10-11 ③ Joh 14,1-6
 Lør 17 ■ ① App 13,44-52 ② Sal 98(97) 1.2-3ab.3cd-4 ③ Joh 14,7-14
 Tidebønn for uke 1, vol. III

SØN 18 ■ 5. søndag i påsketiden
 ① App 6,1-7 ② Sal 33(32) ③ 1 Pet 2,4-9 ④ Joh 14,1-12
 Man 19 ■ ① App 14,5-18 ② Sal 115(113B) 1,2. 3-4. 15-16 ③ Joh 14,21-26
 Tir 20 ■ (Den hellige Bernardin av Siena) ①
 ② App 14,19-28 ③ Sal 145(144) 10-11.12-13ab.21 ④ Joh 14,27-31a
 Ons 21 ■ (Den hellige Kristoffer Magallanes og ledsagere) ①
 ② App 15,1-6 ③ Sal 122(121) 1-2.3-4a.4b-5 ④ Joh 15,1-8
 Tor 22 ■ (Den hellige Rita av Cascia) ①
 ② App 15,7-21 ③ Sal 96(95) 1-2a.2b-3.10 ④ Joh 15,9-11
 Fre 23 ■ ① App 15,22-31 ② Sal 57(56) 8-9.10-12 ③ Joh 15,12-17
 Lør 24 ■ ① App 16,1-10 ② Sal 100(99) 2.3.5 ③ Joh 15,18-21
 Tidebønn for uke 2, vol. III

SØN 25 ■ 6. søndag i påsketiden
 ① App 8,5-8.14-17 ② Sal 66(65) ③ 1 Pet 3,15-18 ④ Joh 14,15-21
 Man 26 ■ (Den hellige Filip Neri) ①
 ② App 16,11-15 ③ Sal 149,1-2.3-4-5-6a+9b ④ Joh 15,26-16.4a
 Tir 27 ■ (Den hellige Augustin av Canterbury) ①
 ② App 16,22-34 ③ Sal 138(137) 1-2a.2bc.3.7c-8 ④ Joh 16,5-11
 Ons 28 ■ ① App 17,15-22-18,1 ② Sal 148,1-2.11-12ab.12c-14a.14bcd ③ Joh 16,12-15
Tor 29 ■ KRISTI HIMMELFART ①
 ② App 1,1-11 ③ Sal 47(46) ④ Ef 1,17-23 ⑤ Matt 28,16-20
 Fre 30 ■ ① App 18,9-18 ② Sal 47(46) 2,3. 4-5. 6-7 ③ Joh 16,20-23a
 Lør 31 ■ JOMFRU MARIAS CJESTING HOS ELISABETH ①
 ② Sef 3,14-18a eller Rom 12,9-16b ③ Jes 12,2-3.4bcd.5-6 ④ Luk 1,39-56
 Tidebønn for uke 3, vol. III

SØN 1 ■ 7. søndag i påsketiden
 ① App 1,12-14 ② Sal 27(26) ③ 1 Pet 4,13-16 ④ Joh 17,1-11a
 Man 2 ■ (De hellige Marcellinus og Peter) ①
 ② App 19,1-8 ③ Sal 68(67) 2-3-4-5ac.6-7ab ④ Joh 16,29-33
 Tir 3 ■ (Den hellige Karl Lwanga og hans ledsagere) ①
 ② App 20,17-27 ③ Sal 68(67) 10-11.20-21 ④ Joh 17,1-11a
 Ons 4 ■ ① App 20,28-38 ② Sal 68(67) 29-30.33-35a.35b-36c ③ Joh 17,11b-19
 Tor 5 ■ (Den hellige Bonifatius) ①
 ② App 22,30.23.6-11 ③ Sal 16(15) 1-2a+5-7-8-9-10.11 ④ Joh 17,20-26
 Fre 6 ■ (Den hellige Norbert) ①
 ② App 25,13b-21 ③ Sal 103(102) 1-2.11-12.19-20ab ④ Joh 21,15-19
 Lør 7 ■ ① App 28,16-20.30-31 ② Sal 11(10) 4,5+7 ③ Joh 21,20-25
 Vigilie
 ■ PINSEVIGILIE ①
 ② 1 Mos 11,1-9 eller 2 Mos 19,3-8a.16-20 eller Esek 37,1-14 eller Joel 3,1-5 ③ Sal 104(103) 1-2a.24.35c.27-28.29bc-30 ④ Rom 8,22-27 ⑤ Joh 7,37-39

SØN 8 ■ PINSEDAG ①
 ② App 2,1-11 ③ Sal 104(103) 1ab+24ac. 29bc-30. 31+34 ④ 1 Kor 12,3b-7.12-13 ⑤ Joh 20,19-23
 Tidebønn for uke 2, vol. IV
 Man 9 ■ Messelesninger fra uke 10
 (Den hellige Efreim) ①
 ② 1 Kong 17,1-6 ③ Matt 121(120) 1-2.3-4-5-6-7-8 ④ Matt 5,1-12
 Tir 10 ■ ① 1 Kong 17,7-16 ② Sal 4,2-3-4-5-7-8 ③ Matt 5,13-16
 Ons 11 ■ Apostelen Barnabas ①
 ② App 11,21b-26; 13,1-3 ③ Sal 98(97) 1-2.3ab.3c-4-5-6 ④ Matt 10,7-13
 Tor 12 ■ ① 1 Kong 20,18-46 ② Sal 65(64) 10abcd.10e-11.12-13 ③ Matt 5,29-26
 1 Tromsø stift:
 ■ VÅR HERRE JESUS KRISTUS, DEN EVIGE YPPERSTEPREST ①
 ② 1 Mos 22,9-18 ③ Sal 40,7-8a. 8b-9. 10-11ab. 17 ④ Hebr 10,4-10 ⑤ Matt 26,36-42
 Fre 13 ■ (Den hellige Antonius av Padova) ①
 ② 1 Kong 19,9a.11-16 ③ Sal 27(26) ④ Matt 5,27-32 ⑤ Matt 5,33-37
 Lør 14 ■ ① 1 Kong 19,19-21 ② Sal 16(15) 1b-2a.5-7-10 ③ Matt 5,33-37
 Tidebønn for uke 3, vol. IV

SØN 15 ■ DEN HELLIGE TREENIGHET ①
 ② 2 Mos 34,4b-6.8-9 ③ Dan 3,52-56 ④ 2 Kor 13,11-13 ⑤ Joh 3,16-18
 Man 16 ■ ① 1 Kong 21,1-16 ② Sal 5,2-3-5-6-7 ③ Matt 5,38-42
 Tir 17 ■ ① 1 Kong 21,17-29 ② Sal 51(50) 3-4-5-6a.11+16 ③ Matt 5,43-48
 Ons 18 ■ ① 2 Kong 2,1-6-14 ② Sal 31(30) 20.21.24 ③ Matt 6,1-6.16-18
 Tor 19 ■ (Den hellige Romualdus) ①
 ② Sir 48,1-15 ③ Sal 97(96) 1-2-3-4-5-6-7 ④ Matt 6,7-15
 Fre 20 ■ ① 2 Kong 11,1-4-9-18.20 ② Sal 132(131) 11.12.13-14.17-18 ③ Matt 6,19-23
 Lør 21 ■ (Den hellige Aloysius Gonzaga) ①
 ② 2 Kron 24,17-25 ③ Sal 89(88) 4-5.29-30.31-32.33-34 ④ Matt 6,24-34
 Tidebønn for uke 4, vol. IV

SØN 22 ■ FESTEN FOR KRISTI LEGEME OG BLOD ①
 ② 5 Mos 8,2-3.14b-16a ③ Sal 147 ④ 1 Kor 10,16-17 ⑤ Joh 6,51-58
 Man 23 ■ ① 2 Kong 17,5-8.13-15a.18 ② Sal 60(59) 3-4-5.12-13 ③ Matt 7,1-5
 Vigilie
 ■ VIGILIE TIL JOHANNES DØPERENS FØDSEL ①
 ② Jer 1,4-10 ③ Sal 71(70) 1-2.3-4a.5-6ab.15ab+17 ④ 1 Pet 1,8-12 ⑤ Luk 1,5-17
 Tir 24 ■ JOHANNES DØPERENS FØDSEL ①
 ② Jes 49,1-6 ③ Sal 139(138) 1-3.13-14ab.14c-15 ④ App 13,22-26 ⑤ Luk 1,57-66.80
 Ons 25 ■ ① 2 Kong 22,8-13; 23,1-3 ② Sal 119(118) 33.34.35.36.37.40 ③ Matt 7,15-20
 Tor 26 ■ ① 2 Kong 24,8-17 ② Sal 79(78) ③ Matt 7,21-29
 Fre 27 ■ JESU HJERTEFEST ①
 ② 5 Mos 7,6-11 ③ Sal 118(117) 1-2+4.22-24.25-27a ④ 1 Joh 4,7-16 ⑤ Matt 11,25-30
 Lør 28 ■ Jomfru Marias rene hjerte ①
 ② Jes 61,9-11 ③ 1 Sam 2,1. 4-5. 6-7. 8abcd ④ Luk 2,41-51
 Vigilie
 ■ VIGILIE TIL DE HELLIGE APOSTLER PETER OG PAULUS ①
 ② App 3,1-10 ③ Sal 19(18) 2,3-4-5 ④ Gal 1,11-20 ⑤ Joh 21,15-19
 Tidebønn for uke 1, vol. IV

SØN 29 ■ DE HELLIGE APOSTLER PETER OG PAULUS ①
 ② App 12,1-11 ③ Sal 34(33) 2-3-4-5-6-7-8-9 ④ 2 Tim 4,6-8.17-18 ⑤ Matt 16,13-19
 Man 30 ■ (Kirkens første martyrer i Roma) ①
 ② Am 2,6-10,13-16 ③ Sal 50(49) 16bc-17.18-19.20.21.22-23 ④ Matt 8,18-22

Tir 1 ■ ① Am 3,1-8.4,11-12 § Sal 5 ⑤ Matt 8,23-27
 Ons 2 ■ ① Am 5,14-15.21-24 § Sal 50(49) 7.8-9.10-11.12-13.16bc-17 ⑥ Matt 8,28-34
 Tor 3 ■ APOSTELEN THOMAS ⑥
 ① Ef 2,19-22 § Sal 117(116).1.2 ⑥ Joh 20,24-29
 Fre 4 ■ ① (Den hellige Elisabeth av Portugal) ⑤
 ■ ① Am 8,4-6.9-12 § Sal 119(118) 2.10.20.30.40.131 ⑥ Matt 9,9-13
 Lør 5 ■ ① (Den hellige Antonius M. Zaccaria) ⑤
 ■ ① Am 9,11-15 § Sal 85(84).9. 11-12. 13-14 ⑥ Matt 9,14-17
 Tidebønn for uke 2, vol. IV
SØN 6 ■ 14. søndag i det alminnelige kirkeår
 ① Sak 9,9-10 § Sal 145(144) ② Rom 8,9.11-13 ⑥ Matt 11,25-30
 Man 7 ■ ① Hos 2,16.17b-18.21-22 § Sal 145(144) 2-3.4-5.6-7.8-9 ⑥ Matt 9,18-26
 Tir 8 ■ (Den hellige Sunniva) ⑤
 ■ ① Hos 8,4-7.11-13 § Sal 115(113B) 3-4.5-6.7ab-8.9-10 ⑥ Matt 9,32-38
 Ons 9 ■ (Den hellige Augustin Zhao Rong og hans ledsagere) ⑤
 ■ ① Hos 10,1-3.7-8.12 § Sal 105(104) 2-3.4-5.6-7 ⑥ Matt 10,1-7
 Tor 10 ■ Den hellige Knut - Danmarks vernehelgen ⑤
 ■ ① Hos 11,1-4.8c-9 § Sal 80(79) 2ac+3b.15-16 ⑥ Matt 10,7-15
 Fre 11 ■ DEN HELLIGE BENEDIKT - VERNEHELGEN FOR EUROPA ⑥
 ① Ordsp 2,1-9 § Sal 34,2-3.4-5.6-7.8-9.10-11 eller 9a ⑥ Matt 19,27-29
 Lør 12 ■ ① Jes 6,1-8 § Sal 93(92) 1ab.1c-2.5 ⑥ Matt 10,24-33
 Tidebønn for uke 3, vol. IV
SØN 13 ■ 15. søndag i det alminnelige kirkeår
 ① Jes 55,10-11 § Sal 65(64) ② Rom 8,18-23 ⑥ Matt 13,1-23 (kortere: Matt 13,1-9)
 Man 14 ■ (Den hellige Camillus av Lellis) ⑤
 ■ ① Jes 1,10-17 § Sal 50(49) 8-9.16bc-17.21+23 ⑥ Matt 10,34-11.1
 Tir 15 ■ (Den hellige Svithun) ⑤
 ■ (Den hellige Bonaventura) ⑤
 ■ ① Jes 7,1-9 § Sal 48(47) 2-3a.3b-4.5-6.7-8 ⑥ Matt 11,20-24
 ■ (Jomfru Maria av Karmelberget) ⑤
 ■ ① Jes 10,5-7.13-16 § Sal 94(93) 5-6.7-8-9.10.14-15 ⑥ Matt 11,25-27
 Tor 17 ■ ① Jes 26,7-9.12.16-19 § Sal 102(101) 13-14ab+15.16-18.19-21 ⑥ Matt 11,28-30
 Fre 18 ■ ① Jes 38,16.21-22.7-8 § Jes 38,10.11.12abcd.16 ⑥ Matt 12,1-8
 Lør 19 ■ ① Mi 2,1-5 § Sal 10,1-2.3-4.7-8.14 (9,22-23.24-25.28-29.35) ⑥ Matt 12,14-21
 Tidebønn for uke 4, vol. IV
SØN 20 ■ 16. søndag i det alminnelige kirkeår
 ① Visd 12,13.16-19 § Sal 86(85) ② Rom 8,26-27 ⑥ Matt 13,24-43 (kortere: Matt 13,24-30)
 Man 21 ■ (Den hellige Laurentius av Brindisi) ⑤
 ■ ① Mi 6,1-4.6-8 § Sal 50,5-6.8-9.16bc-17.21.23 [49,5-6.8-9.16bc.21+23] ⑥ Matt 12,38-42
 Tir 22 ■ Den hellige Maria Magdalena ⑤
 ① Høys 3,1-4a eller 2 Kor 5,14-17 § Sal 63,2.3-4-5-6-8-9 ⑥ Joh 20,1-2.11-18
 Ons 23 ■ DEN HELLIGE BIRGITTA - VERNEHELGEN FOR EUROPA ⑥
 ① Gal 2,19-20 § Sal 126(125) 1-2ab. 2cd-3. 4-5. 6 ⑥ Joh 15,1-8
 Tor 24 ■ (Den hellige Charbel Makhlouf) ⑤
 ■ ① Jer 2,1-3.7-8.12-13 § Sal 36(35) 6-7b.8-11 ⑥ Matt 13,10-17
 Fre 25 ■ APOSTELEN JAKOB ⑥
 ① 2 Kor 4,7-15 § Sal 126(125) 1-2ab.2cd-3.4-5.6 ⑥ Matt 20,20-28
 Lør 26 ■ De hellige Joakim og Anna ⑤
 ① Jer 7,1-11 § Sal 84(83) 3.4.5-6a.+8a.11 ⑥ Matt 13,24-30
 Tidebønn for uke 1, vol. IV
SØN 27 ■ 17. søndag i det alminnelige kirkeår
 ① 1 Kong 3,5.7-12 § Sal 119(118) ② Rom 8,28-30 ⑥ Matt 13,44-52 (kortere: Matt 13,44-46)
 Man 28 ■ ① Jer 13,1-11 § 5 Mos 32,18-19.20.21 ⑥ Matt 13,31-35
 Tir 29 ■ OLAV DEN HELLIGE - OLSOK ⑥
 ① Visd 10,10-14 § Sal 31(30) 2-3ab.3cd.4.5-6.7.17 ② Jak 1,2-4.12 ⑥ Matt 16,24-28
 Ons 30 ■ (Den hellige Peter Krysolagus) ⑤
 ■ ① Jer 15,10.16-21 § Sal 59(58) 2-3.4-5a.10-11-17.18 ⑥ Matt 13,44-46
 Tor 31 ■ Den hellige Ignatius av Loyola ⑤
 ① Jer 18,1-6 § Sal 146(145).1-2. 2-4. 5-6 ⑥ Matt 13,47-53

Fre 1 ■ Den hellige Alfonso Maria de' Liguori ⑤
 ① Jer 26,1-9 § Sal 69(68) 5.8-10.14 ⑥ Matt 13,54-58
 Lør 2 ■ (Den hellige Eusebius av Vercelli) ⑤
 ■ (Den hellige Peter Julian Eymard) ⑤
 ■ ① Jer 26,11-16.24 § Sal 69(68) 15-16.30.31.33-34 ⑥ Matt 14,1-12
 Tidebønn for uke 2, vol. IV
SØN 3 ■ 18. søndag i det alminnelige kirkeår
 ① Jes 55,1-3 § Sal 145(144) ② Rom 8,35.37-39 ⑥ Matt 14,13-21
 Man 4 ■ Den hellige Johannes Maria Vianney ⑤
 ① Jer 28,1-17 § Sal 119(118) 29.43.79.80.95.102 ⑥ Matt 14,22-36
 Tir 5 ■ (Vigselsfest for Maria Maggiore-basilikaen) ⑤
 ■ ① Jer 30,1-2.12-15.18-22 § Sal 102(101) 16-18.19-21.29+22.23 ⑥ Matt 15,1-2.10-14
 Ons 6 ■ HERRENS FORKLARELSE ⑥
 ① Dan 7,9-10.13-14 eller 2 Pet 1,16-19 § Sal 97(96).1-2.5-6-9 ⑥ Matt 17,1-9
 I St. Olav, Oslo:
 ■ KIRKEVIGSELSFEST ⑥
 Tor 7 ■ (Den hellige Sixtus og hans ledsagere) ⑤
 ■ (Den hellige Cajetan) ⑤
 ■ ① Jer 31,31-34 § Sal 51(50) 12-13.14-15.18-19 ⑥ Matt 16,13-23
 I Oslo katolske bispedømme:
 ■ KIRKEVIGSELSFEST ⑥
 Fre 8 ■ Den hellige Dominikus ⑤
 ① Nah 2,1-3.3.1-3.6-7 § 5 Mos 32 ⑥ Matt 16,24-28
 Lør 9 ■ DEN HELLIGE TERESA BENEDICTA AV KORSET (EDITH STEIN) - VERNEHELGEN FOR EUROPA ⑥
 ① Hos 2,16b.17b.21-22 § Sal 45(44) 11-12.14-15.16-17 ⑥ Matt 25,1-13
 Tidebønn for uke 3, vol. IV
SØN 10 ■ 19. søndag i det alminnelige kirkeår
 ① 1 Kong 19,9a.11-13a § Sal 85(84) ② Rom 9,1-5 ⑥ Matt 14,22-33
 Man 11 ■ (Den hellige Klara av Assisi) ⑤
 ① Esek 1,2-5.24-28c § Sal 148,1-2.11-12ab.12c-14a.14bcd ⑥ Matt 17,22-27
 Tir 12 ■ (Den hellige Johanna Fransiska av Chantal) ⑤
 ■ ① Esek 2,8-3.4 § Sal 119(118).14. 24. 72. 103. 111. 131 ⑥ Matt 18,1-5.10-14
 Ons 13 ■ (Den hellige Pontian og den hellige Hippolyt) ⑤
 ■ ① Esek 9,1-7.10.18-22 § Sal 113(112) 1-2.3-4.5-6 ⑥ Matt 18,15-20
 Tor 14 ■ Den hellige Maximilian Kolbe ⑤
 ① Esek 12,1-12 § Sal 78(77) 56-57.58-59.61-62 ⑥ Matt 18,21-19,1
 Vigilie
 ■ VIGILIE TIL JOMFRU MARIAS OPPTAGELSE I HIMMELEN ⑥
 ① 1 Kron 15,3-4.15-16;16.1-2 § Sal 132(131).6-7-9.10.13-14 ② 1 Kor 15,54-57 ⑥ Luk 11,27-28
 Fre 15 ■ JOMFRU MARIAS OPPTAGELSE I HIMMELEN ⑥
 ① Åp 11,19a.12.1-6a.10ab § Sal 45(44).10bc.11.12ab.16 ② 1 Kor 15,20-26 ⑥ Luk 1,39-56
 Lør 16 ■ (Den hellige Stefan av Ungarn) ⑤
 ■ ① Esek 18,1-10.13b.30-32 § Sal 51(50) 12-13.14-15.18-19 ⑥ Matt 19,13-15
 Tidebønn for uke 4, vol. IV
SØN 17 ■ 20. søndag i det alminnelige kirkeår
 ① Jes 56,1.6-7 § Sal 67(66) ② Rom 11,13-15.29-32 ⑥ Matt 15,21-28
 Man 18 ■ ① Esek 24,15-24 § 5 Mos 32,18-19.20.21 ⑥ Matt 19,16-22
 Tir 19 ■ (Den hellige Johannes Eudes) ⑤
 ■ ① Esek 28,1-10 § 5 Mos 32,26-27ab.27cd-28.30.35cd-36ab ⑥ Matt 19,23-30
 Ons 20 ■ Den hellige Bernhard av Clairvaux ⑤
 ① Esek 34,1-11 § Sal 23(22) 1-3a.3b-4.5.6 ⑥ Matt 20,1-16
 Tor 21 ■ Den hellige Pius X ⑤
 ① Esek 36,23-28 § Sal 51(50) 12-13.14-15.18-19 ⑥ Matt 22,1-14
 Fre 22 ■ Jomfru Marias dronningverdighet ⑤
 ① Esek 37,1-14 § Sal 107(106) 2-3.4-5.6-7.8-9 ⑥ Matt 22,34-40
 Lør 23 ■ (Den hellige Rosa av Lima) ⑤
 ■ ① Esek 43,1-7a § Sal 85(84) 9ab-10-11.12.13-14 ⑥ Matt 23,1-12
 Tidebønn for uke 1, vol. IV
SØN 24 ■ 21. søndag i det alminnelige kirkeår
 ① Jes 22,19-23 § Sal 138(137) ② Rom 11,33-36 ⑥ Matt 16,13-20
 Man 25 ■ (Den hellige Ludvig av Frankrike) ⑤
 ■ (Den hellige Josef av Calasanz) ⑤
 ■ ① 2 Tess 1,1-5.11b-12 § Sal 96(95) 1-2a.2b-3.4-5 ⑥ Matt 23,13-22
 Tir 26 ■ ① 2 Tess 2,1-3a.14-17 § Sal 96(95).10. 11-12. 13 ⑥ Matt 23,23-26
 Ons 27 ■ Den hellige Monika ⑤
 ① 2 Tess 3,6-10.16-18 § Sal 128(127) 1-2-4-5 ⑥ Matt 23,27-32
 Tor 28 ■ Den hellige Augustin ⑤
 ① 1 Kor 1,1-9 § Sal 145(144) 2-3.4-5.6-7 ⑥ Matt 24,42-51
 Fre 29 ■ Johannes Doperens martyrdød ⑤
 ① Jer 1,17-19 § Sal 71(70) 1-2.3-4a.5-6ab.15ab.17 ⑥ Mark 6,17-29
 Lør 30 ■ ① 1 Kor 1,26-31 § Sal 33(32) 12-13.18-19.20-21 ⑥ Matt 25,14-30
 Tidebønn for uke 2, vol. IV
SØN 31 ■ 22. søndag i det alminnelige kirkeår
 ① Jer 20,7-9 § Sal 63(62) ② Rom 12,1-2 ⑥ Matt 16,21-27

Man 1 ■ ① 1 Kor 2,1-5 § Sal 119(118) 97.98.99.100.101.102 ⑥ Luk 4,16-30
 Tir 2 ■ ① 1 Kor 2,10b-16 § Sal 145(144) 8-9.10-11.12-13ab.13cd-14 ⑥ Luk 4,31-37
 Ons 3 ■ Den hellige Gregor den Store ⑤
 ① 1 Kor 3,1-9 § Sal 33(32) 12-13.14-15.20-21 ⑥ Luk 4,38-44
 Tor 4 ■ ① 1 Kor 3,18-23 § Sal 24(23) 1-2.3-4ab.5-6 ⑥ Luk 5,1-11
 Fre 5 ■ ① 1 Kor 4,1-5 § Sal 37(36) 3-4.5-6.27-28.39-40 ⑥ Luk 5,33-39
 Lør 6 ■ ① 1 Kor 4,6-15 § Sal 145(144) 17-18.19-20.21 ⑥ Luk 6,1-5
 Tidebønn for uke 3, vol. IV
SØN 7 ■ 23. søndag i det alminnelige kirkeår
 ① Esek 33,7-9 § Sal 95(94) ② Rom 13,8-10 ⑥ Matt 18,15-20
 I St. Olav, Trondheim:
 ■ KIRKEVIGSELSFEST ⑥
 Man 8 ■ JOMFRU MARIAS FØDSEL ⑥
 ① Mi 5,1-4 eller Rom 8,28-30 § Sal 13(12).6ab.6cd ⑥ Matt 1,1-16.18-23 (kortere: Matt 1,18-23)
 Tir 9 ■ (Den hellige Peter Claverius) ⑤
 ■ ① 1 Kor 6,1-11 § Sal 149,1-2.3-4-5-6a+9b ⑥ Luk 6,12-19
 I Trondheim stift:
 ■ KIRKEVIGSELSFEST ⑥
 Ons 10 ■ ① 1 Kor 7,25-31 § Sal 45(44).11-12. 14-15. 16-17 ⑥ Luk 6,20-26
 Tor 11 ■ ① 1 Kor 8,1b-7.11-13 § Sal 139(138) 1-3.13-14ab.23-24 ⑥ Luk 6,27-38
 Fre 12 ■ (Jomfru Marias hellige Navn) ⑤
 ■ ① 1 Kor 9,16-19.22b-27 § Sal 84(83) 3.4.5-6.12 ⑥ Luk 6,39-42
 Lør 13 ■ Den hellige Johannes Krysolagus ⑤
 ① 1 Kor 10,14-22 § Sal 116(115) 12-13.17-18 ⑥ Luk 6,43-49
 Tidebønn for uke 4, vol. IV
SØN 14 ■ KORSETTS OPPHØYELSE ⑥
 ① 4 Mos 21,4c-9; Fil 2,6-11 § Sal 78(77).1-2.34-35.36-37.38 ⑥ Joh 3,13-17
 Man 15 ■ Jomfru Marias smerter ⑤
 ① Hebr 5,7-9 § Sal 31(39) 2-3a. 3b-4. 5-6. 15-16. 20 ⑥ Joh 19,25-27 eller Luk 2,33-35
 Tir 16 ■ De hellige Kornelius og Kyprian ⑤
 ① 1 Kor 12,12-14.17-30a § Sal 100(99).1-2. 3. 4. 5 ⑥ Luk 7,11-17
 Ons 17 ■ (Den hellige Robert Bellarmin) ⑤
 ■ ① 1 Kor 12,30b-13.13 § Sal 33(32).2-3. 4-5. 12+22 ⑥ Luk 7,31-35
 Tor 18 ■ ① 1 Kor 15,1-11 § Sal 118(117) 1-2.16ab-17.28 ⑥ Luk 7,36-50
 Fre 19 ■ (Den hellige Januarius) ⑤
 ■ ① 1 Kor 15,12-20 § Sal 17(16) 1.6-7.8b+15 ⑥ Luk 8,1-3
 Lør 20 ■ Den hellige Kim Taegon og hans ledsagere ⑤
 ① 1 Kor 15,35-37.42-49 § Sal 56(55) 10.11-12.13-14 ⑥ Luk 8,4-15
 Tidebønn for uke 1, vol. IV
SØN 21 ■ 25. søndag i det alminnelige kirkeår
 ① Jes 55,6-9 § Sal 145(144) ② Fil 1,20c-24.27a ⑥ Matt 20,1-16a
 Den internasjonale fredsdagen
 Man 22 ■ ① Ordsp 3,27-34 § Sal 15(14) 2-3ab.3cd-4ab.5 ⑥ Luk 8,16-18
 Tir 23 ■ Den hellige Pius av Pietrelcina ⑤
 ① Ordsp 21,16-10.13 § Sal 119(118).1. 27. 30. 34. 35. 44 ⑥ Luk 8,19-21
 Ons 24 ■ ① Ordsp 30,5-9 § Sal 119(118) 29.72.89.101.104.163 ⑥ Luk 9,1-6
 Tor 25 ■ ① Fork 1,2-11 § Sal 90(89) 3-4-5-6.12-13.14+17 ⑥ Luk 9,7-9
 Fre 26 ■ (Den hellige Kosmas og den hellige Damian) ⑤
 ■ ① Fork 3,1-11 § Sal 144(143) 1a+2ab.3-4 ⑥ Luk 9,18-22
 Lør 27 ■ Den hellige Vincent av Paul ⑤
 ① Fork 11,9-12.8 § Sal 90(89) 3-4-5-6.12-13.14+17 ⑥ Luk 9,43b-45
 Tidebønn for uke 2, vol. IV
SØN 28 ■ 26. søndag i det alminnelige kirkeår
 ① Esek 18,25-28 § Sal 25(24) ② Fil 2,1-11 (kortere: Fil 2,1-5) ⑥ Matt 21,28-32
 Carissasøndag
 Man 29 ■ DE HELLIGE ERKEENGLER MIKAEL, GABRIEL OG RAFAEL ⑥
 ① Dan 7,9-10.13-14 eller Åp 12,7-12a ② Sal 138(137).1-2a.2bc-3.4-5 ⑥ Joh 1,47-51
 Tir 30 ■ Den hellige Hieronymus ⑤
 ① Job 3,1-3.11-17.20-23 § Sal 88(87) 2-3.4-5.6-7-8 ⑥ Luk 9,51-56

- Ons 1 Den hellige Terese av Jesusbarnet **M**
 ① Job 9,12-14.16-16 **S** Sal 88(87),10-11. 12-13. 14-15
 ② Luk 9,57-62
- Tor 2 De hellige verneengler **M**
 ① 2 Mos 23,20-23 **S** Sal 91(90) 1-2.3-4.5-6.10-11
 ② Matt 18,1-5.10
- Fre 3 ① Job 38,1.12-21.39,36-38 **S** Sal 139(138) 1-3.7-8.9-10.13-14ab **L** Luk 10,13-16
- Lør 4 Den hellige Frans av Assisi **M**
 ① Job 42,1-3.5-6.12-16 **S** Sal 119(118),66. 71.7.5. 91. 125. 130
 ② Luk 10,17-24
 Tidebønn for uke 3, vol. IV
- SØN 5** 27. søndag i det alminnelige kirkeår
 ① Jes 5,1-7 **S** Sal 80(79) ② Fil 4,6-9 **L** Matt 21,33-43
- Man 6 (Den hellige Bruno) **V**
 ① Gal 1,6-12 **S** Sal 111(110) 1-2.7-8.9+10c **L** Luk 10,25-37
 ② Vår Frue av Rosenkransen **L** ① Apg 1,12-14 **S** Apg 1,12-14 **L** Luk 1,26-38 **M**
- Tir 7 Gal 1,13-24 **S** Sal 139(138) 1-3.13-14ab.14c-15
 ② Luk 10,38-42
- Ons 8 ① Gal 2,1-2.7-14 **S** Sal 117(116) 1.2 **L** Luk 11,1-4
- Tor 9 (Den hellige Dionysius og hans ledsagere) **V**
 (Den hellige Johannes Leonardi) **V**
 ① Gal 3,1-5 **S** Luk 1,69-70.71-72.73-75 **L** Luk 11,5-13
- Fre 10 ① Gal 3,7-14 **S** Sal 111(110) 1-2.3-4.5-6 **L** Luk 11,15-26
- Lør 11 ① Gal 3,22-29 **S** Sal 105(104) 2-3.4.5.6-7 **L** Luk 11,27-28
 Tidebønn for uke 4, vol. IV
- SØN 12** 28. søndag i det alminnelige kirkeår
 ① Jes 25,6-10a **S** Sal 23(22) ② Fil 4,12-14.19-20
 ③ Matt 22,1-14 (kortere: Matt 22,1-10)
- Man 13 ① Gal 4,22-24.26-27.31-5,1 **S** Sal 113(112) 1-2.3-4.5a+6-7
 ② Luk 11,29-32
- Tir 14 (Den hellige Callistus I) **V**
 ① Gal 5,1-6 **S** Sal 119(118) 41.43.44.45.47.48
 ② Luk 11,37-41
- Ons 15 Den hellige Terese av Avila **M**
 ① Gal 5,18-25 **S** Sal 1,1-2.3-4+6 **L** Luk 11,42-46
- Tor 16 ① Ef 1,1-10 **S** Sal 98(97) 1-2.3ab.3cd.4-5-6 **L** Luk 11,47-54
 I Oslo katolske bispedømme og Trondheim stift:
 (Olav den Helliges omvendelse) **L** ① Ef 6,10-18
S Sal 21(20) 2-7 **L** Matt 28,18-20 **V**
 I kirker viet til St. Olav:
 Olav den Helliges omvendelse **L** ① Ef 6,10-18
S Sal 21(20) 2-7 **L** Matt 28,18-20 **M**
 I Tromsø stift:
 (Den hellige Hedvig) **V**
 (Den hellige Margrete Maria Alacoque) **V**
- Fre 17 Den hellige Ignatius av Antiochia **M**
 ① Ef 1,11-14 **S** Sal 33(32) 1-2.4-5.12-13 **L** Luk 12,1-7
- Lør 18 EVANGELISTEN LUKAS **F**
 ① 2 Tim 4,10-17b **S** Sal 145(144),10-11.12-13ab.17-18 **L** Luk 10,1-9
 Tidebønn for uke 1, vol. IV
- SØN 19** 29. søndag i det alminnelige kirkeår
 ① Jes 45,1.4-6 **S** Sal 96(95) ② 1 Tess 1,1-5b **L** Matt 22,15-21
 Misjonssøndag
- Man 20 ① Ef 2,1-10 **S** Sal 100(99),2. 3. 4. 5 **L** Luk 12,13-21
- Tir 21 ① Ef 2,12-22 **S** Sal 85(84) 9ab-10.11-12.13-14 **L** Luk 12,35-38
- Ons 22 ① Ef 3,2-12 **S** Jes 12,2-3abcd.5-6 **L** Luk 12,39-48
 I Tromsø stift:
 (Den salige pave Johannes Paul II) **V**
 I Oslo katolske bispedømme og Trondheim stift:
 Årsdag for bispevigselen
- Tor 23 (Den hellige Johannes av Capestrano) **V**
 ① Ef 3,14-21 **S** Sal 33(32) 1-2.4-5.11-12.18-19
L Luk 12,49-53
- Fre 24 (Den hellige Antonius Maria Claret) **V**
 ① Ef 4,1-6 **S** Sal 24(23) 1-2.3-4ab.5-6 **L** Luk 12,54-59
- Lør 25 ① Ef 4,7-16 **S** Sal 122(121) 1-2.3-4a.4b-5 **L** Luk 13,1-9
 Tidebønn for uke 2, vol. IV
- SØN 26** 30. søndag i det alminnelige kirkeår
 ① 2 Mos 22,20-26 **S** Sal 18(17) ② 1 Tess 1,5c-10
L Matt 22,34-40
- Man 27 ① Ef 4,32-5,8 **S** Sal 1,1-2.3-4+6 **L** Luk 13,10-17
- Tir 28 DE HELLIGE APOSTLER SIMON OG JUDAS **F**
 ① Ef 2,19-22 **S** Sal 19(18),2-3.4-5 **L** Luk 6,12-19
- Ons 29 ① Ef 6,1-9 **S** Sal 145(144) 10-11.12-13ab.13cd-14
L Luk 13,22-30
- Tor 30 ① Ef 6,10-20 **S** Sal 144(143) **L** Luk 13,31-35
- Fre 31 ① Fil 1,1-11 **S** Sal 111(110) 1-2.3-4.5-6 **L** Luk 14,1-6

- Lør 1 ALLEHELGENSDAG **F**
 ① Ap 7,2-4.9-14 **S** Sal 23,1-2.3-4ab.5-6 ② 1 Joh 3,1-3
 ③ Matt 5,1-12a
 Tidebønn for uke 3, vol. IV
- SØN 2** ALLESJELERSDAG **M**
 ① 2 Makk 12,43-46 **S** Sal 103(102),8+10.13-14.15-16.17-18
 ② Rom 8,31-35.37-39 **L** Joh 14,1-6 **eller** ① Visd 3,1-9 ② Rom 6,3-9 **L** Matt 25,31-46 **eller** ① Jes 25,6.7-9 ② 1 Kor 15,20-28
eller Rom 5,5-11 **L** Joh 11,17-27 **eller** Matt 11,25-30
- Man 3 (Den hellige Martin av Porres) **V**
 ① Fil 2,1-4 **S** Sal 131(130),1. 2. 3 **L** Luk 14,12-14
- Tir 4 Den hellige Karl Borromeus **M**
 ① Fil 2,5-11 **S** Sal 22(21),26-27. 28-30. 31-32 **L** Luk 14,15-24
- Ons 5 ① Fil 2,12-18 **S** Sal 27(26) 1.4.13-14 **L** Luk 14,25-33
- Tor 6 ① Fil 3,3-8a **S** Sal 105(104) 2-3.4-5.6-7 **L** Luk 15,1-10
- Fre 7 ① Fil 3,17-4.1 **S** Sal 122(121) 1-2.3-4a.4b-5 **L** Luk 16,1-8
- Lør 8 ① Fil 4,10-19 **S** Sal 112(111) 1-2.5-6.8a+9 **L** Luk 16,9-15
 Tidebønn for uke 4, vol. IV
- SØN 9** LATERANKIRKENS VIGSELSFEST **F**
 ① Esek 47,1-2.8-9.12; 1 Kor 3,9b-11.16-17 **S** Sal 46(45),23.5-6.8-9 **L** Joh 2,13-22
 Innsamling av Peterspenger
- Man 10 Den hellige Leo den Store **M**
 ① Tit 1,1-9 **S** Sal 24(23) 1-2.3-4ab.5-6 **L** Luk 17,1-6
- Tir 11 Den hellige Martin av Tours **M**
 ① Tit 2,14-18.11-14 **S** Sal 37(36),34. 18. 23. 27. 29 **L** Luk 17,7-10
- Ons 12 Den hellige Josafat **M**
 ① Tit 3,1-7 **S** Sal 23(22) 1-3a.3b-4.5.6 **L** Luk 17,11-19
- Tor 13 ① Filem 7-20 **S** Sal 146(145) 7.8.9a.9bc-10 **L** Luk 17,20-25
- Fre 14 ① 2 Joh 4-9 **S** Sal 119(118) 1.2.10.11.17.18 **L** Luk 17,26-37
- Lør 15 (Den hellige Albert den Store) **V**
 ① 3 Joh 5-8 **S** Sal 112(111) 1-2.3-4.5-6 **L** Luk 18,1-8
 Tidebønn for uke 1, vol. IV
- SØN 16** 33. søndag i det alminnelige kirkeår
 ① Ordsp 31,10.13-19.20.30-31 **S** Sal 128(127) ② 1 Tess 5,1-6
L Matt 25,14-30 (kortere: Matt 25,14-15-19-21)
 Bonifatiusdag
- Man 17 Den hellige Elisabeth av Ungarn **M**
 ① Ap 1,1-4.2.1-5a **S** Sal 1,1-2.3-4+6 **L** Luk 18,35-43
- Tir 18 (Vigselfesten for Peters og Paulus' basilikaer) **V**
 ① Ap 3,1-6.14-22 **S** Sal 15(14) 2-3ab.3cd-4ab.5
L Luk 19,1-10
- Ons 19 ① Ap 4,1-11 **S** Sal 150,1-2.3-4-5-6 **L** Luk 19,11-28
- Tor 20 ① Ap 5,1-10 **S** Sal 149,1-2.3-4-5-6a+9b **L** Luk 19,41-44
- Fre 21 Jomfru Marias fremstilling i templet **M**
 ① Sak 2,14-17 **S** Luk 1,46-47.48.49.50.51.52-53.54-55
L Matt 12,46-50
- Lør 22 Den hellige Cecilia **M**
 ① Ap 11,4-12 **S** Sal 144(143) 1.2.9-10 **L** Luk 20,27-40
 Tidebønn for uke 2, vol. IV
- SØN 23** KRISTI KONGEFEST **F**
 ① Esek 34,11-12.15-17 **S** Sal 23(22) ② 1 Kor 15,20-26.28
L Matt 25,31-46
- Man 24 Den hellige Andreas Dung-Lac og hans ledsagere **M**
 ① Ap 14,3-4b-5 **S** Sal 24(23) 1-2.3-4ab.5-6 **L** Luk 21,1-4
- Tir 25 Den salige Niels Steensen **M**
 ① Ap 14,14-20 **S** Sal 96(95) 10.11-12.13 **L** Luk 21,5-11
- Ons 26 ① Ap 15,1-4 **S** Sal 98(97) 1.2.3ab.7-8.9 **L** Luk 21,12-19
- Tor 27 ① Ap 18,1-2.21-23;19,1-3.9a **S** Sal 100(99) 2.3.4.5
L Luk 21,20-28
- Fre 28 ① Ap 20,1-4.11-21.2 **S** Sal 84(83) 3.4.5-6a+8a
L Luk 21,29-33
- Lør 29 ① Ap 22,1-7 **S** Sal 95(94) 1-2.3-5.6-7 **L** Luk 21,34-36
 Tidebønn for uke 1, vol. I
- SØN 30** Søndagstekster år B, hverdagslesninger år I
 1. søndag i advent
 ① Jes 63,16b-17;64,1a.3-7 **S** Sal 80(79),2ac+3b.15-16.18-19
 ② 1 Kor 1,3-9 **L** Mark 13,33-37

- Man 1 ① Jes 4,1-6 **S** Sal 122(121) 1-2.3-4a.(4b-5.6-7) 8-9
L Matt 8,5-11
- Tir 2 ① Jes 11,1-10 **S** Sal 72(71) 2.7-8.12-13.17 **L** Luk 10,21-24
- Ons 3 Den hellige Frans Xavier **M**
 ① Jes 25,6-10a **S** Sal 23(22) 1-3a.3b-4.5-6 **L** Matt 15,29-37
- Tor 4 (Den hellige Johannes av Damaskus) **V**
 I Tromsø stift:
 (Den hellige Barbara) **V**
 ① Jes 26,1-6 **S** Sal 118(117) 1+8-9.19-21.25-27a
L Matt 7,21.24-27
- Fre 5 ① Jes 29,17-24 **S** Sal 27(26) 1.4.13-14 **L** Matt 9,27-31
- Lør 6 (Den hellige Nikolas av Myra) **V**
 ① Jes 30,19-21.23-26 **S** Sal 147(146) 1-2.3-4.5-6
L Matt 9,35-10,1-6+8
 Tidebønn for uke 2, vol. I
- SØN 7** 2. søndag i advent
 ① Jes 40,1-5.9-11 **S** Sal 85(84) ② 2 Pet 3,8-14 **L** Mark 1,1-8
- Man 8 JOMFRU MARIAS UPLETTEDE UNNFANGELSE **F**
 ① 1 Mos 3,9-15.20 **S** Sal 98(97),1.2-3ab.3bc-4 ② Ef 1,3-6.11-12 **L** Luk 1,26-38
- Tir 9 (Den hellige Juan Diego Cuauhtlatotzin) **V**
 ① Jes 40,1-11 **S** Sal 96(95) 1-2.3+10ac.11-12.13
L Matt 18,12-14
- Ons 10 ① Jes 40,25-31 **S** Sal 103(102) 1-2.3-4.8+10 **L** Matt 11,28-30
- Tor 11 (Den hellige Damaskus I) **V**
 ① Jes 41,13-20 **S** Sal 145(144) 1+9.10-11.12-13ab
L Matt 11,11-15
- Fre 12 (Vår Frue av Guadalupe) **V**
 ① Jes 48,17-19 **S** Sal 1,1-2.3-4+6 **L** Matt 11,16-19
- Lør 13 Den hellige Lucia **M**
 ① Sir 48,1-4.9-11 **S** Sal 80(79) 2ac+3b.15-16.18-19
L Matt 17,10-13
 Tidebønn for uke 3, vol. I
- SØN 14** 3. søndag i advent
 ① Jes 61,1-2a.10-11 **S** Luk 1,46-50.53-54 ② 1 Tess 5,16-24
L Joh 1,6-8.19-28
- Man 15 ① 4 Mos 24,2-7.15-17a **S** Sal 25(24) 4bc-5ab.6-7bc.8-9
L Matt 21,23-27
- Tir 16 ① Sef 3,1-2.9-13 **S** Sal 34(33) 2-3.6-7.17-18.19+23
L Matt 21,28-32
- Ons 17 ① 1 Mos 49,2-8.10 **S** Sal 72(71) 2.3-4ab.7-8.17
L Matt 1,1-17
- Tor 18 ① Jer 23,5-8 **S** Sal 72(71) 2.12-13.18-19 **L** Matt 1,18-24
- Fre 19 ① Dom 13,2-7.24-25a **S** Sal 71(70) 3-4a.5-6ab.16-17
L Luk 1,5-25
- Lør 20 ① Jes 7,10-14 **S** Sal 24(23) 1-2.3-4ab.5-6 **L** Luk 1,26-38
 Tidebønn for uke 4, vol. I
- SØN 21** 4. søndag i advent
 ① 2 Sam 7,5.8b-11.16 **S** Sal 89(88) 2-3.4-5.27+29 ② Rom 16,25-27 **L** Luk 1,26-38
- Man 22 ① 1 Sam 1,24-28 **S** 1 Sam 2,1-4.5.6-7.8abcd **L** Luk 1,46-56
L Luk 1,57-66
- Tir 23 (Den hellige Johannes av Kety) **M**
 ① Mal 3,1-4.23-24 **S** Sal 25(24) 4bc-5ab.8-9.10+14
L Luk 1,57-66
- Ons 24 ① 2 Sam 7,1-5.8b-12.14a.16 **S** Sal 89(88) 2-3.4-5.27+29
L Luk 1,67-79
 julaftenvigilien:
 ① Jes 62,1-5 **S** Sal 89(88),4-5.16-17.27+29 ② Apg 13,16-17.22-25 **L** Matt 1,1-25 (kortere: Matt 1,18-25)
- Tor 25** KRISTI FØDSELSFEST **F**
 1. julemesse - Midnatssmessen: ① Jes 9,2-7 **S** Sal 95,1-2a.2b-3.11-12.13 ② Tit 2,11-14 **L** Luk 2,1-14
 2. julemesse - Messen ved dagry: ① Jes 62,11-12 **S** Sal 97(96) 1+6.11-12 ② Tit 3,4-7 **L** Luk 2,15-20
 3. julemesse - Juledag: ① Jes 52,7-10 **S** Sal 98(97),1.2-3ab.3cd.4-5-6 ② Hebr 1,1-6 **L** Joh 1,1-18
 (kortere: Joh 1,1-5.9-14)
- Fre 26 DEN HELLIGE STEFAN - KIRKENS FØRSTE MARTYR **F**
 ① Apg 6,8-10;7,54-59 **S** Sal 31(30),3cd.4-6+8ab.16bc+17
L Matt 10,17-22
- Lør 27 DEN HELLIGE EVANGELISTEN JOHANNES **F**
 ① 1 Joh 1,1-4 **S** Sal 97(96) 1-2.5-6.11-12 **L** Joh 20,2-8
 Tidebønn for uke 1, vol. I
- SØN 28** DEN HELLIGE FAMILIE **F**
 ① Sir 3,2-6.12-14 **S** Sal 128(127),1-2. 3. 4-5 ② Kol 3,12-21
L Luk 2,22-40 (kortere: 2,22.39-40) **eller** ① 1 Mos 15,1-6;21,1-3
S Sal 105 (104),1b-2. 3-4. 5-6. 8-9 ② Hebr 11,8,11-12.17-19
L Luk 2,22-40 (kortere: 2,22.39-40)
- Man 29 (Den hellige Thomas Becket) **V**
 ① 1 Joh 2,3-11 **S** Sal 96(95) 1-2a.2b-3.5b-6 **L** Luk 2,22-35
- Tir 30 ① 1 Joh 2,12-17 **S** Sal 96(95) 7-8a.8b-9.10 **L** Luk 2,36-40
- Ons 31 (Den hellige Sylvester I) **V**
 ① 1 Joh 2,18-21 **S** Sal 96(95) 1-2.11-12.13 **L** Joh 1,1-18

Kalenderen kan lastes ned i elektronisk format (ical) på <http://www.katolsk.no/liturgi/ical.htm> samt via QR-kodene under for smarttelefoner (internettforbindelse nødvendig).

Lesninger

Messer

Tidebønner

Første pontifikalmesse på nynorsk

30. august fant det sted en aldri så liten liturgi- og språkhistorisk begivenhet i Akersveien i Oslo. Det nynorske «Missale Parvum» ble presentert og tatt i bruk for første gang.

Bruken skjedde i form av en pontifikalmesse på nynorsk, der biskop Bernt Eidsvig overrasket forsamlingen ved også å preke på denne målformen. En del av de vanlige messemelodiene hadde blitt foreløpig tilpasset den nye oversettelsen slik at det også var mulig å få et inntrykk av hvordan denne liturgien fungerer musikalsk. Etter undertegnede mening viste nynorsk seg som et egnet språk for katolsk liturgi, ikke minst har oversettergruppen lyktes i å gjenskape mye av den korthugne og pregnante stilen i den latinske originalen.

Før messen var det en kort presentasjon av arbeidet med oversettelsen ved Ola Breivega (se full tekst under).

Heidi H. Øyma

Ola I. Breivegas presentasjon

Eg er viss på at ingen av oss som gjekk i gang med å omsetja *Missale parvum* til nynorsk, trudde at det skulle ta så lang tid å få arbeidet gjort.

Ola I. Breivega orienterer.

Men den 30. mai i år var det faktisk gått seks år sidan fire nynorskingar: pater Arnfinn Haram (som dessverre døydde før vi var i mål), forfattere og bladmannen Helge Gudheim, kirurgen Haldor Slettebø og eg, filologen, møttest i salongen til biskop Bernt, dit vi var innbedne for å drøfta prosjektet. Biskopen regalerte oss med god mat og drikke, ja, cognac og sigar dess meir. Som opphavsmann til prosjektet sparde han heller ikkje på oppmuntrande ord. At vi skulle bryta målsnora nett i

år, når vi feirar 200-årsminnet for Ivar Aasens fødsel, er kanskje eit teikn på at forsynet ville at arbeidet skulle ta så lang tid ...

Kva er det så vi har omsett?

Missale parvum er eit lite missale, lat oss seia ei lita altarbok, til bruk for omreisande prestar som ikkje har teksten til messa for dagen på latin eller eit anna språk som det høver å feira messa på. Vi tenkjer oss vel òg at det nynorske missalet kan nyttast i kyrkjer med fast prest der det kan vera ynskjeleg å feira messa på nynorsk.

I fyrste omgang trudde vi at det kunne vera ein farande veg å ta utgangspunkt i messeomsetjinga til bokmål. Vi laga nokre prøveomsetjingar etter den metoden, men var ikkje nøgde med resultatet. Språkføringa på sidemålet – vårt sidemål, må vita – smitta over på nynorsken. Dessutan oppdaga vi, då vi samanlikna med dei latinske originaltekstane, at bokmålsomsetjinga somme stader er, om ikkje feil, så iallfall fri i ein grad som Roma nok ikkje ville ha godkjent i dag. Vi skar igjennom, rådde oss til å gå ad fontes og sette oss fire mål for omsetjingsarbeidet. Eg oppsummerer dei slik i ettertid, formelle vedtak gjorde vi ikkje:

1. Missalet skal omsettast beinveges frå latin til nynorsk.
2. Omsetjinga skal vera så semantisk trufast mot originalen som vi er i stand til på norsk.
3. Den pregnante stilen i den latinske originalen skal speglast i den norske omsetjinga så langt det er råd.
4. Nynorsken skal vera korrekt, vrydeleg og forståeleg for nynorskingar i dag.

Det var det siste punktet vi kom til å bala mest med før vi vart samde. Eg må vedgå at eg nok hadde eit stort ansvar for det. Mellom anna gjorde eg framlegg om at vi skulle skriva tilnærma høgnorsk, med fagre former som til dømes «soli» og «stjornor». Men då jamvel høgnorskmannen Haldor sette foten ned, skjøna eg at eg var på villan fot. Kompromisset vart at vi la 1978/1985-utgåva av Bibelen frå

Det Norske Bibelselskap til grunn. Vi følgjer den moderne, men samstundes tradisjonstrugne rettskrivinga i den omsetjinga med nokre ørsmå avvik, og frå den har vi òg henta bibellesnadene. Men sidan den nynorske 1985-omsetjinga ikkje har med dei deuterokanoniske («apokryfiske») skriftene i Det gamle testamentet, til dømes Visdomsboka, har vi omsett utdraga frå dei etter Vulgata, med same nynorsknorm som elles. Såleis står omsetjinga vår fram med eit fylgjestrengt språk frå a til å. Vi takkar Det Norske Bibelselskap for løyvet til å nytta omsetjinga deira. Om de lurar på kvifor vi ikkje vurderte å fylgja 2011-utgåva frå Bibelselskapet, er grunnen den at då ho kom, var vi komne så langt med arbeidet at vi ikkje såg oss syn med å gjera eit byte.

Omsetjinga som no ligg føre, er ei *editio ad experimentum*, ei studieutgåve som ikkje er formelt godkjend. Den nordiske katolske bispekonferansen har tilrådd å senda omsetjinga til gransking og, vonar vi, godkjenning i Den heilage kongregasjonen for gudstenestene i Vatikanet. Der ligg ho no. Det er ikkje visst at det blir berre éin runde før omsetjinga er godkjend. Stockholm katolske bispedøme måtte gjera tre freistnader før kongregasjonen var nøgd med messtekstane på svensk.

Så kan ein sjølv sagt spørja seg kva kompetanse kongregasjonen mun ha i la lingua neonorvegese. Men med sitt vidgreinte nettverk finn dei nok ein kapabel person til å gje dei råd. Eitt er visst: Vi ventar i spenning.

Bergen: Nymalt kirke tatt i bruk

23. juli ble arbeidet for å male St. Paul kirke i Bergen satt i gang, og lørdag 7. september kunne menigheten igjen ta i bruk sin kirke etter å ha hatt messessteder i Johanneskirken, på Marias Minde og på Florida. Planen var å feire

messene i egen hovedkirke igjen 8. september, og skjemaet holdt.

Det er ti år siden kirken sist ble malt. Da gjennomgikk den også en større oppussing.

Katolsk.no har flere bilder fra den fine, nymalte kirken.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 11. september/St. Olav

Brann i Vår Frue kirke i Tromsø

Foto: Tromsøkirke.no

En årvåken msgr. Torbjørn Olsen handlet raskt da det fredag formiddag 27. september ble slått full brannalarm i Vår Frue kirke i Tromsø. Kirken er et 150 år gammelt trebygg. – Jeg fikk tak i et pulverapparat, sprang inn i kirken og fikk slukket brannen, sier Olsen til iTromsø.

Brannen har oppstått på fire steder i kirkerommet samtidig.

– Vi er rimelig sikre på at brannen ble påsatt, uttalte Morten Pettersen, leder for etterforskningsseksjonen i Troms politidistrikt til NRK Nordnytt 10. oktober.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 27. september/nordlys.no/nrk.no/nordnytt/St. Olav

Caritas Infosenter åpnet i Bergen

Foto: Caritas Norge

Mandag 30. september ble Caritas Infosenter for arbeidsinnvandrere offisielt åpnet i Bergen. Tor Andre Ljosland fra KRF stod for den offisielle

åpningen, som ble feiret med festtaler, musikalske innslag og kake.

Våren 2013 bestemte Caritas St. Paul seg for å starte arbeidet med å åpne et infosenter for arbeidsinnvandrere i Bergen. Gjennom sommermånedene har den lokale Caritas-gruppen arbeidet intenst med å legge de praktiske forholdene til rette. De har både fått på plass lokaler i Robin Hood Huset i Bergen og finansiering ut 2013 gjennom regjeringens tilskuddordning for humanitære tiltak rettet mot fattige tilreisende. Målet er å få på plass finansiering til å fortsette driften også i 2014.

På åpningsdagen hadde flere celebre gjester møtt opp. Foruten Tor Andre Ljosland overbrakte også bystyrerepresentant Linn Kristin Engø (A) gratulasjoner med åpningen av infosenteret og var med å sette fokus på arbeidsinnvandreres vanskelige situasjon. Hilser ble også overbrakt fra sogneprest i St. Paul menighet, dom Alois Brodersen, og fra Robin Hood Husets ledelse, representert ved styreleder Wenche Berg Husebø og daglig leder Marcos Amanob. Caritas Norge var selvfølgelig også med på åpningen.

Infosenteret er ment som et supplement til det arbeidet som det offentlige og andre frivillige organisasjoner gjør og tilbyr informasjon og veiledning til arbeidsinnvandrere knyttet til temaer som arbeidssituasjon, arbeidssøking, bolig og helse. En bred språkkompetanse skal sikre at innvandreren får hjelp på et språk de selv forstår. Senteret drives i dag av én ansatt, samt en rekke frivillige. I tilknytning til senteret driver også Caritas St. Paul gratis norskundervisning.

Caritas Norge

Senteret holder til i Robin Hood Huset i Magnus Barfots gate 22, 5015 Bergen og vil i første omgang ha åpent to ganger i uken, mandager 10–17 og torsdager 11–18. Senteret kan kontaktes innenfor åpningstidene på telefon 917 66 401 eller på e-post infosenterbergen@caritas.no.

Nordisk ledermøte for monastiske kvinneklostre i Norden

Foto: CNMS

Ved månedsskiftet september/oktober møttes priorinnene og abbedissene fra de kontemplative klostrene i Norden. I alt finnes det tolv slike klostre hvorav ti var representert. Sr. Else-Britt Nilsen fra Katarinahjemmet deltok som observatør.

Foredragsholder var p. Brian McNeil CVR fra München. Tema som ble behandlet, var «Menneskelig og åndelig vekst i kommunalt liv».

Møtet fant sted i Lunden Kloster og var arrangert av føderasjonen CNMS – Conference of Nordic Monastic Superiors. Dette var en frukt av 28 års samarbeid og felles interesse i Kirkens tjeneste.

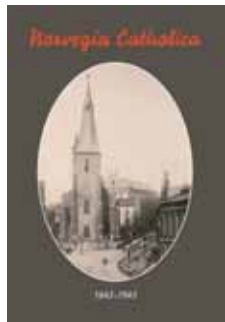
Sr. Else-Britt Nilsen OP

St. Olav bokhandel med nytt nettsted og ny nettbutikk

St. Olav bokhandels nettsted stengte 27. juni i forbindelse med at et nytt og forbedret nettsted skulle bygges opp. Dette arbeidet er nå ferdig, og bokhandelen ønsker alle hjertelig velkommen til sitt nye nettsted. Velkommen til nye www.stolavbok.no!

Norvegia Catholica gjenutgitt

Historiske «Norvegia Catholica», utgitt første gang i 1942, er nå kommet i nyutgave som festskrift til biskop emeritus Gerhard Schwenzer i

anledning hans 75-årsdag 1. oktober. Boken beskriver de første hundre år av Den katolske kirkes historie i Norge etter tilbakekomsten og har lenge vært vanskelig å få tak i. St. Olav forlag har utgitt boken som en eksakt kopi av originalutgaven. Både den tidstypiske triumfalismen og den originale rettskrivningen er beholdt.

Biskop Bernt Eidsvig avslutter sitt forord på følgende måte: «Da gjenstår kun å uttrykke et håp om at vi har gledet biskop Gerhard Schwenzer med denne utgivelse. Biskopen har nok et eksemplar av 'Norvegia Catholica' i sin bokhylle, og han kjenner innholdet bedre enn de fleste. Det jeg tror og håper vil glede ham, er at denne kunnskap igjen blir tilgjengelig for en ny generasjon norske katolikker.»

St. Olav

Norske formuleringer for den hellige Josef i messen

Den nordiske bispekonferanse har besluttet å tillate de følgende formuleringer for å innføre den hellige Josef i de eukaristiske bønner nummer II, III og IV:

... Jomfru Maria, den salige Josef, hennes ekteviede, de salige ... (kanon II)

... Jomfru Maria, hennes ekteviede, den salige Josef, dine salige apostler ... (kanon III)

... sammen med Jomfru Maria, Guds salige mor, den salige Josef, hennes ekteviede, apostlene ... (kanon III)

Pave Frans bestemte 1. mai at den hellige Josef alltid skal nevnes i messens eukaristibønn. Initiativet ble satt igang

av Benedikt XVI og ble rettskraftig i form av et dekret fra gudstjenestekongregasjonen i Vatikanet. Pave Johannes XXIII fastsatte i sin tid at Josefs navn skulle nevnes i eukaristisk bønn nr. 1, den romerske kanon, etter dette dekretet nevnes han i alle de fire standardbønnene.

Meddelelser fra Oslo katolske bispedømme/Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo)

Arendal: skolejubileum og velsignelse

Foto: Jan-Erik Mækerflid

I år er det 100 år siden St. Franciskus Xaverius-søstrene etablerte skole i Arendal. Dette ble feiret med festmesse og åpen dag på St. Franciskus skole 2. november. I jubileumsåret har skolen også fått et flunkende nytt bygg, som denne dagen ble behørig velsignet av biskop Bernt Eidsvig. Sammen med elever fra skolen kunne biskopen også legge ned grunnstenen for bygget, en grunnsten som altså denne gang ble en sluttsten.

St. Olav

Vatikanet: Pietro Parolin ny statssekretær

Den erfarne diplomaten erkebiskop Pietro Parolin (58) ble 31. august utnevnt til ny statssekretær fra 15. oktober. Parolin tar over rollen som «nummer to» i Vatikanet etter

kardinal Tarcisio Bertone (78), som har besatt embetet de siste åtte år.

Utnevnelsen er den første store utskiftningen i kurien under pave Frans, som har tatt seg god tid til å finne mannen han mener er den rette til å bistå ham i den mye omtalte kuriereformen. Valget av Parolin er først og fremst viktig ved at det igjen «bringer diplomatiet i førersetet» i posisjonen som statssekretær, skriver vatikankjenneren John Thavis.

Kardinal Bertone trådte inn i rollen som statssekretær under pave Bene-

dikt, uten noen form for diplomatisk utdannelse eller erfaring, og er av mange blitt kritisert for sin lederstil og kommunikasjonsevner.

Pietro Parolin ble født i Schiavon (bispedømmet Vicenza) i Italia den 17. januar 1955. Han trådte inn i det pavelege diplomati i 1986 og har tjent i nuntiatorene i Nigeria, Mexico, og senest Venezuela. I perioden 2002–2009 var italieneren undersekretær for Statssekretariatets seksjon for relasjoner med statene, en slags viseutenriksminister. Her jobbet han blant annet med Den hellige stols forhold til Israel, Kina og Vietnam. 58-åringen er forøvrig den yngste lederen av statssekretariatet siden Eugenio Pacelli, senere pave Pius XII, som ble utnevnt i 1930, i en alder av 54.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 31. august/St. Olav

Vatikanet: 100 000 ba for fred i Syria

Rundt 100 000 mennesker var til stede på Petersplassen under den fire timer lange bønnevigilien for Syria lørdag 7. september. Kristne og muslimer sto side ved side for det avisen *La Stampa* kaller «Frans' mirakuløse fredsvigilie».

– Legg bak deg egeninteressen som gjør hjertet ditt hardt; overvinn likegyldigheten som gjør ditt hjerte ufølsomt for andre, og åpne deg for dialog og forsoning, sa paven i sin preken.

50 prester hørte skriftemål i området rundt Petersplassen, før kvelden startet med «Veni Creator» og proseksjon med det berømte ikonet Maria Salus Populi Romani (beskytter av det romerske folk). Deretter var det tid for stille refleksjon, rosenkransbønn og sakramentstilbedelse.

Paven understreket at også de som ber for fred må ransake sin egen samvittighet.

– Selv i dag lar vi oss bli ledet av avguder, egoisme, egne interesser, en holdning som fastholdes. Vi har perfektionert våre våpen, vår samvittighet har falt i søvn [...] Vi fortsetter å spre ødeleggelse, smerte og død! Vold og krig leder kun til død, de forkynner døden! Vold og krig er dødens språk!

Også her hjemme svarte troende på pavens fredsbønn: Rundt 200 men-

nesker var samlet til fredsmesse for Syria i St. Olav domkirke.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 9. september

Johannes Paul II helligkåres på miskunnsøndagen

Vatikanet bekreftet mandag 30. september at pavene Johannes XXIII og Johannes Paul II helligkåres den 27. april 2014, på miskunnsøndagen.

Den salige Johannes XXIII ledet Kirken i perioden 1958–1963, og innkalte til Det annet vatikankonsil. Johannes Paul II, den første polske pave, døde i 2005 og ble saligkåret i mai 2011.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 30. september

Ny nuntius til Den dominikanske republikk etter overgrepssanklager

Pave Frans utnevnte 7. oktober erkebiskop Jude Thaddeus Okolo til ny apostolisk nuntius til Den dominikanske republikk. Okolo har tidligere vært nuntius til Den sentralafrikanske republikk og Tsjad.

Okolos forgjenger, erkebiskop Jozef Wesolowski, trakk seg i august etter at lokale kirkeledere presenterte angivelige bevis på at Wesolowski hadde begått seksuelle overgrep under sin tid i landet. Påtalemyndighetene i Den dominikanske republikk er i full gang med etterforskningen, og Vatikanet har lovet fullt samarbeid med landets myndigheter.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 8. oktober

Malawi – fra matmangel til matoverskudd og tilbake til sult

Malawi har i mange år vært et av verdens fattigste land, men har de siste årene hatt en positiv utvikling. I perioden 2006 til 2009 ble landet faktisk sett på som et forbilde for mange afrikanske land når det gjaldt jordbruk og matproduksjon.

I dag har situasjonene dessverre endret seg betydelig, og befolkningen i Malawi opplever igjen å ikke ha tilstrekkelig tilgang til mat. Ifølge FNs Matvareprogram gjelder dette mer enn 1,6 millioner mennesker, om lag 11 % av befolkningen. Det er flere grunner til matkrisen,

en av disse er at store områder har opplevd enten tørke eller flom, noe som har gått hardt utover avlingene.

For å få bukt med matmangelen i Malawi må langsiktige politiske løsninger komme på plass. Det er behov for endringer i myndighetenes jordbrukspolitikk, korrupsjonen i landet må bekjempes, og det må legges til rette for et mer effektivt og bærekraftig jordbruk på landsbygda i Malawi.

For å støtte dette arbeidet ønsker Caritas Norge nå å starte et samarbeid med Caritas Malawi. Hovedmålet med samarbeidet vil være å styrke lokaldemokratiet og å bedre matvaresikkerheten til befolkningen i Chitipa-distriktet i nord og Chiradzulu-distriktet i sør. Caritas vil tilby lokalbefolkningen opplæring i mer effektive jordbruks-teknikker. Det vil også opprettes møteplasser der lokalbefolkningen og lokale institusjoner kan samles for å styrke relasjoner og finne felles løsninger på sine utfordringer. For å bedre folks inntekter vil det også opprettes kreditt- og lånegrupper.

Caritas Norge

www.mf.no/katolsk
teologi@mf.no

DET TEOLOGISKE
MENIGHETSFAKULTET

KATOLSKE STUDIER 2014

For studier våren 2014 er søknadsfrist via Søknadsweb innen 15. desember. For nærmere informasjon om studier og opptak, se mf.no/katolsk.

Ta kontakt med studieveileder dersom du har spørsmål: teologi@mf.no eller tlf. 22 50 05 00.

TEOL 5465/2465 Katolsk sosiallære (10 stp)

Dette emnet gir kunnskap om Den katolske kirkes forståelse av menneskers forhold til samfunn og politikk, og om kirkenes sosialetiske oppdrag. Emnet gir faglig grunnlag for å forstå sosiallære i praksis: innsats for fred, menneskerettigheter, forrang til de fattige, miljø og klima.

Emnet er en del av *Innføringsstudier i katolsk kristendom*, som til sammen utgjør 90 stp fordelt over 6 semestre, men kan også tas separat. Det har to varianter, på henholdsvis master- og bachelornivå.

Obligatorisk del av emnet er en studieuke i Roma 6.–12. april.

Emneansvarlig: Sr. Else-Britt Nilsen OP

Nå er det jul igjen

Av Bjørn Are Davidsen

Få ting er mer illustrerende for stemninger og sympatier enn julestoffet i media. Det bør dermed gi grunn til ettertanke at det synes nærmest maktpåliggende å fortelle at julen egentlig ikke er kristen, fordi andre tradisjoner er eldre.

Selvsagt er det godt ment, og det er sikkert i god tro. Men at man vil nedtone julen som kristen høytid, betyr ikke at man bør omskrive historien. Hvis ankepunktet er at kristne tror på myter, er det en rar strategi å fremme andre myter. Vi tok opp noe av dette i fjor (St. Olav 6/2012), men siden julen er gjentagelsesens høytid, skal vi se på det igjen fra en litt annen vinkel.

Det er særlig tre myter som går igjen.

For det første at julen har en lang historie før noen kristen feiring. Som det sies på Human-Etisk Forbunds nettsider, kan vi se «tilbake på over 2500 år med ubrutt julefeiring», etter at romerne innstiftet Saturnalia i 497 f.Kr. slik at man «i en snau uke» skulle «leve i utopia». Også mye av innholdet er likt, som «tente lys, festmåltid, gaver, nøtter, dadler og fiken, pepperkakemenn og stamfaren til mandelen i grøten».

For det andre at datoen har noe å gjøre med «den senromerske Mithras-dyrkelsen og soltilbedernes Ubeseirede Sols fødselsdag». Altså er det ikke slik at man feirer jul fordi Jesus ble født, nei, «de kristne la Jesu fødsel til midtvinter, fordi det var da man feiret jul».

Og for det tredje at julen i Norge er en overtagelse av det hedenske juleblotet.

La oss se på hver av disse.

Den søte Saturnalia. Den romerske festen Saturnalia er omkranset med mystikk. Kildene er få og spredte, men viser ikke at festen handler om vintersolverv. I

stedet for å markere skiftet mellom mørke og lys, var det en jordbruksfest knyttet til årets siste såtid, til ære for Saturn. Det var derfor Varro Reatinus (116–27 f.Kr.) mente at gudenavnet kom av *satus* som betydde å så.

Saturnalia viser altså ikke «2500 år med ubrutt julefeiring», selv om datoen ble skjøvet på, etter hvert til 14. desember, så til den 17. Også innholdet og lengden endret seg, fra opprinnelig én dag, etter hvert syv, for så å variere mellom tre og fem dager, avhengig av keiservedtak. Det finnes ikke én Saturnalia-feiring, det finnes mange.

Det er heller ikke enkelt å hevde noen ubrutt «julefeiring» siden innholdet også kan knyttes til orgier, stripping og gambling, muligens også menneskeofring. I den grad dagens julefeiring, er inspirert av Saturnalia, er det greit at vi har brutt såpass med romernes feiring – med unntak av enkelte julebord.

At noe av maten er lik, har mindre å gjøre med forsøk på å etterligne Saturnalia enn med vanlig festmat i Middelhavsområdet.

Våre oppfatninger av julefeiringens røtter er påvirket av 1800-tallspredikanten Alexander Hisløps kobling av Den katolske kirke og hedenskap. Dette har imidlertid svakt grunnlag. Som David Gwynn ved Royal Holloway-universitet sier, nøler flertallet av dagens forskere «med å godta noen nær sammenheng mellom Saturnalia og fremveksten av den kristne julefeiringen».

Fødsel og feiring. Men la ikke kristne Jesu fødsel til midtvinter fordi det var da man feiret jul? Nei, som nevnt i fjor, er det vanskelig å finne både dette i kildene og at Mithras ble feiret 25. desember. Den eneste som ble feiret den dagen, var Sol Invictus, men ikke før 200-tallet.

Dermed er det interessant at vi har eldre spor etter feiring av Jesu fødsel 25. desember. Pave Telesphorus nevner det rundt år 130, Tertullian rundt år 200. Bakgrunnen var en jødisk tradisjon for at profeter ble drept på sin unnfangesdag. Siden man mente at Jesus ble korsfestet 25. mars, la man til 9 måneder for å finne fødselsdagen.

Å si at kirken stjal juledatoen fra en hedensk høytid er i beste fall en velment misforståelse.

Juleblot og jul. Er så den norske julen egentlig en fortsettelse av det førkristne juleblotet?

Vel, det avhenger av hva vi snakker om. Det stemmer at *ordet* jul ikke er kristent. Det kommer fra den gamle midtvinterfesten, som ble behørig feiret med blot (altså offer til gudene) ved første fullmåne etter første nymåne etter vintersolverv. Teller vi opp, ser vi at dette er rundt 12. januar.

Det som skjedde, var at en av våre første kristne konger, Håkon den gode, på 900-tallet flyttet julefeiringen til samme dag som Kristmessens, 25. desember. Dermed ble det i en periode både blotet og feiret Kristmesse den dagen, inntil bloting ble forbudt på 1000-tallet.

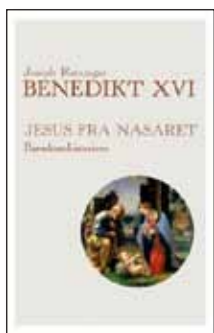
Når vi så ser på innholdet i julefesten, er den heller ikke utpreget hedensk. God mat og drikke, ved høytider i det førkristne Norge, var vanskelig å komme utenom på samme måte som man spiste og drakk godt også senere. Dette var såpass opplagt at ølbrygging var lovpålagt i middelalderen.

Kort sagt er det slik at hvis noen ærlig og oppriktig ønsker å feire noe annet enn kristen jul i Norge, bør man legge det til 12. januar for å vise hva man synes om Håkon den godes kristningsforsøk. Alternativene er Saturnalia 17. desember eller vintersolverv 21. desember.

Hvorvidt dette skal følges opp med bloting til Tor og Odin, eller til fjøsnissen, eller ivaretagelse av de andre mindre kristne deler av Saturnalia, er avhengig av smak og behag, lovverk og julebords-tilbud.

Det finnes uansett få førkristne tradisjoner for å feire jul i hele adventstiden.

Selv om det er god stemning i «same procedure as last year», bør nok flere revurdere ritualet med å slå fast at julefeiringen 25. desember er en ubrutt tradisjon fra Saturnalia eller juleblotet.

Joseph Ratzinger/Benedikt XVI

Jesus fra Nasaret – Barndomshistoriene

Avenir Forlag 2013
100 sider, 249 kr

Da pave Benedikt XVI kunngjorde sin abdikasjon mandag 11. februar, gikk det ikke lang tid før spørsmålet meldte seg om hva som ville bli stående etter ham. I stor grad syntes kommentatorene å være samstemte i at det er vanskelig å komme utenom bøkene om Jesus fra Nasaret.

Siste bind i trilogien kom på en rekke språk i desember 2012. Et bevisst valgt tidspunkt, bokens innhold og tema var jo nettopp knyttet til den kristne julefeiringen. I omfang og tema er denne boken adskillig mindre enn de to foregående bindene. Så er da undertittelen også «Barndomshistoriene.» Med andre ord er det de to kapitlene hos Lukas og Matteus boken i all hovedsak beskjeftiger seg med.

De fire kapitlene i de to evangeliene dekker rent tekstmessig noen kjerneområder i katolsk tro. Ikke minst gjelder dette Lukasevangeliet. Gjennom hele livet har pave Benedikt møtt disse tekstene i en liturgisk ramme, dag etter dag har han hørt eller lest Sakarjas lovsang, *Benedictus* (Luk 1, 68–79), Marias lovsang, *Magnificat* (Luk 1,47–55), og Simeons lovsang, *Nunc dimittis* (Luk 2,29–32) innenfor tidebønnenes ramme. Så sier da også Benedikt at «å tro betyr å bøye seg for

dette store (dvs. Jesu ord) og langsomt vokse inn i det».

Kunnskap og ydmykhet. Joseph Ratzingers teksttolkning og utleggelse er forankret i Kirkens tro og tradisjon. Kunnskap og ydmykhet hører sammen. Han skriver: «Jesu ord er stadig større enn vår forstand. Stadig overstiger de vår innsikt. Fristelsen til å forminske dem, presse dem inn i vår egen målestokk, er forståelig. Til en riktig tolkning hører nettopp ydmykhet til å la denne storheten bli stående, selv om den ofte overstiger våre krefter, ydmykheten til ikke å redusere Jesu ord gjennom å spørre hva vi kan 'forvente' av ham».

Ønsket Benedikt hadde om å fullføre et helhetlig verk om Jesus fra Nasaret, ytret han alt da første bind utkom. Vel seks år tok det ham å fullføre sitt jesusprosjekt. For Ratzinger selv var det ikke opplagt at det skulle la seg gjøre. På mange måter har han nok kjent på at både hans høye alder og embetet han bekleddet kunne komme til å sette en stopper for ønsket om å skrive et fullendt verk om Jesus fra Nasaret.

Om ordvalget er tilsiktet, vet jeg ikke, men det bringer meg til Fødselskirken i Nasaret.

Kristosentrisk. Mens Johannes Paul II på mange måter fremhevet menneskets verdighet og satte aksenten ved den jødisk-kristne tradisjons menneskesyn, har Benedikt gjennom de tre bindene om Jesus fra Nasaret gitt sitt pontifikat et enda tydeligere kristologisk sentrum. Slik sett markerer han med trilogien «Jesus fra Nasaret» en tyngdepunktfor skyvning fra antropologi til kristologi.

Sjangermessig er det vanskelig å klassifisere jesusbøkene til Benedikt. Historisk-kritisk tekstutleggelse, meditative betraktninger og drøftinger av teologiske problemstillinger går over i hver andre. Men det er nettopp denne grenseoverskridende arbeidsmåten som gjør verket om Jesus fra Nasaret tidløst.

Det boken gjør, er å gi et skriftbasert forsvar for sentrale elementer i katolsk inkarnasjonsteologi og mariologi. Be-

nedikt får til fulle illustrert at mariologi og kristologi utgjør en organisk helhet. Noen vil nok innvende at nettopp embetet Ratzinger innehadde, begrenser ham som tekstutlegger og fortolker. Slik vil noen kritiske røster se det selv når forfatteren insisterer på at han skriver som privatperson og fagmann, og ikke som innehaver av Kirkens læreembete.

Eksegese og forkynnelse. Men med sitt utgangspunkt illustrerer Benedikt at det ikke behøver å være noen motsetning mellom eksegeten og forkynneren. I forkant av hver julefeiring melder spørsmålet seg for mange prester om hvor mye av julens tekster som kan forankres i historiske hendelser. Ratzinger nærmer seg spørsmålene med ydmykhet og tilbakeholdenhet i den forstand at han lar tekstene stå der som vitnesbyrd om det historiske «at» Gud er blitt menneske – *homo factus est*.

All oversettelse fra originalspråk handler om å ikle et budskap et nytt språk, å oversette er å være fødsels-hjelper. Jesusbøkene til Joseph Rat-

zinger er iført sin norske språkdrakt av sr Anne Bente Hadland OP mens St Olavs redaktør Heidi H. Øyma har vært teologisk konsulent. De har gitt verket et godt og helhetlig språklig preg. All honnør til dem for trofast arbeid.

I forordet beskriver Benedikt sin tredje bok som en prolog eller inngangsportal til de to andre bøkene om Jesus fra Nasaret. Om ordvalget er tilsiktet, vet jeg ikke, men det bringer meg til Fødselskirken i Nasaret. Inngangen eller portalen til kirken er så liten at den som vil inn, må bøye seg. Men den som har bøyd seg, vil få sin belønning gjennom opplevelsen av å befinne seg i rom hvor både mysteriet og mennesket kan strekke seg ut i all sin skjønnhet under kirkens store hvelv.

Morten Erik Stensberg

Lars Roar Langslet

Tanker om tro

St. Olav Forlag 2013

115 sider, 198 kr

En bok til å bli klok av.

En bok til ettertanke.

En bok som utgangspunkt for egen refleksjon.

I *Tanker om tro* deler den tidligere kulturminister Lars Roar Langslet med oss sine tanker om de helt sentrale spørsmålene knyttet til kristen tro og kristent liv: Finnes det en allmektige, altskapende Gud? Jesus Kristus som Gud og menneske – hvem var han, han som er grunnlaget for vår tro? Hva med de onde krefter som er så rådende i verden? Hva eller hvem er Kirken? Finnes det et liv etter døden? Han skriver om uvissheten, om bevis, om Jomfru Maria og hennes plass i det samlede trosbildet, og om de salige som har gått foran inn til Guds rike.

Langslet begynner med et besøk ved apostelen Peters grav, der de hvite benrestene er synlige for dagens turister i en liten nisje bak en glassrute. Arkeologiske utgravninger og vitenskapelige undersøkelser har slått fast at det er hevet over all rimelig tvil at det er Peters levninger. Apostelen som av Mesteren selv ble utpekt til å være Kirkens grunnvoll. Han som var den første til å gå inn i Herrens tomme grav. Peter fortalte det til sine nærmeste. De fortalte det videre. Slik har beretningen om den oppstandne Kristus blitt gjenfortalt fra generasjon til generasjon opp gjennom historien – fra den ene troende til den andre.

For tro er tillit til den som forteller.

Synlige og håndfaste bevis på troens innhold er det ikke mange av. Men kanskje er det beste det som Langslet selv innleder sin bok med: det store mirakel at Kirken fortsatt eksisterer. Tross forfall og maktmisbruk, indre strid, forfølgelser og fornedrelse finnes den etter to tusen år. Alle andre menneskeskapte institusjoner faller sammen. Det samme gjør stater og imperier. Så er det at den troende kan si: Guds finger peker på Kirken og lar den bestå.

Langslet er idéhistoriker. Derfor er henvisningene mange til tidligere tenkere som har gitt seg i kast med de samme spørsmålene vi grubler over i dag. Sammen med forfatterens egne tanker er det et godt utgangspunkt for selv å komme videre.

Alf Modvar

Jan Olav Henriksen og Kathrin Pabst

Uventet og ubedt: Paranormale erfaringer i møte med tradisjonell tro

Universitetsforlaget 2013

208 sider, 319 kr

Universitetsforlaget ruver i norsk bokheim i den kategorien det selv nøkternt kaller «Religion, livssyn, teologi og etikk». Blant årets mange utgivelser her er *Uventet og ubedt*, som spenner fra mer *Se og Hør*-aktige fenomener til teologi og etikk. Den balanserer likevel trygt på et vitenskapelig fundert grunnlag og er spesielt interessevekkende fordi den gjennom informantintervjuer

belyser dagens religiøse virkelighet i Norge.

I tittelen ligger der en indikasjon på at slike paranormale opplevelser kan være oppskakende, rystende og utfordrende. Men for noen også frigjørende!

Jan Olav Henriksen er professor i systematisk teologi (religionsfilosofi) ved Det teologiske enighetsakademi, og Kathrin Pabst er etnolog og konservator ved NMF Agder-museet i Kristiansand.

Boken inneholder 17 intervjuer, av informantene oppgir to å være katolikker mens de øvrige sogner til det folkekirkelige miljø. Synsvinkelen er altså overveiende protestantisk. Det er greit nok, men det som i denne sammenheng kan virke kuriøst, vil ikke nødvendigvis alltid være det i katolsk.

«Siden religionsfilosofi handler om å forstå og redegjøre for hva religion er ut fra en mer allmenn filosofisk synsvinkel, blir det ... problematisk å underkjenne erfaringens plass når det gjelder å forstå religiøs tro og praksis», står det bokens første kapittel som redegjør for forfatterens bakgrunn, mål og hensikt.

«Paranormale erfaringer» grenser også inn mot det som kalles New Age og florerer på alternativmesser. Derfor er det interessant når Henriksen og Pabst i sine avsluttende refleksjoner sier «De erfaringene våre kristne informanter kan fortelle om, er ... også vanskelige å tolke som et uttrykk for at det alternativreligiøse har fått større innflytelse på kristendommen i Norge».

Interessant er også forfatterens påpekning av hva de kaller «repressiv ortodoksi», som er en slags selvsensur fra informantens side i forhold til tradisjonelle kristne miljøer og helsefaglige autoriteter av redsel for å bli regnet som forrøkte.

Henriksen og Pabst skriver godt, klart og enkelt og har noter, litteraturliste og stikkordregister av adekvat omfang. Og de gjør det mulig i hvert fall for denne leser å trekke sin egen slutning om at troen i norsk kristenhet stadig er levende.

Steinar Wiik

Jeg måtte bare fortsette

Av Andreas Dingstad

Kongolesiske søster Angélique Namaika (46) har viet sitt liv til å hjelpe ofrene for Herrens motstandshær (LRA), en ugandisk opprørsgruppe som i 2005 flyttet over grensen til Den demokratiske republikken Kongo. Brutaliteten er enorm og ofrenes traumer store.

Nå har FN's høykommissær for flyktninger tildelt henne den prestisjetunge Nansenprisen 2013 for arbeidet i det nordøstlige Kongo blant de mest sårbare: unge kvinner og foreldreløse barn drevet på flukt og mishandlet av LRA.

30. september ble hun hyllet av en rekke artister og internasjonale organisasjoner i Genève da hun offisielt mottok prisen. I oktober var hun i Norge for møter med Utenriksdepartementet, Flyktningehjelpen og det kongolesiske miljøet. Det er fredag ettermiddag når jeg møter en sliten, men glad prisvinner i Flyktningehjelpens lokaler i Oslo sentrum – godt pakket inn i en norsk lusekofte.

Tiden er knapp, vi går rett på sak.

Angélique: I 1993 trådte du inn i Augustinersøstrene av Dungu og Doruma. I 2000 avga du dine evige løfter. Hva er ordenens apostolat?

– Kongregasjonens kall er å hjelpe de syke og å fremme kvinners rettigheter. Vår spiritualitet er basert på hjertets enhet, hjertets enhet i Herren.

Du har viet ditt liv til å hjelpe hundrevis av internt fordrevne, misbrukte og traumatiserte kvinner gjennom «Senter for reintegrering og utvikling». Kan du fortelle oss om kvinnenes skjebner og utfordringene de møter i kampen for et normalt liv?

– Kvinnene jeg jobber med, er utsatt for fryktelige overgrep. Barn, unge jenter, bortførte mellom 11 og 14 år gamle. Noen dukket opp igjen fra villmarken etter fem år, mange med barn. Etter bortføringen ble de umiddelbart gitt bort til opprørerne som deres koner, og utsatt for seksuelle overgrep fra dag én. Beviset for dette er det faktum at de kommer tilbake med egne barn, men også smittet av seksuelt overførbare sykdommer.

– Noen av kvinnene kommer tilbake med leppene kuttet av. Andre har vært vitne til at LRA drepte deres ektemenn, og de ble derfor eneforsørgere med mange barn.

– Vi hjelper også kvinner hvis barn er kidnappet. En av disse opplevde at tre av hennes barn ble bortført: En ble drept ute i villmarken, den andre kom hjem med kjønnssykdommer, den tredje returnerte med begge hendene kuttet av.

– Den siste kategorien er de foreldreløse. LRA er ikke interessert i å beholde barna. Etter å ha drept moren, for eksempel fordi hun ikke var sterk nok til å fungere som bærer, forlater de bare barna. Noen forbigående forbarmer seg over dem og tar dem med til leirer for internt fordrevne. Men der har de ikke alltid ressurser til å mate dem og gi dem melk, så de overføres til meg. Dette er både gutter og jenter.

Vinneren av årets Nansen-pris med St. Olavs utsendte.

– Noen av barna har også vært tvunget til å drepe andre barn, for eksempel hvis noen ble tatt i rømningsforsøk, for å inngi frykt og vise hva som skjer dersom du forsøker å rømme.

– Dette er de menneskene vi forsøker å hjelpe.

Du har tidligere sagt at noen av kvinnene også blir frosset ut av sine egne familier og lokalsamfunn etter det de har opplevd?

– Ja, dette skjer, men er heldigvis ikke så vanlig. Da regjeringsstyrker startet en offensiv mot LRA, forberedte vi befolkningen på at barn kunne returnere fra villmarken, men at disse barna var uskyldige og ble tvunget inn i LRA. Lokalbefolkningen var redde, de hørte historier om at barna fikk injeksjoner som forvandlet dem til onde mennes-

ker. Vi iverksatte derfor flere opplysningskampanjer som fortalte dem at dette var bortførte uskyldige barn. Vi oppfordret også lokalbefolkningen til å bli vertsfamilier mens vi lette etter barnas ekte familier.

– Jeg kjenner en jente som ble bortført som 13-åring. Da hun returnerte, ble hun avvist av moren, som hevdet at datteren ble kidnappet fordi hun var ulydig hjemme. Jenta ble deretter kastet ut hjemmefra. Hun var en tidligere bekjent som jeg hadde lært å bake og sy. Hun kom til meg og klaget sin nød og ba meg ta hånd om barnet sitt som et minne om henne – selv brydde hun seg ikke lenger om å leve eller dø. Jeg ba henne imidlertid om å bli værende

Denne ondskaper kommer fra mennesket, ikke fra Gud. Gud er alltid til stede, tålmodig – ventende på at mennesket kommer til ham for tilgivelse.

hos barnet og meg mens jeg forhandlet med moren. Etter en måned tok moren imot henne igjen, og i dag lever de under samme tak og har det bra.

Hva slags type hjelp får de på senteret, og hvilke ressurser har du til rådighet?

– Først og fremst: Det grunnleggende formål er å lære dem noe. Holder de seg aktive, tenker de mindre på grusomhetene. Det var vondt å se at de daglig måtte gå fra dør til dør og lete etter arbeid for å kunne brødfø sine familier.

– Vi lærer dem å sy, bake, lage mat og drive jordbruk. De får også lese- og skriveundervisning. Dette er svært viktig, for de må lære seg å snakke offentlig og ikke være redde for å si sin mening når noe diskuteres i lokalsamfunnet. De må bli en integrert del av samfunnet.

– Vi fokuserer mye på baking, produksjon av bakervarer som selges. Dette er en god og rask måte å tjene penger på. Inntektene går til å arrangere ulike aktiviteter. Andre inntektsbringende kilder er syng og landbruk.

Har du møtt motstand fra enkeltpersoner eller samfunnet som helhet?

– Jeg har støtt på hindringer, men husk at jeg hadde en visjon: Jeg visste hva jeg ville utrette og måtte bare fortsette. Et eksempel: Jeg ville kjøpe en eiendom for å kunne bygge et hus. To ganger måtte jeg rett og slett gi opp og forlate stedet, nå er det tredje gang jeg har bygget et hus for aktivitetene våre.

– Noen ganger ble jeg også kritisert av folk som prøvde å motarbeide meg, særlig med tanke på de foreldreløse: «Hvorfor alt dette bryet med dem? Det gir jo ikke inntekter. De spiser jo bare og bidrar ikke med noe. Finn heller noe annet å gjøre.» Noen trodde også at jeg fikk mye penger siden jeg iblant reiste utenlands for å informere om arbeidet. Dette var rett og slett ikke

sant: Det er først nå, med Nansenprisen, at jeg har fått økonomisk støtte fra utlandet.

I møte med all denne ondskaper og grusomheten: Er det vanskelig å beholde troen på en nådefull og kjærlig Gud?

– Denne ondskaper kommer fra mennesket, ikke fra Gud. Gud er alltid til stede, tålmodig – ventende på at mennesket kommer til ham for tilgivelse.

– Konflikten startet for lenge siden, allerede i 1986. Husk at de fleste av LRAs soldater en gang var barn som ble kidnappet og indoktrinert. De er uskyldige. Jeg ber for dem at Gud må gi dem nåde til omvendelse. LRA har ikke lenger noen mål, de bare kidnapper barn, de ønsker ikke engang å overta makten. Det er planløst. Jeg ber om at de kan vende hjem til sine familier, som trenger dem.

De siste ukene må ha vært som et stort eventyr. Nylig fikk du også møte pave Frans i Vatikanet.

– Jeg sa til paven at jeg kommer fra Kongo og bærer med meg i hjertet alle barna og kvinnene som er ofre for LRA, og jeg ba ham velsigne dem. Jeg ba ham også om å velsigne meg, slik at

jeg kan holde motet oppe og fortsette kampen. Han fortalte at han kjenner til arbeidet mitt, ga velsignelsen og ba meg fortsette å hjelpe flyktninger!

Hvordan kan kirkesamfunn og organisasjoner i Europa støtte prosjektet?

– Det vi konkret trenger, er et sted å holde lese- og skrivekursene. Vanligvis foregår dette utendørs, uten tavler og andre grunnleggende hjelpemidler. Å kunne betale de frivillige som driver undervisningen, ville også vært flott.

– For øyeblikket finnes det ikke noen strukturell løsning for de foreldreløse. De bor i mitt eget lille hus med to rom. Jeg skulle gjerne sett at de fikk sitt eget sted, et senter hvor de kan bo. De trenger også medisiner, en del har mangelsykdommer grunnet underernæring i tidlig barndom. De foreldreløse er de mest sårbare av alle.

Hvordan ser fremtiden ut for deg og ditt prosjekt?

– Vi vet aldri hva fremtiden bringer. Jeg kan bare fortelle om mine drømmer. Behovet er stort, og takket være Nansenprisen kan vi nå hjelpe enda flere kvinner og innlemme dem i vårt fellesskap.

– Jeg ønsker også å takke Den katolske kirken her i Norge for støtten. Å spre informasjon i media er et viktig bidrag overfor disse sårbare kvinnene, avslutter sr. Angélique Namaika, som nå returnerer til hjemlandet – fast bestemt på å fortsette kampen for krigens ofre.

Vern om livet fra befruktning til en naturlig død

Bli medlem i **Menneskeverd**

www.menneskeverd.no

www.stolavforlag.no
siden 1889
... bøker som former deg

Adventsaksjonen 2013:
«Gi oss i dag vårt daglige brød»

Fattigdomsbekjempelse og alles rett til mat i DR Kongo

Av Kristian Jahren Øvretveit, Caritas Norge

Foto: Kai Palmér/CAH

Hvert år arrangerer Norges Unge Katolikker Adventsaksjonen, der inntektene går til et prosjekt i regi av Caritas Norge. Årets adventsaksjon går til inntekt for Caritas' arbeid med fattigdomsbekjempelse og alles rett til mat i Den demokratiske republikken Kongo.

I sitt budskap til årets fredsdag, 1. januar, pekte pave Benedikt XVI på hvor viktig arbeidet for å bekjempe fattigdom er, blant annet for å skape fred. Han tok utgangspunkt i et sitat fra sin forgjenger, pave Johannes Paul II: «Vår verden viser oss enda en alvorlig trussel mot fred: mange enkeltmennesker, men også hele befolkningsgrupper, lever i dag i ekstrem fattigdom. Gapet mellom fattige og rike er blitt større, også i de utviklede landene. Dette er et problem som menneskehetens samvittighet ikke kan overse. Svært mange mennesker har levekår som er en fornærmelse mot deres verdighet som mennesker, og som dermed også er en trussel mot en ekte og harmonisk framgang for verdenssamfunnet.»

Kort om DR Kongo

Den Demokratiske Republik Kongo (DR Kongo) befinner seg i Sentral-Afrika og er det nest største landet på

kontinentet med et areal på 2,35 mill. km². Med en befolkning på omkring 70 millioner mennesker er landet på fjerdeplass på lista over Afrikas mest befolkede land.

DR Kongo har siden uavhengigheten fra Belgia vært preget av stadige kriger og konflikter. Noen år etter selvstendigheten i 1960 grep generalen Joseph Mobuto makten, tok navnet Mobuto Sese Seko og omdøpte landet til Zaïre. Han etablerte et undertrykkende diktatur og styrte landet til 1997, da han ble avsatt i et kupp. Dette førte til borgerkrig i DR Kongo, med over 3,5 millioner drepte mellom 1998 og 2003. Siden 2003 har kamper mellom hæren og ulike væpnede grupper sendt millioner på

nødvendige husholdningsartikler. I det østlige DR Kongo er det derfor stor matmangel blant dem som har reist hjem. I følge World Hunger Index har 70 % av befolkningen i DR Kongo ikke tilstrekkelig tilgang til mat. Dette innebærer at nesten 48 millioner kongolesere lider av kronisk sult.

Caritas i DR Kongo

Kongo er landet i Afrika med flest katolikker. 40 % av befolkningen er katolikker, og religion spiller en stor rolle i

Caritas Kongo har til sammen 1.229 underkomiteer på lokalt nivå, som når ut til over 10.000 lokalsamfunn.

flukt. Resultatet er en av verdens verste humanitære kriser. De siste årene har situasjonen stabilisert seg noe, og dette har bidratt til en gradvis retur av noen av de fordrevne familiene. Mange av de som har vært på flukt, ble tvunget til å forlate sin jord og har i dag ikke tilgang på frø eller redskap for å kunne begynne å dyrke igjen. Mange hjemvendte mangler også matlagingsutstyr og andre

folks liv. Den katolske kirken er derfor en av landets viktigste institusjoner med et stort nettverk. Caritas Kongo (Caritas-Développement Congo) består av 47 Caritas-organisasjoner på regionsnivå som er organisert etter bispedømmer. Disse regionale organisasjonene har til sammen 1.229 underkomiteer på lokalt nivå, som når ut til over 10.000 lokalsamfunn.

Adventsaksjonsprosjektet

Adventsaksjonen vil støtte et femårig landprogram som er utarbeidet i samarbeid med lokalbefolkningen og Caritas Kongo. Gjennom programmet ønsker vi å bedre matsikkerheten i en rekke lokalsamfunn på den kongolesiske landsbygda. Dette innebærer å øke antallet måltider per dag samt redusere underernæring, særlig blant barn og gravide. Dette oppnås blant annet gjennom organisering av bøndene i kooperativer, opplæring i bruk av effektive og bærekraftige jordbruksteknikker, samt utdeling av jordbruksmateriell og husdyr. I tillegg vil det arbeides for bedre lagring av jordbruksprodukter, økning av inntekt og opplæring i entreprenørskap knyttet til jordbruket, blant annet gjennom mikrokredittordninger. Samtidig vil det også fokuseres på miljøet i alle deler av prosjektet, blant annet gjennom skogplanting og fokus på at nye jordbruksteknikker ikke bare skal være effektive, men også bærekraftige og miljøvennlige.

Programmet har også som mål å styrke kvinners rettigheter, styrke folks kunnskaper om demokrati, og menneskerettigheter, samt redusere vold. For å oppnå dette vil blant annet kvinner inkluderes som ledere i bondekooperativene, og det vil gis lese- og skrivekurs til kvinner som i dag i stor grad er analfabeter. Det vil også tilbys kurs om rettsvesen og kvinners rettigheter, samt opprettes lokale råd for fredelig håndtering av konflikter.

Noen historier fra prosjektet

Landprogrammet i DR Kongo startet opp i år etter at vi i 2012 gjennomførte et prøveprosjekt i to av områdene der vi også jobber i dag. Under er et par korte

historier fra noen av dem som deltok i dette prøveprosjektet.

Sikola Adele er en 39 år gammel kvinne som er mor til 8 barn. Hun bor i landsbyen Lubao-gare, 260 km fra byen Kindu, som ligger i det østlige Kongo i provinsen Maniema. Landbruk er hennes hovedinntektskilde og er også i hovedsak det som gir henne tilgang til mat.

– Gjennom prosjektet har jeg fått økt kunnskap om jordbruk, blant annet opplæring i jordbruksteknikker, jeg har også deltatt på lese- og skrivekurs og kurs om likestilling mellom kvinner og menn, sier Sikola. Hun er svært takknemlig for at hun fikk mulighet til å delta i prosjektet.

Joseph Masudi bor i landsbyen Lubao. Han er 57 år, gift og far til 13 barn.

– Informasjonen om jordbruk og opplæringen som har blitt gitt, har gjort at jordbruksproduksjonen har økt, forteller han. På 2,5 dekar med jord har han produsert 8 sekker med peanøtter/jordnøtter – hver på 300 kg. Før han ble med i prosjektet, produserte han bare 2 sekker på 200 kg på samme areal.

– Inntektene etter salget har jeg brukt til å sende barna på skolen, til å betale for helsetjenester for familiemedlemmer og for nødvendige husholdingsartikler, forteller Joseph.

St. Olav bokhandel

Velkommen til
julehandel i
St Olav bokhandel!

Vi kan gi deg mange gode julegaveideer:

Bøker, lys, ikoner, julepynt

Åpningstider fra 26. nov:

Tirs–fre 10.00–18.00
Lør 11.00–15.00
Søn 12.00–15.00

NB! Mandager stengt foruten mandag 23. desember 10.00–18.00

Julaften 10.00–13.00
Fre 27. des. 11.00–16.00
Lør 28. des. 11.00–14.00
Uke 1: Stengt grunnet vareopptelling

Besøk vår nye nettbutikk!
www.stolavbok.no

Støtt årets adventsaksjon

Ditt bidrag kan hjelpe mange i DR Kongo til et bedre liv! Støtt årets adventsaksjon ved å gi et bidrag til en av NUKs innsamlinger i adventstiden eller gi et bidrag direkte til kontonummer 8200.01.93433. Du kan også gi et bidrag online og lese mer om adventsaksjonen på www.caritas.no eller på www.adventsaksjonen.no.

Læreverk i kristendom for de katolske skolene

20. september ble første del av et nytt læreverk i kristendom for de katolske skolene lansert på St. Sunniva skole i Oslo. Selv om kristendom alltid har stått på læreplanen i de katolske skolene, har det vært et fag uten egne lærebøker.

Flinke og kreative lærere har til nå benyttet seg av ressursbanker i kristendom, bygget opp ved skolene gjennom en årrekke. I tillegg har skolene brukt ulike læreverk fra den offentlige skolen.

Tydlig behov

Men lærere og skoleledelse har lenge sett behovet for eget læreverk i kristendom. Derfor ga biskop Bernt Eidsvig i 2011 Det kateketiske senter i oppgave å iverksette et prosjekt med det mål å utgi et læreverk i kristendom. Skoleråden i bispedømmet, rektorene og kristendoms lærere ved skolene sluttet opp om prosjektet, og sammen studerte de katolske læreverk fra ulike land for å finne et som kunne oversettes og tilpasses norske forhold.

Til sist falt gruppen ned på et læreverk i kristendom som benyttes ved mange av de katolske skolene i England og Wales, *The Way, the Truth and the Life-series*. Forlaget som utgir dette læreverket, er en sammenslutning av religionslærere fra de katolske skolene i England og Wales som har som formål å støtte religionsundervisningen i skolen. Utgiverens nærhet til skolehverdagen har sannsynligvis medvirket til at også våre egne lærere finner verket svært brukervennlig. Hovedforfatteren av læreverket, sr. Marcellina Cooney CP, er en passionistsøster med mange års erfaring fra undervisning i og ledelse av katolske skoler.

Lansering og seminar

Etter et omfattende og tidvis krevende oversettelses- og layoutarbeide kunne de første delene av den norske utgaven av læreverket (*Veien, sannheten og livet*) lanseres, materialet for småtrinnet, fra 1. til 3. klasse.

og erfaringsmessig art, slik at undervisningen kan nå frem til et størst mulig mangfold av elever med ulike ferdigheter. Hun fremhevet også viktigheten av at elevene, også i kristendomsfaget, skulle kunne vurderes etter tydelige læringsmål.

Utgiverens nærhet til skolehverdagen har sannsynligvis medvirket til at også våre egne lærere finner verket svært brukervennlig.

Skoleråden, rektorene og kristendoms lærere fra småskoletrinnet var invitert til lanseringen, som fant sted i aulaen på St. Sunniva skole. Spesielt invitert fra England var også sr. Marcellina Cooney. Etter presentasjonen av de norske bøkene ledet hun et seminar om de pedagogiske og teologiske linjene som er fulgt i læreverket. I sin presentasjon fremhevet hun særlig hvordan læreverket legger opp til å anvende ulike innfallsvinkler til stoffet i undervisningen, både av teoretisk, praktisk

De tilstedeværende uttrykte i etterkant at seminaret hadde vært svært inspirerende og nyttig for deres undervisning, og at de så frem til å ta i bruk bøkene.

Lære om og av troen

Læreverket hviler på to fundamentale mål for kristendomsundervisningen: at elevene skal lære om den katolske tro og av den katolske tro. Kort formulert betyr det at elevene skal kjenne troens innhold og kunne anvende den på og

i sine egne liv. Hvert årstrinn består av to bøker, en elevbok og en lærerens bok. Bruk av kunstnere og profesjonelle fotobyråer får bøkene til å fremstå som innbydende for dem som skal bruke dem, helt på nivå med lærebøker i andre skolefag. Det var også noe av intensjonen, at kristendomsfaget ikke skal stå tilbake for andre fag i de katolske skolene, hverken i kvalitet eller utstyrmessig.

I de neste par årene er målet å fullføre hele læreverket. Da vil vi for første gang ha et fullstendig læreverk i katolsk kristendom i Norge.

Torvild Oftestad
Prosjektansvarlig

Sr. Marcellina i aksjon

Skoleråd Gjermund Høgh innleder

In Memoriam

Foto: St. Elisabethsøstrene

Sr. M. Pia
(Maria Franziska) Sochacka

Født: 23. februar 1919 Małki/
Polen
Død: 7. september 2013 i
Tromsø
Begravet: 12. september 2013 på
Tromsø katolske kirke-
gård

Maria Franziska Sochacka trådte inn i St. Elisabethsøstrenes kongregasjon den 26. august 1935 i Oslo. Hun ble ikledd den 23. juni 1936 i Oslo og fikk klosternavnet søster Maria Pia. I Oslo avla hun også første løfter den 17. juli 1937. Hennes evige løfte-

avleggelse fant sted i Oslo den 27. juli 1943.

I sitt lange klosterliv har søster M. Pia vært i flere filialer. Fra 1935 til 1939 var hun i Oslo, hvor hun gjorde en stor innsats på avdelingen i vårt pleiehjem i gamlebyen ved Urtegaten. Fra 1939 til 1947 var hun i Trondheim som sykepleier, fra 1947 til 1961 i Tønsberg på operasjonsstuen og som røntgensøster og fra 1961 til sin død i Tromsø. På hospitalet hadde hun ansvaret som narkosesøster og var også på laboratoriet. I Tromsø lærte hun å kjøre bil med tilhørende sjåførtjeneste. Søster M. Pia var i mange år sakristan både i Vår Frue Kirke og i kapellet på St. Elisabethhjemmet.

Søster M. Pia var utdannet sykepleier. Dette var ikke bare et yrke for henne, men en tjeneste som hun elsket. Hun var en svært dyktig sykepleier og veldig klok og fornuftig i det hun gjorde. Hun leste mye og utvidet sin medisinske kunnskap. Søster M. Pia var hengiven for det hun hadde ansvaret for og utførte samvittighetsfullt sine oppgaver. Hun var from og visste hva

hun stod for. Søster M. Pia var veldig glad i blomster, som hun stelte med både i kirken og på huset. Så lenge hun maktet, sørget hun for at fellesterrassen på St. Elisabethhjemmet var et blomsterhav. Hun var også flink med håndarbeid og sydde liturgiske klær. Søster M. Pia ble også betrodd en oppgave fra Gud – en lidelsesgave. I sitt lange liv hadde hun mange alvorlige sykdommer og flere operasjoner, men klaget aldri. De siste seks år var hun sengeliggende og det siste halvannet år fullstendig pleiepasient. En uke før hun døde ble hun innlagt på sykehuset med diagnosen nyreinfeksjon. På sykehuset mottok hun sykesalvingens sakrament. Siden tilstanden hennes var veldig alvorlig, ønsket vi å ta henne hjem for å være med henne og be med henne i hennes siste dager.

Søster M. Pia sovnet stille inn med lyset i hånden om natten den 7. september.

Vi lyser fred over vår kjære avdøde søster M. Pias minne.

St. Elisabethsøstrene i Norge

Søstrene og sykehusene

Jeg vet jeg er litt sent ute med å reagere på den interessante artikkelen av Bernt Eidsvig om søstrene og sykehusene i Norge (St. Olav nr. 1 2013). Men jeg vill gjerne at understående tekst skal bli lagt til artikkelen da den slik den står nå, ikke forteller noe om det store bidraget fra nederlandske søstre til utviklingen av mange norske sykehus. Siden de fleste søstrene ikke lever mer, føler jeg meg forpliktet til å reagere på deres vegne.

Etter at den nederlandske presten Jan Olav Smit ble biskop i Oslo i 1922, gjorde han mye propaganda for sin «misjon» i Nederland. Resultatet var at mange nederlandske søstre forlot hjemlandet for å arbeide i lutherske Norge (totalt 253). På grunn av den nederlandske tilstrømningen på 1920 og -30-tallet økte den norske kongregasjonen Sankt Franciskus Xaverius-søstrene veldig raskt. Mer enn halvparten av de 139 Franciskus-søstre i 1940 var nederlandske. Disse kvinnene gikk ikke inn i kongregasjonen på grunn av et nederlandske «kvinnEOverskudd», men fordi de følte de var nødvendige i Norge.

Artikkelen sier heller ikke noe om den store innsatsen fra Karl Borromeus-søstrene, som sendte mer enn 70 søstre til Hamar, Molde, Ålesund og Kristiansund, og som med egne midler bygget for sin tid moderne helseinstitusjoner, som for eks. Sankt Torfinns øyeklinikk i Hamar.

I fjor kom jeg i kontakt med en kvinne som fortalte at hennes svigermor på dødsleiet «tilsto» at hun en gang hadde vært en Sankt Franciskus Xaverius-søster. Hun jobbet nesten ti år i Bergen i Parkveien, men etter at hun hadde forlatt kongregasjonen på begynnelsen av 1930-tallet, hadde hun aldri våget å dele denne delen av livet sitt med sine barn. Hun valgte å skjule det fordi hun var plaget av tanken på at hun hadde brutt sine løfter og sitt løfte om å arbeide for nordmennene.

Men i historien om den katolske kirken i Norge bør denne delen ikke skjules.

Vefje Poels

Forfatter av «Een Roomse droom? Nederlandse katholieken en de Noorse missie 1920–1975» (*En romersk drøm? Nederlandske katolikker og den norske misjon 1920–1970*), *Nijmegen 2005*

Maria

Jeg leste med interesse professor Hans Fredrik Dahls artikkel «Marias gjenkomst» (St. Olav nr. 4). Men under overskriften «Helbredelser i 2013» savnet jeg «Medugorje-fenomenet», hvor det nå i mange år – og fremdeles – rapporteres om helbredelser og kall til preste- og ordensliv. Over 30 millioner mennesker skal ha besøkt stedet siden Jomfru Maria skal ha åpenbart søg i 1981. Lourdes og Fatima er viktige hellige plasser, men Medugorje må også nevnes i forbindelse med «Marias gjenkomst». Også fordi Medugorje er i vår egen tid – i 2013.

Det er gledelig med mariastatuer hvor en minst venter det, bøker om Maria og teologiske avhandlinger – men hva med å rette søkelyset på Marias verk i dag, hennes stadige oppfordring til bønn og omvendelse? Riktignok er ikke Medugorje anerkjent av Kirken – ennå – men det skulle vel ikke hindre oss til å lytte til hennes rop, som har lydt gjennom Kirkens historie i mange år nå. Ingen er forpliktet til å tro på private åpenbaringer – men har vi råd til å la være?

Sverre Dehli, Moss

Helgendagene som blir borte

Det er mange positive sider ved vår tids messefeiring, men en uheldig side ved at søndagen understrekes som feiring av Kristi død og oppstandelse, er at helgendager som faller på en søndag, forsvinner. Denne høsten har det vært ekstra tydelig. I september falt Jomfru Marias fødselsdag, minnedagen for hennes smerter og festen for de hellige erkeengler på søndager.

Alle disse måtte vike for alminnelige søndager. I fjor ble Herrens bebudelse og olsok borte, fordi de falt på søndager. Når dette skrives, står vi foran allehelgensdag, som skal feires på

fredagen (men hvis 2. november faller på en søndag, holder man messen for alle sjelers dag, ifølge messeboken).

De fleste katolikker går bare på messe på søndager og mister dermed følelsen av at vi er en stor familie, med Maria som Kirkens mor og vår mor, og helgenene som våre søsken og forbedere. Kirkens liturgiske liv blir protestantisert til en villedende form for kristosentrisme, for Maria og helgenene viser oss jo også Kristi ansikt, men på en annen måte. Lutheranerne markerer paradoksalt nok både Maria budskapsdag og allehelgensdag på søndager, mens vi har alminnelige søndager. Blir vi fattigere enn vi trenger å være?

Marianne Aga, Drammen

Fra biskop Berislav Grgic' kalender* 8

1/12	Messe i Vår Frue kirke
13/12	Finansrådet
14/12	Høytidelige løfter i Karmel
17/12	Konsultorkollegiet
24/12	Messe i Vår Frue kirke
25/12	Messe i Vår Frue kirke
26/12	Messe i Karmel
25–26/1	Visitat, St. Mikael, Hammerfest
1–2/2	Visitat, St. Lorenzo Ruiz, Bjørnevatn
8–9/2	Visitat, Vår Frue, Tromsø

*Å jour per 30/10

Fra biskop Bernt Eidsvigs kalender* 8

26/11	Pastoralrådets arbeidsutvalg. Religions- og livssynslederforum
27/11	Presteråd. Messe og foredrag i St. Hallvard
30/11	Katolsk Akademi
3/12	Katolsk-luthersk samtalegruppe
4–7/1	London (Tribunalet)
8/12	Bergen
10/12	Fredsprisutdelingen
11/12	Foredrag i St. Dominikus
15/12	Høymesse i St. Johannes apostel og evangelist menighet
16/12	Finansutvalget
19/12	Vesper i St. Eystein presteseminar
24/12	Midnattsmesse
25/12	Fromesse.
2/1	kallmesse i St. Olav domkirke, Oslo.
3/3	aftenmesse og julebord med staben
14/1	Pastoralrådets arbeidsutvalg.
19–20/1	Visitat i Larvik
25/1	Prestevielse i Trondheim
27/1	Årlig middag med presteskabet
1/2	Prestevielse i St. Olav domkirke, Oslo
2/2	Maria lysmesse i St. Joseph kirke, Oslo
10/2	Rådsmøte i København
12/2	Pastoralrådets arbeidsutvalg
14/2	Konsultorkollegiet
18.–20/2	Kurs på Mariaholm

*Å jour per 31/10

Pastor **Piotr Waliński**, fra erkebispedømmet Białystok (Polen), født 1. november 1978 og presteviet 29. mai 2004, ankom Tromsø stift 21. august 2013. Han blir hjelpeprest i St. Mikael menighet, Hammerfest, med residens i Hammerfest.

Melding fra Tromsø stift

Den 2. september ankom p. **Dawid Banaś** (43) Oslo og Norge. Han ble presteviet 11. mai 1996 i Katowice. Hans siste tjeneste var som kapellan i Tychy 2010–2013. P. Banaś

skal bo i Porsgrunn og virke i den polske sjelesorgen i menighetene i Porsgrunn, Larvik, Sandefjord og Tønsberg.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 3. september 2013

I begynnelsen av september ankom to polske prester til Oslo katolske bispedømme, begge fra bispedømmet Tarnów. **Piotr Gwiżdż** (33) kommer fra Limanowa. Han

ble presteviet 21. mai 2005 i Tarnów. Hans siste tjeneste var som kapellan i Czarny Potok 2008–2013. Biskop Bernt Eidsvig utnevnte ham den 15. august 2013 til kapellan i St. Olav domkirke-menighet, Oslo.

Piotr Gašior (34) kommer fra Dębica. Han ble presteviet 21. mai 2005 i Tarnów. Han siste tjeneste var som kapellani Szczucin 2008–2013. Biskop

Eidsvig utnevnte ham den 15. august 2013 til kapellan i St. Paul menighet, Bergen.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 4. september 2013

Den 8. september valgte Norges Unge Katolikkers landsmøte ny leder og nytt arbeidsutvalg for organisasjonen. **Kajetan Boček** ble valgt til leder. Til AUV

ble **Isabel Sanchez, Snit Ghebriel**,

David Ottersen og **Daniel Garces** valgt. Varamedlemmer ble **Maria Andvik** (og **Alexander Borg**, NUKs nye leder ble født i Fürstentfeldbruck, Tyskland. Han flyttet til Norge da han var 18, men hadde deltatt på NUK sommerleir mens han var på familiebesøk i Norge som barn. Han har vært aktiv i menigheten i Bergen siden 2009, blant annet som leder for studentlaget Fides. Han er bachelor i økonomi og administrasjon ved Norges Handelshøyskole (NHH) i Bergen, med utvekslingsopphold i Frankrike, og har mastergrad fra NHH og HEC Paris i henholdsvis finansiell økonomi og bærekraftighet.

nuk.no/St. Olav

St. Paul menighet i Bergen har den 9. september ansatt **Stefan Bivand** som vikarierende katekesekoordinator i 40 % stilling. Engasjementet går frem til juni 2014.

St. Olav

Den 9. september 2013 ankom p. **José Johan Dumandan** (53) Norge. Han skal bosette seg i Bergen. Mange filippinere i Norge vil kjenne ham fra Sacred Heart

Filipino Chaplaincys generalforsamling på Klepp 16.–18. november i fjor. P. Dumandan ble presteviet 7. desember 1991 i Parañaque, Manila. I 2005 ble han inkardinert i bispedømmet Maasin. Hans siste tjeneste var som sjelesørger for filippinere i Sveits 2006–2012. P. Dumandan har erfaring fra katolsk ungdomsarbeid og innen katekese og behersker tysk, italiensk, fransk og engelsk i tillegg til de filippinske språkene tagalog, cebuano og ilonggo.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 10. september 2013/St. Olav

P. Tan Peter Duc Do er inkardinert i Oslo katolske bispedømme med virkning fra 20. juli. Inkardinasjonen skjedde ved et dekret fra biskop Eidsvig etter at p. Tan formelt hadde bedt om den og hadde mottatt det nødvendige indult fra Kongregasjonen for ordensfolk i Vatikanet. Dette innebærer at p. Tan er løst fra sin tilknytning til fransiskanerordenen og er blitt sekularprest i bispedømmet.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 11. september 2013/St. Olav

P. Andreas Zydek MSF (60), som virket i Tromsø stift 1987–2000, kom den 16. september tilbake til stiftet. Han er utnevnt til kapellan i Vår Frue menighet i Tromsø fra

19. september. P. Zydek ble presteviet i Kazimierz Biskupi (bispedømmet Włocławek) den 22. mai 1979. Han har tidligere virket i menighetene i Tromsø, Narvik og Hammerfest.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 20. september 2013/St. Olav

Fra i høst er det to litauiske prester i Oslo katolske bispedømme i og med at p. **Oskaras Petras Volskis** (39) har begynt sitt virke her. P. Volskis ble presteviet

24. august 2002. Hans siste tjeneste var som sogneprest i Divine Providence i Labunava og i den litauisk-polske menigheten i Vandžiogala 2010–2013. Han grunnla en katolsk radiostasjon i Kaunas 2003 og ledet denne frem til 2010. P. Volskis snakker flytende litauisk og polsk. Fra 1. oktober er han kapellan i St. Svithun menighet, Stavanger (50 % stilling) og sjelesørger for litauiske katolikker i St. Paul menighet, Bergen (50 % stilling).

St. Olav

Fra 1. september er mangeårig leder for Oslo katolske bispedømmes familiesenter **Maria Elizabeth Fongen** tilbake etter tre år i permisjon grunnet utenlandsopphold. Fongen har en 60 % stilling. Etter en omstrukturering inngår familiesenterets oppgaver i bispedømmets nyopprettede pastoralavdeling. Fra 1. august er **Camilla Cselenyi** i fødselspermisjon. Cselenyi er tilknyttet Det kateketiske senter, som etter omstruktureringen også inngår i pastoralavdelingen.

Fra 1. september er **Therese Skaar** (29) og **Siri Løvteit Tofteng** (30) ansatt i hver sin 50 % ettårige prosjektstilling i pastoralavdelingen. Therese Skaar har utdannelse fra Høyskolen i Oslo innen drama og teaterkommunikasjon

samt kristendoms kunnskap fra Menighetsfakultetet. Mange vil kjenne henne

fra hennes tid som barne- og ungdomskonsulent i St. Hallvard menighet, Oslo.

Foto: Katolsk.no
Siri Løtveit Tofteng er utdannet sykepleier ved Høyskolen Diakonova, og har kristendom grunnfag fra Menighetsfakultetet i Oslo. Hun har jobbet som kordirigent for barn- og voksenkor i en årrekke og vært undervisningskonsulent for livsvernorganisasjonen Menneskeverd.

Emma Ulrikke Weiglin Eriksen (45) er ansatt i en midlertidig 20 % stilling som prosjektkonsulent i Pastoralavdelingen. Hun skal arbeide med opplegg for oppfølging i familien av temaer som gjennomgås i katekesen. Hennes engasjement går fra oktober 2013 til september 2014.

I St. Torfinn menighet på Hamar er **Eva Francesca Bruun-Rasmussen** ansatt som sekretær fra 1. oktober 2013. Driftsleder **Olav Øiens** stilling er fra 1. september 2013 øket til 50 %.

Melding fra St. Torfinn menighet

Foto: Mats Tandevik/katolsk.no
Carlo Alberto Burato (44) er ansatt som interaktiv designer i Pastoralavdelingen fra 1. november 2013. Han skal ha ansvar for utvikling av nettsteder, apper

og andre digitale ressurser og plattformer. Han skal også jobbe med design for nett og trykk. Burato er fra Italia, utdannet innen design, multimedia og telekommunikasjon og har 15 års arbeidserfaring som multimediasigner/webdesigner og utvikler.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 8. og 13. oktober 2013/St.

Foto: Mats Tandevik/katolsk.no
Svein-Thomas Tvedt tiltrådte 28. oktober 2013 i stillingen som organisasjonssekretær i Norges Unge Katolikker (NUK). Svein-Thomas og **Kim Anh Le** deler på

organisasjonssekretærens jobb etter at **Christina Falkenberg** forlot stillingen etter over 8 år. Svein-Thomas har organisasjonserfaring blant annet Hyperion – Norsk forbund for fantastiske fritidsinteresser og Elevorganisasjonen. Han har også erfaring fra økonomisk arbeid

i organisasjoner og har jobbet som generalsekretær hos Hyperion - N4F.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 28. oktober 2013/St. Olav

Foto: Mats Tandevik/katolsk.no
Oslo katolske bispedømme har ansatt **Eirin Larsen** (26) som jurist. Eirin Larsen, som begynte i jobben 1. november, er master i rettsvitenskap fra Universitetet i Bergen 2013.

Hun tok også master i internasjonal sjørett i Swansea 2012–2013 og har studert jus i Padova 2011–2012. Mange vil kjenne henne fra hennes engasjement i Norges Unge Katolikker (NUK).

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 30. oktober 2013

Foto: Mats Tandevik/katolsk.no
Den 28. oktober ankom p. **Marek Zur** (44) fra det polske bispedømme Zamosc-Lubaczów til Oslo og Norge. Han skal bosette seg i Førde. P. Zur var prest i Midt-

Norge 2006–2010. Han skal være bosatt i Førde, som har manglet prest siden p. Dariusz Buras 1. september ble kapellan i St. Olav domkirke menighet i Oslo.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 4. november 2013

Utnevnelser

Trondheim stift

Biskop Bernt Eidsvig, apostolisk administrator av Trondheim, har den 26. august utnevnt p. **Ole Martin Stamnestrø** til sogneadministrator i Vår Frue menighet i Ålesund med virkning fra 1. september.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 3. september 2013/St. Olav

Tromsø stift

Biskop Berislav Grgić av Tromsø har den 8. september 2013 utnevnt p. **Andrzej Kosciukiewicz** MSF, som ankom Tromsø stift 4. september, til sogneadministrator i Den hellige Ånds menighet i Mosjøen. Han har tidligere virket i Nord-Norge 1991–1996 og 2000–2002.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 8. september 2013/St. Olav

Oslo katolske bispedømme

Biskop Bernt Eidsvig av Oslo har den 29. august utnevnt p. **Dawid Banaś** til kapellan i Vår Frue (Porsgrunn) (50 %) og sjelesørger for polsktalende katolikker i St. Frans (Larvik), St. Johannes Døperen (Sandefjord) og St. Olav (Tønsberg) (50 %) med virkning fra 1. september.

Biskop Eidsvig har den 6. september utnevnt p. **Oskaras Volskis** til kapellan i St. Svithun menighet, Stavanger (50 %) og sjelesørger for litauiske katolikker i St. Paul menighet (Bergen) med virkning fra 1. oktober.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 9. september 2013

Biskop Bernt Eidsvig har den 15. september utnevnt p. **José Johan Dumanan** til kapellan og sjelesørger for filippinere i St. Paul menighet i Bergen, i 50 % stilling. Utnevnelsen gjelder fra 17. september. Den 20. september har biskop Eidsvig utnevnt p. **Valdemaras Lisovskis** til viserektor for St. Eystein presteseminar. Utnevnelsen gjelder fra samme dato.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 27. september 2013

Den 8. oktober har biskop Bernt Eidsvig utnevnt **Ingrid E. Paluska**, **Marek Palma**, **Uong Sy Bao**, **Pham Cong Bang**, **Nguyen Duc Tho**, **Dinh Ngoc Can**, **Anne Lynn Leonen Gelacio** og **Olek Raczkowski** til ekstraordinære kommunionsutdelere i St. Johannes, apostel og evangelist menighet i Oslo. Utnevnelsene gjelder for tre år, frem til den 10. august 2016.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 11. oktober 2013

Den 17. oktober har biskop Bernt Eidsvig gjenutnevnt **Henri Maatje** til kirkelig assistent i St. Birgitta menighet i Fredrikstad. Utnevnelsen gjelder for en periode på tre år fra 17. oktober 2013. Samme dato har biskop Eidsvig gjenutnevnt **Bente Heiseldal** til ekstraordinær kommunionsutdelere i St. Birgitta menighet. Også denne utnevnelsen gjelder for en periode på tre år, frem til 17. oktober 2016.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 23. oktober 2013

Den 28. oktober har biskop Bernt Eidsvig utnevnt sr. **Lucia thi Kim Trang Nguyen** og **Georg Fredrik Rieber-Mohn** til kirkelige assistenter i St. Teresia menighet på Hønefoss. Utnevnelsene gjelder for tre år med virkning fra

den 8. oktober 2013. Den 28. oktober har biskop Eidsvig også utnevnt **Inger Katarina Ek Brynilsen, Stein Markus Ek Brynilsen** og **Per Wullum** til ekstraordinære kommunionsutdelere i Mariakirken menighet på Lillehammer. Utnevnelsene gjelder for tre år med virkning fra den 28. oktober 2013.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 1. november 2013

Velkommen til løfteavleggelse i Karmel

Lørdag 14. desember kl. 12.00 avlegger sr. **Eva-Maria av Inkarnasjonen** OCD sine høytidelige ordensløfter i Karmelittklosteret «Totus Tuus» i Tromsø. Løfteavleggelsen finner sted under Messen, hvor biskop Berislav Grgic vil være hovedcelebrant. Søstrenes provinsial, p. Roman J. av Korset (Roman Hernoga), vil representere ordenen. Etter messen inviteres alle til kirkekaffe.

Hjertelig velkommen!

Melding fra Karmel kloster

Velkommen til prestevielser

Egil Mogstad

Den 26. januar, festen for den hellige Eystein, prestevier biskop Bernt Eidsvig, apostolisk administrator av Trondheim, diakon **Egil Mogstad**. Prestevielsen finner

sted i Trondheim, kirke og klokkeslett vil bli annonsert senere. Mogstad ble diakonviet i gamle Stiklestad kirke 28. juli i år.

Eystein Freuchen

Den 1. februar prestevier biskop Bernt Eidsvig av Oslo diakon **Eystein Freuchen**. Prestevielsen finner sted i St. Olav domkirke i Oslo klokken 12. Freuchen ble diakonviet i samme kirke 29. juni i år og har siden virket som diakon i sin hjemmemenighet på Stabekk. *Hjertelig velkommen!*

St. Olav

Kirken har fått en ny diakon

Den 28. august 2013 ble **Øystein Lund** viet til diakon av biskop Bernt Eidsvig av Oslo. Lund er gift med Helene og har to barn, William og Fredrik. Han var tidligere luthersk prest, men ble opptatt i Den katolske kirkes fulle fellesskap i 2009. Den hellige Stol har gitt tillatelse til at han blir ordinert til diakon og prest. I sin preken kom biskop Eidsvig inn på at ikke bare Roma, men også diakonkandidatens kone måtte spørres til råds. Den nyvigslede diakonen gjør tjeneste i St. Olav domkirke-menighet i Oslo.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 30. august/St. Olav

Høytidelig løfteavleggelse på Tautra

– O Hellige Ånd, løs henne fra byrden av ugudelighet som tynger henne ned, og sett henne i brann med iver så hun kan stå fast i sitt hellige forsett. I prøvelser og vanskeligheter, la henne forfriskes av din aldri sviktende trøst. Gi henne all den støtte som sann ydmykhet og lydighet gir i søsterlig kjærlighet, så hun i velsignet utholdenhet kan leve opp til det du selv har inspirert henne til å love.

Med disse avsluttende ord på en lang vigselbønn til Gud Fader, Sønn og Hellig Ånd, ble sr. Maria Christina van Opzeeland Allehelgensdag vigslet til cisterciensernonne i Tautra Mariakloster, etter å ha avlagt sine høytidelige klosterløfter.

Det er første gang siden reformasjonen at Cistercienserordenen har en høytidelig løfteavleggelse i Norge, så dette var en stor dag for kommuniteten i Tautra Mariakloster.

Sr. Christina er fra Nederland. Hun kom til Tautra som volontør for seks år siden og opplevde ganske snart et kall til å tre inn i klosteret. Allehelgensdag var en stor gruppe familie og venner samlet fra mange land for å feire denne store begivenheten. Sr. Christina har vært misjonær i Afrika, og har alltid båret en særlig kjærlighet til dette kontinentet, så det ble en overraskende gave for henne at en gruppe kenyanske elever på utveksling i Stjørdal, kom for å være med i kirken nettopp denne dagen, og bidro med en sang med afrikanske rytmer. Etter en kort utspørring fulgte helgenlitaniene, mens sr. Christina lå langflat foran alteret. Deretter selve løfteavleggelsen og undertegnelse av dokumentet med løftet, som skjer på alteret. Sr. Christina ble så stående foran alteret, fremst i koret, og med utstrakte armer sang hun, mens en fullsatt kirke gjentok tre ganger etter henne: – Ta imot meg, Herre, som du har lovet, så jeg får leve. La ikke mitt håp bli til skamme!

Så la hun seg igjen langflat på gulvet, mens naboabbed Richard Pur-

cell fra Roscrea Abbey i Irland, ba vigselbønnen over henne. Da hun så var vigslet til nonne, tok priorinne Gilchrist av henne korkappen og det hvite sløret som søstre i utdanning bruker, og kledte henne i sort slør og munkekutte, som er de ytre tegn på forpliktelse til klosterlivet. Til slutt knelte sr. Christina foran hver enkelt av kommunitetens søstre og ba om deres forbønn.

Cistercienserne avlegger løfte om stabilitet i det stedlige kloster, lydighet inntil døden, og troskap mot klosterlivet, som også omfatter sølibat og fattigdom, som ofte i andre ordener formuleres som egne løfter.

Sr. Hanne-Maria Berentzen/ Tautra Mariakloster

Troens år: Biskopene reflekterer over trosbekjennelsen – av biskop Czeslaw Kozon av København

«Jeg tror på Den hellige katolske kirke»

Troen på Kirken indgår naturligt i trosbekendelsen efter omtalen og accepten af Den treenige Gud. Alligevel anfægtes Kirken ofte som noget, der kan vælges fra og erstattes med en anden sammenheng, hvori mennesket kan leve sin tro på Gud.

Da Kirken består af mennesker og agerer i en materiel verden og i afhængighed af jordiske strukturer, er den sårbar over for menneskelige svagheder og ambitioner og kan derfor også skuffe og frustrere. Derfor siger mange mennesker, at de tror på Gud, men ikke på Kirken.

For at overvinde denne vanskelighed er det vigtigt at erkende, at Kirken er mere, end det vi ser og erfarer i tid og rum. Samtidig kan vi ikke undvære en kirke, der er synlig i tid om rum, alene af den grund, at vi selv opererer i tid og rum og derfor er afhængige af synlige tegn og strukturer. Troen på den treenige Gud er mere grundlæggende end troen på Kirken; men troen på Gud er formidlet til os gennem Kirken og skal efter Kristi ønske leves i Kirken. I 2. vatikankoncilskonstitution om liturgien siger der i nr. 2 om Kirken: «(Kirkens) egenart er det jo at være både menneskelig og guddommelig, at være synlig og i besiddelse af usynlige goder, at være ivrig i gerning og fri til meditation, at være til stede i verden og dog på vej.»

At der er en uløselig sammenheng mellem troen på Gud og troen på Kirken, gjorde pave Benedikt XVI smukt rede for i sin prædiken på Olympiastadion i Berlin den 22. september 2011. Han tog udgangspunkt i Kristi sammenligning af sig selv med det sande vintre (Joh. 15), en lignelse som ikke umid-

delbart taler om Kirken; men hvis vi sammenholder dette billede med andre steder i Det nye Testamente, så bliver identifikationen af Kristus med sin Kirke tydeligere, og det bliver også klart og uopgiveligt, at vi er afhængige af Kirken for at have fællesskab med Kristus. Da Saulus, før han blev Paulus, forfulgte de kristne, spurgte Kristus «Hvorfor forfølger du mig?» (Apg. 9,4). Videre siger Paulus om Kristus: «Han er hovedet for legemet, kirken» (Kol. 1,18) I 1. korintherbrev (12,27) siger han: «I er Kristi legeme og hver især hans lemmer.»

Der er således en stærk analogi mellem Kirken som Kristi legeme, hvor vi er lemmer, og Kristus som det sande vintre, som vi er grene på. Hvis vi ikke bliver i Kristus og dermed heller ikke i Kirken, kan vi intet gøre (jf. Joh. 15,5b). Endnu mere positivt kan vi dog se på de løfter, Kristus giver til dem, der bliver i ham: «Hver gren, som bærer frugt, den renser han (d.e. vingårdsmænd, Faderen) for at den skal bære mere frugt» (Joh. 15,2b). Ikke blot kan vi ikke undvære Kirken; men i den har vi også mulighed for åndelig vækst og for at give et tydeligt fælles vidnesbyrd om Kristi kærlighed og sandhed.

I den apostolske trosbekendelse taler vi om kirken som hellig og katolsk. Hellig er den, fordi dens grundlægger, Kristus, er hellig, fordi den holdes sammen af Den hellige Ånd, fordi den består af mennesker, der er helliggjorte ved dåben, og fordi, den vil føre til hellighed, dvs spore os ind på Guds måde at tænke på og virkeliggøre det, vi kalder han rige. Kirken er katolsk, fordi den er altomfattende. Derfor vil den også forene, om end ikke gøre alle ens. Enhver forskellighed har dog rod i en enhed, ikke mindst i det religiøse univers, og

Kirken er derfor også eet med Kristus, som vi skal være eet med, og dermed eet i hans Kirke.

Troen på Gud er noget meget personligt, som kun vi selv kan tage stilling til og acceptere; men den er ikke noget privat. Vi har brug for andres hjælp til at tro og samtidig sendt til at formidle for andre. Selv om vi i høj grad er individualister, er vi også afhængige af et fællesskab, ikke et, vi selv har konstrueret, men et som Kristus den ene hyrde har grundlagt, for at det skal være den ene hjord, hans Kirke (jf. Joh. 10,16b).

Biskop Teemu Sippo SCJ av Helsingkis refleksjon «Jeg tror på det evige liv» er tilgjengelig på katolsk.no. Med dette er biskopenes serie i anledning Troens år avsluttet.

ST. OLAV

Vi takker!
Per 31. oktober er det kommet inn kroner 295 510 i gaver til St. Olav i 2013.
Takk til alle våre givere!

